SVENSKA CANADA-TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ÅRG. (Year) 26. LÖSNUMMER 5 CENTS. WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 14 NOVEMBER, 1918. No. 46

Prov. Librarian Archives Winnipeg

Världskriget är slut

Ett för Tyskland synnerligen förödmjukande vapenstillestånd ingås mellan general Foch och tyska delegater

Tyska submarinflottan skall överlämnas till de allierade

ALLA OMRÅDEN VÄSTER OM RHEN SKOLA UTRYMMAS AV TYSKA TRUPPER OCH BESÄTTAS AV DE ALLIERADE

Krigsoperationerna upphörde i måndags kl. 6 f. m.

Stora allierade framgångar in i det sista

När tidningen går i press meddelas från Washington, att en del ändringar gjorts i villkoren för vapenvila. Dessa ändringar gjordes tydligen, innan fördraget undertecknades, och torde åtminstone delvis varit resultatet av den diskussion, som ägde rum mellan general Foch och de tyska delegaterna i måndags morse.

Den viktigaste förändringen är, att Tyskland skall överlämna hela sin submarinflotta till de allierade inom fjorton dagar. Istället för 50,000 järnvägsvagnar, som skulle överlämnas i utrymt område, har antalet ökats till 150,000. Antalet maskingevär, som skulle överlämnas till de allierade, har reducerats från 30,000 till 25,000. Tyska trupper i Ostafrika tillåtas utrymma istället för att giva sig. Särskilda anstalter ha vidtagits för födoämnessituationen i Tyskland och utlämnande av tyska krigsfångar vid fredsslutet. Ockuperat land på ryskt område skall icke utrymmas av tyskarna, förrän de allierade anse, att den inre situationen tillåter en dylik utrymning. E kommission för vapenvila skall tillsättas under de allierades kontroll. Tyskarna få emellertid tillträde till denna kommission.

Världen har åter fred — fred efter fyra långa år av det mest blodiga krig, som någonsin hemsökt denna jord. Freden är visserligen icke ännu sluten, och det torde dröja länge innan den blir det, men ett vapenstillestånd har ingåtts på sådana villkor, att Tyskland omöjligen åter kan gripa till vapen.

De tyska delegaterna, som hos general Foch skulle anhålla om vapenstillestånd, anlände i fredags morse till generalens huvudkvarter, förlagt till en järnvägsvagn. De voro försenade på grund av att vägarna delvis voro förstörda. Delegaterna voro: general Winterfeld, general von Grünnel, kapten von Salow, Matthias Erzberger och greve von Oberndorff.

Vid den franska gränsen möttes delegaterna, som åkte i en automobil med vita flaggor, av en trupp franska soldater. Sedan deras papper undersökts, förbundos deras ögon och fördes de till general Fochs huvudkvarter.

Hr Erzberger såsom ledare av delegaterna meddelade på franska, att den tyska regeringen av president Wilson fått meddelande, att general Foch auktoriserats att giva tyskarne de allierades villkor för vapenvila. General Foch uppläste därefter med hög röst villkoren, och det syntes på delegaterna, att de fingo klart för sig, att Tysklands storhetstid nu var gången. Sedan de gjort en del anmärkningar, anhöll hr Erzberger om omedelbart, temporärt stillestånd, vilket general Foch genast nekade. Han gav tyskarna 72 timmar att acceptera eller tillbakavisa vapenstilleståndet. Senast kl. 6 på måndags morgon den 11 nov. skulle de ha svarat.

En tysk kurir, kapten Heldof, sändes genast till det tyska huvudkvarteret i Spa. Tidigt i måndags morse återkom kuriren från Spa. Han hade även blivit fördröjd på vägen på grund av de förstörda vägarna. De tyska delegaterna mottogos åter av general Foch, och efter en längre diskussion undertecknades vapenstilleståndet. Det uppgives, att general Winterfeldt grät, då han skrev sitt namn.

Wilson tillkännagiver villkoren

I måndags eftermiddag kl. 1 uppläste president Wilson inför kongressen vapenstilleståndsvillkoren med Tyskland.

Villkoren för vapenstillestånd äro helt enkelt förödmjukande för Tyskland och omöjliggöra dess eventuella avsikter att åter börja striden. Bland villkoren för flottan märkes uppgivande till de allierade av 160 tyska submariner, 50 destroyers, 6 slagkryssare, 10 slagskepp, 8 lätta kryssare och andra fartyg.

Bland de finansiella villkoren märkas återställande för skada, som gjorts av de tyska arméerna, återbetalande av kontanter, som tagits från nationalbanken i Belgien, och återlämnande av guld, som tagits från Ryssland och Rumänien.

Förråd av födoämnen av alla slag för den civila befolkningen, kreatur etc. skola lämnas i industriella etablissement och skola icke på något sätt förflyttas. Vägar och kommunikationsmaterial av alla slag, järnvägar, båtar, landsvägar, broar, telegraf och telefon skola icke heller röras.

Landet väster om Rehn skall utrymmas och styras av de civila myndigheterna under kontroll av de allierade. En massa krigsmaterial skall även överlämnas till de allierade. Alla besatta länder skola naturligen genast utrymmas av tyskarna.

Tyskland måste även uppgiva fredssluten i Bukarest och Brest-Litovsk. Alla tyska trupper i de tyska kolonierna måste giva sig till de allierade.

Blockaden på Tyskland kommer att uppehållas. De allierade skola underrätta de neutrala, speciellt Sverige, Norge och Danmark, att alla handelsrestriktioner för dem blivit annullerade.

Vapenstilleståndet varar 30 dagar, men kan förnyas. Om någon av parterna vill bryta vapenstilleståndet, måste han giva 48 timmars notis.

Presidenten gjorde några anmärkningar till dessa villkor. Han sade, att de allierade komma att söka se till att det tyska folket icke kommer att svälta, ty hunger alstrar endast anarki.

Tyskland vill ha fredskonferens genast

Enligt telegram från London i tisdags har Tyskland hos president Wilson anhållit, att fredsunderhandlingarna genast börja, emedan faran för hungersnöd är mycket stor i Tyskland.

Segerrika in i det sista

De allierade voro segerrika in i det sista. Flere viktiga platser togos under de sista dagarna, bl. a. Sedan och Mons.

Eld upphör.

Striderna upphörde precis kl. 6 på måndag morgon på alla fronter. Man slogs dock tappert ända in i det sista. Kanonerna dåpade ännu då klockan slog sex. De allierades arméer förföljde tyskarna. De brittiska trupperna kämpade sig fram över den belgiska gränsen i Belgien, fransmännen hade nära nog rensat norra Frankrike från tyskar, och amerikanerna avancerade norrut utmed floderna Meuse och Moselle.

MEDDELANDEN FRÅN OCH OM DE SKANDINAVISKA LÄNDERNA

Per telegraf

Stockholmskorrespondenten Bassett Digby sände häromdagen följande telegram: De hotande utvecklingarne i östra Europa stärka den svenska folkmeningen emot bolsjeviki.

Det har länge varit i medvetanheten att för mycket efterlåtenhet visats mot bolsjeviki i Sverige. Deras organ Politiken har blivit alltmera djärv i sina uppmaningar till revolution och dess upprop till armén att göra myteri. Svenska Dagbladet förklarar att tydliga spår ha funnits efter stora penningsummor, som utkastats för att åstadkomma missbelåtenhet och myteri inom den svenska armén.

Detta är ej att förväxla med socialismen. Hjalmar Branting har genom Social-Demokraten energiskt bekämpat bolsjevismen och bevarat socialisternas lojalitet till nationen. Bolsjevikerna (ungsocialisterna) vinna emellertid ständigt nya anhängare bland unga och omogna soldater och industriarbetare. Om bolsjeviki får överhanden i österrike-Ungern, befara socialisterna här att segern skall inverka hotande på Skandinavien. Varje ångare, som anländer från Petrograd, medför ett stort antal av Lenines agenter, försedda med diplomatiska pass, tillförsäkrande dem personlig företrädesrätt, berättigande dem att inkomma i landet utan att få sitt bagage undersökt och stanna så länge de vilja. Lenine översvämmar de skandinaviska länderna med propagandakapital. Politikens redaktör uppmanar den svenska befolkningen till att upptaga den bittra kampen för ett internationellt klasskrig. Han säger att president Wilsons syften äro desamma som kejsar Wilhelms.

(Detta meddelande bör som det mesta mr Digby skriver tagas med försiktighet. — Red.)

•

Ett telegram från Kristiania återger ett rykte att kejsar Wilhelm ligger i underhandlingar om inköp av en lantegendom i närheten av Molde.

•

Ett telegram från Stockholm uppger efter en norsk tidning att ett österrikiskt livförsäkringsbolag nyligen förfrågat sig hos åtskilliga norska försäkringsbolag, om de vore villiga att övertaga en del av den stora livförsäkring, som kejsar Karl upptagit. Intet av de norska bolagen ville åtaga sig den risken.

•

Ett telegram från Helsingfors till "Berlingske Tidende" i Köpenhamn säger att finska regeringen ämnar använda 90 mill. rubel (mark?) till kust- och sjöförsvaret genom att bygga fästningar på Björkö, vid Styrsund, Hogland, Tockala och på Hangö.

(Forts. å sid. 5.)

DE ALLIERADE GENERALERNA

I mitten general Foch; överst till vänster, general Pershing; överst till höger, general Pétain; nederst till vänster, general Diaz; nederst till höger, general Haig.

Avmobiliseringen

211,358 namn stå på Canadas förlustlistor

Tvångsutskrivningen slut

Inga mer soldater komma att utskrivas i Canada, och alla ansökningar om befrielse falla av sig själva. Man håller på att utarbeta en plan för att avmobilisera trupperna.

Mot desertörer kommer ingen mildhet att visas, utan skola de utan barmhärtighet ställas inför Pontius Pilatus, när de infångas. Man tror, att det finnes mellan tjugu och trettio tusen desertörer i landet.

211,358 namn stå på de canadensiska förlustlistorna. 34,877 man ha stupat, 15,457 ha dött av sår eller sjukdom och 8,425 saknas eller äro krigsfångar.

Spetsbergsfrågan

Britterna ha lagt beslag på tyska gruvor

I ett telegram från Stockholm förra veckan frågas, om brittisk malm, som tagits på Spetsbergen och skeppats genom Norge till svenska fabriker, skall användas för tillverkning av åkerbruksmaskiner för Ryssland.

Brittiska trupper ha lagt beslag på tyska gruvor på Spetsbergen. Sverige har länge haft tillåtelse från Norge, att använda hamnstaden Narvik som järnvägsstation för sin import från Spetsbergen, och Sverige har kol nog att göra det oberoende av Tyskland. Sverige har även vattenkraft.

Det uppgives att Henry Ford ämnar bygga en stor fabrik i Sverige för att furnera den ryska och övriga europeiska handeln.

FÖRBJUDEN SVENSK TIDSKRIFT

"Swedish Export", en tidskrift på engelska språket, som utgives i Stockholm, Sverige, av Svenska Exportföreningen har blivit förbjuden av censuren i Canada. Anledningen till detta förbud känna vi ej, men gissningsvis kan man antaga, att tyska firmor annonserat i tidskriften. Konung Gustaf står som hedersledamot och kronprins Gustaf Adolf som hederspresident i Svenska Exportföreningen. Direktör Erik Nylander är tidskriftens redaktör. Många exemplar lära förut ha sänts till Canada. Om man innehar ett exemplar, kan man bestraffas med fem års fängelse och $5,000 böter.

SENASTE SVERIGEPOST

Stor eldsvåda. — Flygolycka. — Avliden tidningsman.

— Vid 11-tiden häromdagen utbröt eld i en del ristugghögar vid stålverket i Österby bruk. Till följd av den starka vinden spred sig elden hastigt mot kolupplagen, och även de stora nyanläggningarna samt den gamla masugnen voro starkt hotade. Elden, som varsnades i ett av de stora kolhusen vid masugnen av en arbetare, torde ha uppstått genom kortslutning. Ett par ögonblick efter det en arbetare upptäckt en liten blå låga i kolen slog en väldig eldpelare upp och genombröt taket. Elden fattade därefter i det stora upplaget av stubbränsle, som låg strax invid. Allt detta bildade snart ett väldigt eldhav av cirka 150 meters räckvidd. Skadorna beräknas till en halv miljon.

— En flygolycka inträffade häromdagen vid Malmslätt. Löjtnant N. F. Rodéhn hade gått upp för en övningsflygning i den s. k. Lilla jagaren. Denna maskin är ensitsig, och löjtnant R. var således ensam ombord. Olyckan inträffade då han efter fullbordad flygning skulle landa på flygfältet. Helt oförmodat inträffade motorstopp, då ekipaget befann sig endast 20 a 30 meter över marken. Den relativt ringa höjden och framför allt den otillräckliga styrfarten gjorde det omöjligt för flygaren att svänga maskinen in på landningsfältet. Den krossades mot marken jäms med förareseitsen, så att endast stjärten blev oskadad. Löjtnant R. själv undslapp som genom ett under med endast ett par relativt lindriga skador i ansiktet.

— Spanske chargé d'affaires har på sin regerings vägnar uppsagt den mellan Sverige och Spanien gällande handelskonventionen, så att traktatens giltighet kommer att upphöra den 20 September 1919.

— Häromdagen avled i Stockholm den som författare, tidningsman och politiker bekante redaktören Richard Gustafsson i en ålder av 78 år.

Crothers avgår

Senator Robertson blir arbetsminister

Hon. T. W. Crothers, Canadas arbetsminister avgick i torsdags från denna post, som han hållit sedan 1911. Till hans efterträdare har utsetts senator G. D. Robertson, minister utan portfölj. Mr. Crothers har under de senaste årens många arbetstvister visat sig vara totalt omöjlig som arbetsminister. Senator Robertson, som till yrket är telegrafist, har visat mera förståelse för arbetarrörelsen och framhålles av Sir Robert Borden som den ende och verklige arbetarerepresentanten i unionregeringen. Arbetarna i Canada erkänna honom emellertid icke som sin representant.

ADLER AVLIDEN

Österrikiske utrikesministern Adler har avlidit, enligt telegram från Wien i tisdags.

ETT NYTT LÅN

Andrew Bonar Law framlade i tisdags i det brittiska underhuset en proposition om ett nytt lån på 700,000,000 pund.

REPUBLIKANSK MAJORITET

Valet i Förenta Staterna i tisdags f. v. resulterade i att republikanerna fingo 49 och demokraterna 47 platser i senaten.

BOLSJEVIKER I FINLAND.

Enligt telegram från Hälsingfors till Stockholm av igår, ha 8,000 bolsjeviker, som marscherat mot Finland, anlänt till trakten av Viborg.

BALLIN DÖD

Albert Ballin, generaldirektör för Hamburg-American Steamship Company, avled plötsligt i lördags i Berlin.

TROTZKY AVGÅR

Leon Trotzky, krigsminister i den ryska bolsjevikregeringen, har avgått, enligt ett telegram från Hälsingfors i lördags. M. Skharsky skall efterträda honom.

NORTHCLIFFE AVGÅR

Lord Northcliffe har avgått som minister of Propaganda, meddelades i tisdags från London. Lord Northcliffe har hållit denna post sedan början av 1917.

EN NY REPUBLIK

Den checko-slovakiska republiken blev förra veckan verklighet vid en konferens av checko-slovakiska ledare i Geneve. Dr. Karl Kramarz, som suttit flere år i fängelse för förräderi, blev vald till republikens förste president.

Hädangången veteran

Dr Gustav Peters har slutat sina dagar i en ålder av nära 87 år

Häromdagen avled i Rockford, Ill., den siste kvarlevande prästmannen av dem som för sex decennier sedan lade grunden till den Svenska lutherska kyrkan i Amerika, nämligen dr Gustaf Peters. Han slutade sina dagar på Svenska sjukhuset i nämnda stad. Dödsorsaken kan närmast tillskrivas ålderdomssvaghet. Begravningen ägde rum på onsdagen, varvid pastor J. F. Seedoff officierade.

Revolution i Tyskland

Tysklands soldater och arbetare lyckas genomföra en nära nog blodlös revolution under världskrigets sista dagar

Kejsar Wilhelm abdikerar och flyr med familj till Holland

ALLA TYSKA KUNGAR ÄRO NU UTAN TRON. REPUBLIK HAR FÖRKLARATS I BAJERN, SACHSEN OCH I VURTEMBERG

Den röda flaggan svajar över kejserliga slottet i Berlin

Kejsar Karl av Österrike-Ungern abdikerar

I snabba och täta kolonner marscherar världshändelserna i dessa dagar. Det mest oerhörda inträffar och med en snabbhet, som förvånar åtminstone den oinvigde. Den, som för endast några månader sedan förutspått, att en lyckad och blodlös socialistisk revolution skulle äga rum i Tyskland, att kejsar Wilhelm och de övriga tyska kungarna skulle abdikera och fly, att socialisterna skulle sitta vid makten, den röda flaggan svaja över det kejserliga palatset i Berlin, skulle antagligen ha blivit utskrattad. För den, som verkligen kände Tyskland och det tyska folket, ter det sig väl icke så märkvärdigt. Snabbheten möjligen kan förvåna en smula.

Det har ganska länge gungat i Tyskland. Missnöjet har växt i kapp med nederlagen och bundsförvanternas uppgivelse. Myndigheterna ha på kvacksalvarvis sökt bota det onda med halvmesyrer och slogo som en sista utväg in på fredsdiskussionen med president Wilson. Den revolutionära rörelsen bröt emellertid egentligen icke ut förrän president Wilson visat Tyskland till general Foch för villkor för vapenvila. Att döma av de rent av kaotiska nyhetsmeddelandena från Tyskland var det flottans män som först revolterade. I Kiel exempelvis togo flottisterna själva hand om fartygen och sänkte till och med ett fartyg tvärs över kanalen för att hindra flottan att gå ut. Möjligt är att den revolutionära rörelsen, som säkert och snabbt spred sig över hela landet, från början var avsedd endast att tvinga regeringen att antaga de allierades villkor för vapenvila. Men när elden en gång kommit lös, stod dess spridande icke att hindra, och inom några dagar var den tyska revolutionen ett fullbordat faktum.

Kejsaren abdikerar

Socialisterna begärde redan förra veckan att kejsar Wilhelm skulle abdikera, men han vägrade då. I lördags utfärdade emellertid den tyske rikskanslären, prins Maximilian följande dekret:

"Kejsaren och konungen har beslutat att frånsäga sig tronen. Rikskanslären kommer att kvarstå i sin ställning, tills frågan om kejsarens tronavsägelse och etablerandet av en ny regent blivit ordnad. Till ny regent ämnar han utse riksdagsman Friedrich Ebert (socialist) som kanslier, och han ämnar framlägga ett lagförslag, att allmän rösträtt införes, och att Tyskland får en konstitutionell församling, som skall bestämma den framtida regeringsformen för Tyskland och de nationer, som önska komma med i det tyska riket."

Kejsar Wilhelm underskrev abdikationshandlingen i det militära tyska huvudkvarteret i lördags morse i närvaro av kronprinsen och fältmarskalk von Hindenburg. Kort därefter underskrev även kronprinsen abdikationsbrevet och avsade sig arvsrätten till den tyska kronan.

Det uppgives, att även konung Ludvig av Bajern och kung Frederick August av Sachsen abdikerat.

Innan kejsaren satte sitt namn unfrån Scheideman, socialistisk medlem der dokumentet, mottog han ett brev av den nya tyska regeringen. Kejsaren läste brevet och förfärades över dess innehåll. Strax därefter undertecknade han dokumentet. Han var djupt rörd och sade: "Det är kanske till Tysklands bästa."

DE LEDANDE TYSKA SOCIALISTERNA

Överst till vänster, Scheideman; överst till höger, Maximilian Harden; nederst till vänster, Friedrich Ebert; nederst till höger, dr Karl Liebknecht

Junkrarna fly till Holland

Den tyska kejsaren har enligt telegram från Haag anlänt till Maastricht, Holland, och har begivit sig till staden Deisteeg nära Utrecht, där han ämnar uppehålla sig i Middachten slott. Han går under namnet greve Wilhelm Hohenzollern. Kejsaren ledsagades av kejsarinnan, kronprinsen, Hindenburg och nära nog hela tyska generalstaben. Tio automobiler förde flyktingarna över gränsen. Det talas om att internera hela sällskapet. Ett rykte vill veta, att kronprinsen blivit skjuten, men detta har ännu icke blivit bekräftat.

I ententeländerna har man börjat spekulera över möjligheten att ställa kejsaren inför domstol och döma honom för massmord.

Ett nytt Tyskland

Som genom ett trollslag har ett nytt Tyskland blivit fött. Kejsar Wilhelm, som i många år styrt landet med järnhand, är idag en landsflyktig furste utan tron. Hans stora dröm om världsherravälde har fallit i spillror. Hela det militaristiska styret har sopats bort, och det har efterföljts av en kombination av socialdemokrater och arbetar- och soldatråd, som nu styra det tyska riket. Sachsen, Würtem-

(Forts. å sid. 4)

Jag botar män

MEDELS HEMBEHANDLING.

Det är lika lätt och effektivt att underkasta sig behandling i sitt eget hem som på vårt kontor. Ni kan spara tid och pängar Ni får den bästa behandling. 25 års erfarenhet.

Fri undersökning

Specialister på hårdnackade kroniska och nervsjukdomar.

Vi bota ont i ryggen, nedstämdhet, dåligt minne, förlust av livsmodet och annat, som hindrar eder i edert arbete. Botar även blodförgiftning, njur- och urinsyresjukdomar.

Fria läkarråd. Skriv efter bok och symptomschema, som sändes i omärkt kuvert.

Svenska talas och skrives.

Rimliga arvoden.

HINZE MEDICAL INSTITUTE

20 och 22 Washington Avenue, Minneapolis, Minn.

Födoämnen skola vinna kriget.

Tjäna Edert land och Eder själv medels att producera födoämnen på västra Canadas bördiga slätter. Canadian Pacific Railway gör det lätt för Eder att börja. Land $11 till $30 per acre, bevattnat land upp till $50. 20 år att betala. Lån att hjälpa settlare på bevattnat land. Erhåll fullständiga upplysningar och fri illustrerad litteratur från

ALLAN CAMERON, Gen'l Supt. C. P. R. Lands
947 1st St. East, Calgary.

— eller —

F. W. RUSSELL, Desk 31, Land Agent,
C. P. R. Winnipeg.

ABINGDON HOTEL

7—9—11 Abingdon Sqare, New York, U. S. A.

Bästa hotell för den resande skandinaviska publiken. Alla modärna fordringar för 2:dra och 3:dje klassens passagerare.

REKOMMENDERAS AV LEDANDE ÅNGBÅTSBOLAG

Passagerare mötas på järnvägsstationen i New York vid ankomsten.

Drick SVENSK-ÖL!

den mest välsmakande dryck under den varma årstiden.

Köp från eder handlande eller skriv til

The Swedish Canadian Sales Limited.
208 Logan Ave., Winnipeg, Man.

JACKSON BROS.

Juvelerar- och Guldsmedsaffär.
Specielit uppmärksammas postorders.
UR- och JUVELREPARATIONER.
9962 Jasper Ave., East
Tel. 1747, Edmonton, Alta.

SKANDINAVISKA ADVOKATER
811 McArthur Bldg.
Telefoner: Main 4508 och 4504.
ROTHWELL, JOHNSON & BERGMAN.
P. O. Box 1656.
WINNIPEG, MANITOBA

SKANDINAVISK ADVOKAT.
Tel.: Kontor, Main 6131 och 6132
Residens, Sher. 4440.
A. M. DOYLE, L.L.B.
Advokat, juridiskt ombud, notarie, etc.
514 Sterling Bank Bldg., Winnipeg.

UPPFINNARE!

Skriv till mig idag och erhåll listan över uppfinningar, som behövas och min illustrerade bok om patenter på svenska språket. De sändas FRITT.

H. J. SANDERS
PATENTADVOKAT
105 Webster Building, La Salle & Van Buren Sts., Chicago, Ill.

Socialistisk litteratur

Farmaren och Socialismen
Av OLE HJELT

Socialismen
Av OLE HJELT

Order sändas till
SCANDINAVIAN SOCIALIST FEDERATION,
903 Madison St., Chicago, Ill.
U. S. A.

A. S. BARDAL
BEGRAFNINGSBYRÅ.
HYRKUSKVERK.
Begrafningar utföras skyndsamt och till moderat pris.
Första klassens dreskor.
Kontorstelefon: Garry 300 och 375
Bostadstelefon: Garry 2161.
BARDAL BLOCK.
843 Sherbrooke Str., Winnipeg

FARMAREN OCH SOCIALISMEN

AV OLE HJELT

(Vi börja i denna veckas nummer publicera Ole Hjelts bok "Farmaren och Socialismen". Mr. Hjelt har varit vänlig nog att skriva några inledande rader om sig själv. Vi återgiva dem i deras norska dräkt. — Mr. Hjelt är som bekant norrman — förvissade, att de flesta av våra läsare skola förstå norskan. Farmaren och Socialismen är naturligtvis på svenska. — Red.)

AUTOBIOGRAFI.

Undertegnede er blit spurt av hr. red. Nils F:son Brown om tilladelse til at avtrykke en av mine bøker i "Svenska Canada-Tidningen" og samtidig med dette faa min autobiografi for avtrykning i samme avis.

Jeg skal som svar paa denne forespørsel faa lov at nedskrive nogen korte træk fra mit liv, som jeg selv anser for at ha vært av vital betydning for min utvikling. Ikke saa at forstaa at jeg tror at mit livs saga har nogen meget stor betydning, ti jeg har ved studier av historie og naturvidenskaperne blit overbevist om den ubyre lille rolle selv de største og mest fremtrædende individer spiller i historiens utvikling, for ikke at tale om den usynlige rolle de spiller i kosmosets utvikling.

Dette er ikke det samme som at si at vi lever forgjæves. Jeg tror at hvert sekund av nuet er værd at leve og kan gjøres til et rikt og værdifuldt sekund. Jeg er paa ingen maate enig med August Strindberg naar han sier: "Bara det, att du dragit fram ditt liv så gott du kunnat är en hjältedat; och varje människa som skaffat sig fram till en naturlig död är en hjälte; varje död man förtjänar ett monument, ty så svårt och mödosamt är det att leva. Och den største uslingen är icke minst beundransvärd, ty hans börda var tyngre än de andras, hans kamp större och hans lidande djupare, och varför han var en usling, det vet ingen dödlig, kan ingen förklara, varken med statistik eller nationalekonomi."

Dette er fortvilelsens, haapløshetens og selvmorderens filosofi. Uttrukket til den logiske konsekvens var det bedre om vi aldrig var født. Det er ikke denne slags tankegang som trækker de store læs og flytter fjelde, men disse flyttes av haapets tanker og det lyse smil. Det er et sørgeligt faktum at vi lever under et system hvor en stor del av menneskeheten maa "dra sit liv frem til en naturlig død", men dette er av de ting som kan forandres.

*

Alle individer nyter privilegiet at bli født paa en eller anden plads. Jeg nød dette privilegium i Ringsaker prestegjæld paa Hedemarken i Norge den 17de juni 1884, hvor jeg fødtes av forældrene Peder og Antonette Hjelt, som var eier av en middels stor gaard. Vi er 6 søskende (3 gutter og 3 piker), som alle lever, 2 her i Amerika og 4 i Norge. Mine forældre hadde et rimeligt økonomisk utkomme og kunde holde mig i skole fra mit 6te til mit 20de aar, i hvilken tid jeg gjennemgik: privatskole, folkeskole, fortsættelsesskole, amtsskole samt Tønsberg skog- og landbruksskole. Efter endt skolegang arbeidet jeg som opsynsmand og driftsbestyrer i Gudbrandsdalen og Østerdalen for forskjellige trælastbolag samt den norske stat. Jeg var altsaa "boss"; eller for at bruke et mere korrekt uttryk: Jeg var slavedriver. Her fik jeg min første lekse i klassekamp. Her fik jeg anledning til at studere kapitalens og arbeidets "fællesinteresser". Jeg var altsaa manden som skulde skaffe "harmoni" mellem kapital og arbeide. Naar det var i tømmerhuggernes og kjørernes interesse at faa kort tømmer, saa var det i bolagets interesse at faa langt tømmer. Naar arbeiderne vilde ha stor pris for sit arbeide, var det i bolagets interesse at faa arbeidet utført billigt. I tømmerfløtningen om sommeren vilde arbeiderne ha høi timebetaling og mange ekstra timer og bolaget vilde ha lav timebetaling og faa timer. Mens det var i arbeidernes interesse at sove i gode huse under arbeidet, var det i bolagets interesse at la arbeiderne om vinteren sove i et daarlig hus med et ildsted midt paa gulvet og et hul i taket, og stekes paa den side av kroppen som vendte mot ildstedet og fryse fast til væggen paa den anden side, likesom hullet i taket kunde brukes til "teleskop" for dem som var interessert i astronomi. Om vaaren i fløtningen var det mest i harmoni med bolagets interesser at la arbeiderne sove under aapen himmel og tørke klæderne paa kroppen efter at ha vadet i koldt isvand hele dagen ofte op til under armene og ofte længere. Jeg var hyret av bolaget for at faa mest mulig arbeide ut av arbeiderne for mindst mulig betaling, og forstod meget godt at min vei til "guld og ære" i denne stilling kun kunde findes ved at lukke øinene for arbeidernes interesser og ride "roughshod" over proletariatets krumme ryg. Jeg hadde ikke forsøkt mig længe paa at skaffe "harmoni" mellem kapital og arbeide førend jeg forstod at det her ikke kunde være talae om noget slik som harmoni hvor alle interesser var stik motsatte. Jeg forstod at jeg var kommet paa en gal hylde i samfundet og satte kursen mot Amerika. Her hadde livets realitet lært mig hvad senerehen den internationale arbeiderbevægelses store teoretikere skulde lære mig fra bøker.

Under mine skoledage i Norge var jeg en ivrig sportmand og dyrket skisport, rifleskytning, turning og svømning. Har saaledes erholdt ca. 40 præmier og en sølv- og en guldmedalje for rifleskytning og ca. 20 præmier for skiløp, samt 1 aar Vangs skiløperforenings vandrepokal.

Da læserne rimeligvis er mest interesseret i min aandelige utvikling, saa er denne fysiske virksomhet rimeligvis av mindre interesse. Jeg hadde ikke studeret socialismen i Norge, men fulgte med megen interesse med i stortingsdebatterne i dagspressen, og tog bestandig parti med Dr. Alfred Ericksen og Johan Castberg. Ericksen representerte socialistpartiet fra Nordland og Castberg arbeiderdemokraterne fra Gjøvik og Toten. (Arbeiderdemokraterne er av den norske borgerpresse tituleret : "Klænganstalt for socialistyngel".)

Nyaarsdagen 1907 ankom jeg til New York, mere opfyldt av tanker om alt det nye og rare jeg skulde faa se, lære og opleve ute i det fremmede land, end tanker paa at "samle guld".

Efterat ha levet proletarens liv for ca. 2 aar i Staterne, for det meste som farmarbeider, ankom jeg til Canada om høsten 1908, hvor jeg tog 320 acres med "frit" land, 30 mil syd for Gull Lake i Sask., som var vor nærmeste by i 4 aar. Jeg hadde ikke levet her længe før jeg forstod at landet ikke blev saa aldeles frit, og at det samme kapitalistiske system ogsaa eksisterte her. Var heller ikke blind for de fordele som et nyt land byr fremfor et gammelt og tættere befolket land. De fordele som et nyt land byder skriver sig direkte fra naturens gavmildhet og ikke fra de styrende magthavere. Her har jeg foruten at gjennemgaa nybyggerlivets vekslende strabadser ogsaa i præriesomheten, ved forbrænding av adskillig "midnatsolje", fundet rikelig tid til at dyrke mine yndlingsstudier: samfundsvidenskap, historie, naturvidenskaperne og fremmede sprok. Har ogsaa de senere aar utført endel agitations- og organisationsarbeide for "The Social Democratic Party of Canada" her og "The Socialist Party of America" i Staterne.

Nybyggeren faar ofte anledning til i høste bitre erfaringer for at systemet er galt. Vi som hadde 30 mil til by trængte to dage med heste og 3 dage med okser naar vi tog en del av natten til reserve. Jeg har selv kjørt denne lange, kolde vei med hvetelæs og solgt hveten paa elevatoren for 60c pr. bushel efter at ha staat i flere dage utenfor elevatoren og ventet paa "turn". Aarsaken var mangel paa jernbanevogne, eller med andre ord, jernbanekompaniet holdt sine vogne paa de linjer hvor der var konkurrance med andre jernbaner om trafikken for at gi god betjening der mens de her var eneherskere og gjorde som de vilde; vi fik altsaa lide for systemet.

Det blev til et ordsprog blandt farmerne at: hvis man kunde komme sig ut av elevatoren med vogn og "team" uten at bli skyldig paa affæren, saa gjorde man det bra. Dette var de arbeidere som producerer verdens brødkorn.

En gang jeg hadde kjørt disse 30 mil med læs mette jeg en gammel mand med 2 okser foran en vogn, ca. 1 mil utenfor byen. Jeg spurte ham hvor langt han skulde kjøre, til hvilket han svarte at han levet 75 mil fra byen. — — 150 mil maatte altsaa denne gamle stakkars mand kjøre med sine okser for at faa det nødvendigste til livets ophold — — 150 mil med okser i det 20de aarhundre, naar transport av denne natur burde utføres med jernbane og motorvogn, hvis samfundet var velordnet og fornuften sat i høisætet, og ikke som nu naar profiten er alfa og omega og spekulationsdjævelen sitter i høisætet. Al den unødige lidelse og elendighet blandt folk, heste og kreaturer som jeg har set under mit nybyggerliv har ogsaa været mægtige faktorer til at øke og vedlikeholde min "kjærlighet" til systemet.

I et velordnet socialistisk samfund kan lidelser og elendighet som nu er dominerende reduceres ned til et minimum. Der eksisterer ingen slagen landevei eller benvei til dette nye samfund. Kun én vei fører dit: klassekampens tornebedækte og stormopfyldte vei. Det er denne vei som jeg har valgt sammen med andre millioner under alle himmelstrøk.

Et haapets vers av Henrik Ibsen til dem som kjæmper under vore faner:

"Hvor loven sitter paa knivens spids
og retten paa galgen bor,
er dagningens sejr mer nær og viss
end her hvor der myrdes med ord.
En vilje vaager og holder dom
og knuser hvert løgnens bur; —
men ormen maa først æde skallen tom
og tiden maa først faa krænget sig om
til sin egen karrikatur."

Instow, Sask., 28 oktober 1918.

Ole Hjelt.

KAPITEL I.

RIKEDOM.

Då samhällets rikedom är den klippa på vilken hela samhällslivet vilar, skola vi här i detta arbete börja med att analysera vad rikedom är och på vika grunder den är frambringad.

Det är lätt att förstå varför det ekonomiska spelar en dominerande roll i alla individers liv när vi veta, att första betingelsen för att möjliggöra liv, är att människan får sina fysiska behov tillfredsställda. (Utan föda är hälsan ingenting).

All rikedom i såväl det primitiva som moderna samhället, kan uppdelas i två stora delar:

1. Den del som människan förbrukar för att möjliggöra sin fysiska existens;

2. Den del av rikedomen som sparas för att brukas som produktionsmedel till att frambringa mera välstånd.

Det är två ting som frambringar allt välstånd, nämligen naturliga hjälpkällor och arbete. Därför lära vi socialister, att nyttigt arbete nedlagt i de naturliga hjälpkällorna frambringa rikedom. På detta faktum bygga vi socialister vårt begrepp om mitt och ditt. Vi erkänna ingen egendomsrätt till rikedomen utan att den är baserad på ärligt arbete. Jord i okultiverad form är icke till någon nytta för människan, förrän där blir nedlagt arbete i en eller annan form för att frambringa frukt av ett eller annat slag, som kan tillfredsställa människans behov.

Kol, metaller och olja nere i jordens djup äro absolut värdelösa för människan tills de äro frambrakta genom arbete. Skogarnas jätteträd kunna icke tjäna till människobonningar förrän de genomgått förvandlingen genom arbete. Fiskarne i havets djup äro alldeles värdelösa för människoföda förrän fiskaren och andra arbetare hava nedlagt mänsklig energi och gjort dem tjänliga till människoföda. Jorden, plogen och havet äro icke rikedom i sig själv, men källor till rikedom försåvitt rikedom kommer människan tillgodo genom arbete.

Människosläktet har på sin vandring från sitt djuriska och barbariska stadium och upp till en civiliserad tidsålder, frambrakt rikedom på åtskilliga sätt.

I det primitiva stadiet när människan livnärde sig av jakt och fiske var produktionsprocessen mycket enkel. Den vilda och halvvilda urmänniskan slog ihjäl skogens djur med händer och fötter, eller primitiva vapen och fångade flodernas, sjöarnas och havets fisk med handen eller enkla redskap. Till en början blevo dessa djur och denna fisk förtärd rå. Längre fram, när människan lärde konsten att bruka elden, stektes födan. Hela processen bestod i ett fånga och döda djur och fisk, steka och äta dem. Hela processen var så enkel och lätt att genomföra att det var omöjligt för en arbetsexploatör att skaffa sig en parasitplats mellan producent och konsument utan att begge, i trots av deras primitiva hem och ovetande, förstodo att där var "ugglor i mossen" och fördrevo parasiterna med "direkt aktion."

Senare ha vi Nomadstadiet, då de vilda djuren fångades och gjordes till husdjur. I detta stadium har jordbruket sin primitiva början. Först som småbruk i mindre stil, och sedan, efter att livet blev mindre kringflackande och befolkningen tätare, i större och mera omfattande stil.

Boskapsskötsel och potatisodling på östra halvklotet och uppfödning av husdjur och odling av majs och andra sädesslag på västra halvklotet, samt brukandet av elden och grytor för att steka och koka födan, hava icke endast varit mäktiga faktorer i att framdana ett fysiskt starkare släkte, utan har också varit mäktiga faktorer i hela samhällets framåtskridande. Ty den naturliga följden av detta rikliga och bättre sätt att frambringa livsförnödenheter gjorde att människan kunde offra mindre av sin tid på att producera det nödvändiga till livsuppehället och mera av tiden till att frambringa produktionsmedel. Den ena upptäcken leder till den andra. Eller för att tala med Herbert Spencer: "Varje aktiv kraft producerar mer än en förändring — var orsak har mer än en verkning."

I nomadstadiet och jordbrukets barndom producerades uteslutande för bruk. Det lilla varuutbyte, som försiggick mellan stammarna, försiggick som regel direkt med varor. Dock har byteshandeln också sin början i denna period. Likaså arbetsexploateringen. Eftersom jordbruket utvecklar sig till att bliva en dominerande faktor i samhällets ekonomiska liv, så utvecklar sig också arbetsexploateringen till ett system. Så t. ex. under gamla tidens slaveri ägde arbetsexploatörerna arbetarna. Egendomsrätten till arbetarna tillförsäkrade slavens ägare den rikedom, som slaven producerade utöver vad som åtgick till eget livsuppehälle. Under feodalsystemet voro arbetarna "fria män", men till gengäld ägde arbetsgivarna den jord, som dessa "fria män" arbetade på och egendomsrätten till denna jord tillförsäkrade ägaren den del av de rikedomar, som dessa "fria män" kunde frambringa mer än till sitt eget livsuppehälle. Genom en rad tekniska och vetenskapliga uppfinningar såsom: ångmaskinen, järnvägen, ångfartyget, boktryckerikonsten, krut och stora upptäckter på astronomiens, fysikens och kemiens område samt geografiska upptäckter, utvecklades så småningom ett nytt system, som skiljer sig från alla tidigare system därigenom att rikedom produceras för att säljas på marknaden för profit. Det är detta system de ledande kulturfolken leva under idag, och det är detta system som vi socialister kalla kapitalismen. Under kapitalismen är lönearbetaren en "fri man", som kan arbeta för vem han behagar, men där är dock ett aber med hans frihet, att de "gentlemän" som vi kalla kapitalister äga de produktionsmedel, som proletären använder för att producera rikedomen. Således blir proletären tvingad att sälja sin arbetskraft till kapitalisten, som äger produktionsmedlen tillförsäkrar honom den del av rikedomen som proletären producerar utöver livsuppehället.

Under kapitalismen är farmaren självvägande. Det vill säga han äger sin jord själv och är således teoretiskt sett en fri man. Vi ha också en annan klass farmare, som icke äga sin jord, utan arrendera land av andra. Likaså ha vi farmaren-proletären, som varken äger eller arrenderar land, men som säljer sin arbetskraft till farmare, som själva äga eller arrendera land. Här i Nordamerika äro de två förstnämnda klasserna de dominerande. Dessa tre grupper av jordbrukare frambringa all rikedom som produceras på farmarna.

Den självvägande farmaren får ett papper av de som styra samhället som ett bevis på att han äger sin jord. Detta papper kallas köpebrev ("deed" på engelska) och förklarar jordstyckets belägenhet och försäkrar farmaren att han äger sin jord. Men under kapitalismen är det också en stor procent farmare, växande i antal varje år, som få ett annat papper på sitt land, kallat inteckning eller obligation ("mortgage" på engelska). Denna inteckning fick farmaren av en eller annan kapitalist någon gång farmaren hade haft en eller annan otur eller av andra orsaker var i penningförlägenhet. Denna som köpebrevet är ett mycket strängt papper, som liksom köpebrevet förklarar jordstyckets belägenhet och namn (om det har något namn), likaledes ålägges farmaren att betala som ränta på det lån han har mottagit från kapitalisten, en viss del av den rikedom han frambringar på sitt jordbruk i reda penningar (som är kapitalismens blod).

Om farmaren av en eller annan anledning icke kan möta sina förpliktelser så heter det i inteckningen att farmarens jord kan säljas och att penningarna som inbringas genom försäljningen skola användas för att täcka farmarens gäld till kapitalisten. Av köpebrevet och inteckningen är det senare det starkaste papperet. Köpebrevet utställes i regel till farmaren, inteckningen till kapitalisten. En farmare har därför sin jord på nåder så länge han uppfyller inteckningens stränga bestämmelser. När farmaren av en eller annan anledning icke kan uppfylla sina förpliktelser kommer jordens verklige ägare (kapitalisten) och jagar honom från gård och grund. Men även om farmaren icke är skyldig en cent på sitt land eller sina djur och maskiner, så kan likväl den kapitalistiska klassen exploatera och plundra honom på hundra sätt. Ty produktionen av rikedom har utvecklat sig från att vara en mer eller mindre individuell process till att bliva en kooperativ eller social process. I vår tid producerar farmaren som regel icke för bruk, utan han producerar för handelsmarknaden och för profit. Han säljer sitt vete och andra sädesslag till Elevatorkompaniet, sina kreatur och grisar till slakteriet, sin möjlk och grädde till mejeriet. Liksom han köper det mesta han förtärer och sliter, samt sina maskiner och redskap av handlanden. I ett modernt samhälle passerar all rikedom, som producerats, genom hundratals olika processer och händer från producent till konsument. Då en förbrukningsvara icke är producerad förrän den är hos konsumenten och då kapitalisterna äga de flesta och viktigaste produktionsmedlen som äro nödvändiga för förädling och transportering av farmprodukter såsom: järnvägar, ångfartyg, elevatorer, slakterier, mejerier, ysterier, fryserier m. m. så kunna kapitalisterna exploatera farmarna till skinn och ben och plundra dem på det mesta av den rikedom de frambringa, till trots av att farmaren äger sin jord, som dragare, kreatur, grisar och maskiner m. m., utan att vara skyldig en cent på dessa ting. I vilken grad och på vad sätt farmaren är plundrad på det mesta av den rikedom han frambringar på sin jord, skola vi se i de följande kapitlen av detta arbete.

(Forts.)

Den s. k. "Spanska sjukan"

Av Dr. Johannes Hoving, New York.

Den pestartade epidemi, som för närvarande härjar på hela jorden och som med ett orätt namn kallas för spanska influensan är, enligt de tillförlitliga uppgifter vi fått från laboratorierna i Sverige, där sjukdomen härskat längre än här, en sjukdom, vars bacill, ehuru ej funnen, likväl med säkerhet är av samma slag som barnförlamningens, skarlakansfeberns och den epidemiska hjärnhinneinflammationens bacill. Den vanliga influensans bacill, som varit känd redan över ett tiotal år, har däremot ej påträffats hos personer, som varit smittade av den "spanska sjukan".

Sjukdomen har tills vidare fått namn av "spansk", emedan den uppträdde i början av sommaren i Europa först i Spanien, men dit kom den, såvitt vi hittills känna till från Afrika, och från Afrika kom den längs Medelhavets kuster från Asien, antagligen Indien, därifrån nästan alla epidemier i allmänhet utgå över världen.

Symptomen påminna om influensans — därav förväxlingen med denna sjukdom — men äro dock ganska mycket annorlunda och, framför allt, häftigare. Smittosamheten är också ytterst lätt — mikroberna äro säkerligen mycket små och lätta och finnas i luftlagren omkring den sjuke. De komma genom inandningsluften in i de övre luftvägarna i näsans, svalgets och luftrörens slemhinnor och visa en avgjord benägenhet att lätt bliva inandade i lungorna, förorsakande lunginflammation, ofta dubbelsidig och ytterst häftig. I vanligaste fall stanna de dock i de övre luftvägarna och åstadkomma där häftiga hostanfall med känsla av kramp i stora luftröret — trakean — och hostparoxysmerna utlösas mitt i bröstet, där stora luftröret förgrenar sig till var sin lunga: bifurkationen. Febern är i de vanliga sjukdomsfallen ej särdeles hog — omkring 101 till 102 grader Fahrenheit—, men i de svåra lunginflammationsfallen 104 till 105. Man känner sig i alla fall mycket sjuk, mycket värre än vid vanlig häftig förkylning eller vid influensa, och man förlorar totalt matlusten och törstkänslan. Huvudvärk samt värk i lederna, särskilt benen och ryggen, äro också vanliga, men ej nödvändiga symptom, och i allmänhet förekomma ej magstoringar. Efter 3—4 dagars förlopp lugna sig symptomen, men hostretningarna kvarstå och matlusten återvänder endast småningom. En känsla av stark avmattning är nästan alltid en följd, och patienten behöver ej uppmanas att hålla sig i säng — det är först och endast i sängläge, som patienten känner sig bättre och redigare. Ett alltför tidigt uppstigande från sängen är dessutom ytterst farligt, ty mikroberna försvinna ej så fort från andningsorganens slemhinnor, utan ha en tydligt utpräglad benägenhet att, så att säga ligga på lur för att vid minsta oförsiktighet krypa djupare ner i lungorna — och lunginflammationen är färdig!

Vi böra komma ihåg, att samtidigt med denna "spanska sjuka" förekomma de vanliga höstkatarrerna, vanliga förkylningar, vanlig snuva, influensa, vanliga lunginflammationer etc. Men i varje fall av insjuknande bör man vara för närvarande, då denna spanska pest är så lätt att erhålla, ytterligt försiktig och vid minsta feber intaga sängen. Dessutom bör man genast börja med gurglingar och allmän rengöring av mun och näsa med desinfekterande lösningar (peroxide och vatten, klorsyrat kali i vatten, sanitolvatten o. dyl.). Ett lätt laxativ kan tagas i händelse av förstoppning, men ej eljest. Däremot bör aldrig chinin tagas, såsom varande fullständigt ändamålslöst, utan salicylsyrat natron (sodium salicylate), salipyrin, äkta aspirin o. dyl. Ty salicylsyrans olika derivater visa en tydlig fiendskap till dessa små mikrober, som förekomma i blodet vid olika sjukdomar, såsom influensa, ledgångs- och muskelreumatism, katarrer etc. Och så är det bäst att försöka förtära varma drycker: lemonader, té, mjölk och vichy eller selters, också uppvärmda lättare alkoholhaltiga drycker äro att tillråda. Intet kött eller av kött gjorda maträtter böra förtäras, men däremot frukter, sötsoppor, grönsaker, grötar, vällingar, ägg, fisk och framför allt mjölk.

Som försiktighetsåtgärder böra iakttagas: strängaste renlighet, nysning och upphostning hälst i desinfekterade pappersnäsdukar, som uppbrännas, gurglingar, frisk luft i sjukrummet och den frivilliga sjuksköterskan eller sjukskötaren bör skydda sig genom att ha mun och näsa täckta av gasmask (som fås på varje apotek) samt genom den strängaste renlighet: tvättning av händerna i såpvatt vatten, gurglingar av svalg, tvättning av näsa och mun ofta under dagens och nattens lopp.

I händelse av frossbrytning eller feber över 102 grader Fahrenheit tillkalla läkare, men ej i sista minuten och på natten, utan på tider, då läkarne, som äro ofantligt upptagna for narvarande, kunna avpassa sina sjukbesök på lämpligt sätt och ej bli hetsade till döds. Gå endast i yttersta nödfall till allmänna sjukhus, ty de äro överfulla och personalen å desamma är överarbetad, utan försök komma till rätta i eget hem: ligg i bästa och största rummet med öppna fönster, men skyddad för drag!

Verklig immunisering eller vaccinering mot "spanska sjukan" finnes icke, men en relativ immunisering kan och bör göras om många fall i samma familj förekomma, med ett kombinerat vaccine, som finnes hos välförsedda läkare och som tyckes skydda de flesta mot smitta.

Axel Söderberg, som i flera år fyllt en instruktörsplats vid Utah statsuniversitets mekaniska avdelning, har tagit anställning som förman vid Braden Copper Co:s anläggningar i Sewell ,Chile, Sydamerika, och avreser inom kort till platsen.

Upphävd dom. För en tid sedan blev soldaten Carl Erickson vid Camp Dodge, Iowa, dömd till 25 års straffarbete för det han nekade att taga en skovel och hjälpa till att rengöra gatorna i fältlägret, nekade han att lyda order. Han blev då ställd inför krigsrätt. Vid rättegången påpekade Erickson att krigsrätten icke hade någon domsrätt uti hans fall. Krigsrätten ignorerade Ericksons försvar och gav honom intet tillfälle att framlägga sina bevis. När målet sedan lades fram för vederbörande högre myndigheter för granskning, blevo handlingarne ogillade och straffet upphävt. Erickson utsläpptes ur fängelset och är åter i tjänstgöring.

$15 PER ACRE LAND

NÄRA WINNIPEG

VIKTIG UNDERRÄTTELSE FÖR FARMARE

Med en önskan om ökad produktion av alla slags säd- och trädgårdsalster, har provinsregeringen anhållit, att alla ägare till vilt land skola disponera detsamma till verkliga settlare (icke spekulatörer) till så lågt pris som möjjligt; och bolaget här nedan har av patriotiska skäl beslutat att även med risk att förlora reducera sina priser med 25% (från $20 per acre til $15 per acre) för att få sälja snabbt direkt till farmare.

Det land, saken gäller, ligger i townshipen 14 och 15, range 8, East, av vilket det närmaste är endast nio mil från Beausejour, C. P. R., sju mil från Scantlebury vid C. N. R. och fem mil från Milner, C. P. R. (Lac du Bonnetbanan). Skoldistrikten ha bildats och skolor uppförts. Det finnes fyra broar över Brokenhead, som leda till detta land, som är torrt och väl dränerat och färdigt för kultivering. Jämfört med liknande land i Saskatchewan och Alberta, där man säljer för $30, $40, $50 och $60 per acre, äro de billiga. Farmaren i Winnipegdistriktet, där dessa land finnas, drar fördel av alla fraktpriser och höga priser, som finnas i en stad som Winnipeg med dess 200,000 invånare, vilket inget annat distrikt har fördel av.

Detta är ett verkligt gottköp, som står öppet endast till den 31 december. Det finnes 25,000 acres att välja från i dessa två township. Icke mindre än 160 acres skola säljas. Villkor $300 kontant på varje kvartssektion, resten på sju år i lika årliga avbetalningar. Ränta 7 procent. Klara Government Titles givas.

The Eastern Manitoba Land Corpn.

PER

The Standard Trusts Company

346 MAIN STRRET, WINNIPEG

Friska, Lyckliga Barn
och FULLVUXNA PERSONER
finnas i de hem, där
DR. PETERS
KURIKO

är husmedicinen. Den utdrifver orenheten från systemet och frambringar nytt, rikt, rödt blod samt friskt, fast och hälsosamt hull.

Beredd af rena, hälsobringande rötter och örter lämpar den sig särskildt för barn och personer med ömtålig konstitution.

Apotekare kunna ej anskaffa den. För närmare upplysningar skrif till

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.,
2501-17 Washington Blvd. CHICAGO, ILL.

(Levereras tullfritt i Canada)

Copenhagen

TUGG-TOBAK

Gjord af den mest utvalda, rika, saftiga bladtobak — garanterad absolut ren.

Detta är asken, som gifver eder väridens bästa tuggtobak.

HOS ALLA HANDLARE.

ORDET FRITT.

Alla Svenska Canada-Tidningens prenumeranter äro välkomna att yttra sig i denna avdelning. Följande regler ha vi emellertid sett oss nödsakade att uppställa: (1) Skriv endast på en sida av papperet och med bläck. (2) Skriv så tydligt, kortfattat och på sak gående som möjligt. (3) Undvik hätska utfall mot olika tänkande. (4) Anonyma uppsatser publiceras ej. (5) Diskussion i religiösa ämnen är förbjuden. (6) För i denna avdelning gjorda uttalanden ikläder sig redaktionen intet som helst ansvar. — RED.

ETT TACK

November 1st 1918.

Till S. C. T:s Redaktion,
Winnipeg.

Får vänligast anhålla om plats för nedanstående i Eder ärade tidning.

Till alla i kvinnoföreningen i Venn, Sask., vårt hjärtliga tack, för den stora gåvan av $20.00 som nämnda förening genom mrs. O. A. Anderson tillsänt oss. Och på samma gång vilja vi framföra vårt stora och hjärtliga tack till dem i Venn, som så kärleksfullt bistå våra kära barn, Olivia och Betty, i skolan samt med rika håvor kläda och föda dem. Eder lön blir icke efter.

Vänligen edra gäldenärer
Mrs. och P. A. Larson,
Lac du Bonnet, Man.

FRÅN ANNIEHELD, SASK.

Oktober den 28 1918.

Undertecknads goda föresats var att alldeles för en tid hålla sin penna i styr, men dessa oroliga tider kullkasta månget gott beslut, så även detta.

Jag sade orostider, är det inte det? Man ser tröskmaskinerna slukande årets gröda, tomhet på åkern följer dess spår, men där är något annat som följer tröskmaskinernas spår, det är Björnen; den rovgiriga björnen, vilken märkvärdigt nog varje år vid denna tid visar sig, lurande på sina offer, som skyddsmedels för ett kommande år utlägges nu här minor så inga av dessa odjur våga då visa sig!

Ett annat otyg som ej synes, men däremot förnimmes är den spanska flunsan. Den visar sig vara ännu värre att visa på dörren, ibland hjälper det lite, om man kryper ned i en varm bädd, och upplyser den om att man inte är hemma; detta gjorde undertecknad, men det tog en hel vecka, innan odjuret satte tro till det; hoppas nu på, att den glömmer adressen.

Mångfaldiga äro influensaoffren runt här! Skolor och kyrkor i Assiniboia få tjänstgöra som sjukhus. Tills dato har där inträffat 3 dödsfall. Dödsfallens antal ute å landsbygden har ej med säkerhet utrönts. Ja, nu nös jag — det är inte värt skriva mer om snuvan.

Låt oss nu närmare taga i skärskådande de tre föregångsmännen av Vasaorden no. 16 här i Canada vars porträtt finnas å S. C. T:s första sida av den 24 dennes. Ett tack till dessa för det intensiva arbete de utföra, och ha utfört inom orden. Det är ett ädelt mål de sträva för. Må det även för dem lyckas, så alla här i Canada boende svenskar kunna komma att inse fördelen och nyttan av att tillhöra denna orden, där hjälpsamhet och enighet äro två av huvudpunkterna. Vi böra minnas det gamla ordspråket: Eniga vi stå, söndrade vi falla. Måtte detta maningsord ej förklingå ohört. Studerar man dessa porträtts miner, kommer man till det resultat, att de ha gott hopp om framtiden. Vännen Egnell är så mild i skägget som om aldrig den spanska flugan existerade.

Undertecknad väntar nu för en tid finna intressanta och sakliga inlägg i ordet fritt, rörande alla de diskussionsämnen som i senaste tidningen framkastades. Såsom Folkets-hustanken, vilken tanke är beaktansvärd samt även utförbar. Så framdrages Svenska Förbundet samt alla de i samband härmed föredragna diskussionspunkterna av mr. J. P. Zetterwall.

En vänlig hälsning sändes härmed till såväl Tidningens redaktion som läsekretsen.

Observator.

NI KAN BEFORDRA EDER

HARVÄXT

Framgångsfull, Vetenskaplig Behandling FRITT

FÖR HERRAR OCH DAMER

Lider Ni av håravfall! Grånar Ert hår i förtid! Är det stripigt, klibbigt eller tovigt! Lider Ni av mjäll eller utslag på skalpen! Är ni flintskallig, eller synes det, som om Ni skall bliva det! Om Ni lider av någon av nämnda håråkommor, försumma den icke, utan försök genast att bliva botad. Dröjsmål äro farliga. Skriv efter vår illustrerade lilla svenska bok
"SANNINGEN OM HÅRET".
(Av en framstående europeisk specialist)

FRI BEHANDLING

Vi vilja på vår egen risk bevisa, att Calvacura-behandlingen förhindrar håravfall, botar mjäll och utslag på skalpen och befordrar ny hårväxt. Vi vilja skicka Eder en $1.00 ask av Calvacura No. 1, tillika med ovannämnda lilla bok "Sanningen om Håret", om Ni sänder oss Ert namn och adress jämte 10 cents i frimärken eller silver för att hjälpa oss att betala utdelningskostnaderna. Klipp ut nedanstående kupong och skicka den i dag till UNION LABORATORY, 142 G Mutual Street, Toronto, Canada.

Gratiskupong för en $1.00 behandling UNION LABORATORY, 142 G Mutual St., Toronto, Canada.

Jag bifogar 10 cents att hjälpa till med utgifterna för utdelningskostnaden. Var god skicka mig ögonblickligen eder $1.00 Calvacura No. 1 och eder lilla bok "Sanningen om Håret". (Inneslut denna kupong i Edert brev.) (44—49)

REDOVISNING

för gåvor som inkommit till Jonas Heggström och familj i Kinistino, Sask.:

Arthur Mickelson, $10.00; Axel Sjölin, $15.00; John Lindström, $5.00; Roy Thompson, $1.00; North Star Lumber Co., $10.00; John Mickelson, $5.00; O. P. Mickelson, $15.00; I. Ingelson, $5.00; A. Hanelson, $5.00; A. Heggström, $15.00; A Friend, $1.50; C. A. Hendricks, $2.50; A Friend, $2.00; W. P. Totzke, $2.00; A Friend, $5.00; W. J. McNeil, $2.00; Tom Bartel, 50c; Past. C. O. Bostrom, $5.00; J. O. Johnson, $1.00; O. W. Sundén, $5.00; Mrs. B. M. Hendrickson, $2.00; S. A. Eliason, $10.00; A. Palm, $1.00; Axel Myer, $3.00; Mrs. C. Johnson, $1.50; Mrs. Kude, $1.00; Borghild Grambo, $2.00; Selma Nordwald, $1.00; Margareth Nordin, $1.00; Ellen Nordwald, $1.00; Erick Nordin, $5.00; Mrs. L. Hendrickson, $1.00; P. Ingelson, $5.00; Samuel Hegglund, $4.00; Hans Hanson, $1.00; L. Melgort, $5.00; Peter From, $5.00; J. D. Nordwald, $10.00; Jonas Flodell, $5.00; P. Viberg, $1.00; Gustav Eliason, $1.00; Allan Eliason, $1.00; H. E. Pearson, $1.00; Victor Nordwald, $1.00; Oscar Fellman, $1.00; E. A. Sjodin, $10.00; Frida Nordin, 50c; J. A. Strandquist, $15.00; N. E. Strandquist, $15.00; Oscar Lindstrom, $1.00; Mrs. P. Mc Gowin, $5.00; E. M. Reid, $1.00; Robt. Johnston, $5.00; Mrs. E. Edstrom, ett par skor; William Brown, $5.00; W. L. Hunlap, $1.00; James Tennert, $1.00; Fred Purdy, $1.00; A. R. Maynard, $2.00; William Kruger, $3.00; J. L. Engen, $10.00; Charles Craig, $2.00; Edward Pederson, $1.00; William Goodfellow, $2.00; Harris Sorenson, $2.00; B. M. Yake, $2.00; A. S. Henry, 50c; Scottie Leckie, $1.00; Kinistino Farmers' Supply Co., $5.00 in trade; N. Pollock, $10.00; Tom Huddlerton, $2.00; William Shristopherson, $1.00; M. B. Esplin, one sack flour; A. O. Anderson, $2.00; Ole Engen, $1.00; C. M. Larson, $1.00; L. K. Hangen, $100.00; W. H. Myers, $2.00; And. Bergrud, $2.00; A. M. Johnson, $1.00; Jonas Eliason, $5.00; W. J. McGregor, $1.00; P. W. Cessna, $15.00; J. Hermanson, $1.00; Hans Erickson, $5.00; A. E. Wickberg, $5.00; Mrs. W. Carlson, $2.00; John A. Sjodin, $2.00; Ole Nelson, $5.00; Eric Hendrickson, $2.00; J. W. Sundin, $5.00; A. Forsberg, $2.00; Charles Cook, 50c, Theo. Engen, $5.00; Hjalmar Thompson, $1.00; Fred Ternstein, $1.00; George Hendrickson, $1.00; Erick Petterson, $10.00; Johannes Holmberg, $1.00; J. N. Nordwald, $1.00; J. W. Smallwood, $1.00; Ole Olson, $2.00; Helmar Stenstrom, $2.00; Tom McLure $2.00; Louise Tell, $5.00; Robert Cook, $1.00; W. T. Purdy, $5.00 in trade (hardware); N. O. Johnson, $10.00; Conrad Johnson, $5.00.

CANADIAN LUTHERAN COMMISSION FOR SOLDIERS' AND SAILORS' WELFARE

Slegtinger og venner av vore kjekke gutter paa slagmarken og i øvelsesleirene skulde kanske like at høre lidt om hvad vi gjør.

Ja det bedste endnu er vel at vi har faat regjeringen til at ansætte en luthersk feldtprest. Captain Hjalmar O. Grønlid er nu ansat i Winnipeg.

Han var tilstede ved vort møte av executiv komiteen den 3ie oktober. Det satte mot i os naar vi fik hilse paa ham i Kongens uniform — vor lutherske kirkes representant blandt Canadas feldtprester. Den forige søndag hadde han holdt sine første gudstjenester, og det var ikke bare en men tre. Fra sekretæren av National War Council av Y. M. C. A., hr Dawson, som ogsaa av major Graham, senior feldtprest i Winnipeg, fik vi høre at vor kirkes representant hadde git et godt indtryk. Men best av alt at de nævnte at han hade præket aand og naade "straight from the shoulder". Dette var det gutterne vilde ha, og det eneste som var vært noget sa major Graham som har været feldtprest i Frankrike omtrent tre aar. Der er vore mænd ikke tilfreds med alslaks historier med lidt religion blandet ind, men vil ha det ene nødvendige — budskapet om naaden i Jesus Kristus. Vi viste nok at dette var Grønlids standpunkt men det var allikevel godt at faa høre dette av de ledende mænd.

Det synes som om kjernen i religion og kristendom — erkjendelsen av synd i os og naaden i Kristus — nu mer og mer kommer til sin ret, og at skaldet — moralitet og verslige ting taper endog sin popularitet. Gutterne vil ha egte aandelig føde, Herrens ord. At vi kan faa være med at utdele dette levsens brød til dem som trænger det saa saare i kampen, ja nogle i døden, det er stort.

Vi har prøvd at faa regjeringen til at ansætte fler feldtprester av vor kirke men det har ikke lykkes os saa vidt. Der er ikke en eneste baptist eller congregationalist feldtprest i hele vesten (østen kjender vi ikke til) saa vi faar vel ikke klage. Saa prøvet vi at faa Y. M. C. A. til at ansætte en luthersk prest ved deres organisation og da helst for at faa ham til Frankrike saa snart som mulig. Det gik bedre. Vi har nu kaldt to mænd og har faat løfte om at ialfald en vil med al sansynlighet kunde sendes "overseas" efter en kortere prøvetid i en av øvelsesleirene.

Men det er ikke saa let at faa mænd. Det maa være borgere og ellers skikket til dette særarbeide. Vi haaper vi faar dem vi har kaldt. Disse vil da tildels lønner av vor Commission saa længe som de er her. Saa snart de reiser "overseas" er de regjeringens mænd, faar den samme rang og betaling som en feldtprest. Disse vil da ikke bli knyttet til noget enkelt regiment, men vil bli kjendt som lutherske prester med Y. M. C. A. og ha frihet til at besøke vore gutter paa den del av fronten. Gjennem disse kunde vi naa fler av vore egne. Vi haaper at begge disse som nu er kaldt snart antar og at en ialfald snart kan faa reise til fronten for der at opmuntre vore gutter med det mest opmuntrende av alt — Kristi evangelium.

Saa har vi søke at komme i raport med vore gutter ved personlig at tale med dem i øvelsesleirene, gjennem breve, sende dem smaa interessante kristelige fortællinger og traktater, testamenter og vor salmebok som vi har faat trykt efter den som National Lutheran Commission giver sine gutter i Staterne. Men vi har desværre ikke adresserne til mange av vore gutter, og de som vi har er for det meste ikke længer den rigtige. Du som læser dette send os navnene paa dem som du vet om og den nu korekte adresse. Det vil ikke forstyrre os om vi faar det samme navn fra flere. At vi faar dem det er hovedsaken. Kun da kan dine venner, eller din søn faa godt av dette arbeide. Vi søker at hjelpe og opmuntre dem alle. De som vi faar vite gjennem "Cassuality" listen eller anderledes, at de er saaret faar et personlig brev. La os faa gjøre dette for din søn eller din ven ogsaa!

Nu er jo alt arbeide indstillet paa grund av den spanske influensa, men saa snart som det tillates er vi forberedt paa at ha mænd ved alle øvelseslelrene som vil ta sig av vore gutter.

For det som er gjordt, og for det som vi venter at gjøre maa der lidt penger til. Executiv komiteen besluttet at ha en drive fra den 17de til den 23de november, men den er naturligvis udsat ogsaa. Pastor O. E. Olmon har rekommenderats som "campaign manager" blandt de svenske lutheraner. Han vil nok la høre fra sig bare han faar slippe ut iblandt folk for at tale den sak og samle penger. Det koster ikke saa lite at gjøre det arbeide som vor Commission utfører. Vi maa lønne vore mænd saa de kan leve av det, ellers kan vi jo ikke vente at faa dem; og det koster nu i de større byer hvor vore øvelsesleire er. Testamenter faar vi gratis, men saa er der vor Service Book, smaa kristelige fortællinger, traktater, porto osv. Men hvem av os tænker vel paa omkostningen naar vi sender en liten bok eller et brev til en ven og da især til en i armeen? Men for Canadian Lutheran Commission blir der mange smaa bøker, breve, frimerker. Men pengene kommer nok. Vi kjender vore lutherske folk og da maaske især de av Vikingblod. De vil ha noget gjordt for sine representanter i denne kamp for frihet og folkets rettigheter. Saa pengene kommer nok naar vi bare kan faa lade folk vite om denne indsamling og arbeidet i almindelighet. Men dette sidste vil ikke være sa liketil nu da det begynder at lakke mot vinter og det vil ikke være saa let at komme rundt og faa samlet folk for at vække interesse. Men det skal nok pastor Olmon klare. Vi tvivler ikke paa det.

Naar nu krigen er tilende, som vi haaper at den snart blir og det ser lysere ut hver dag og naar vi har gjordt det vi kan for vore mænd naar de kommer tilbake, da vil vi sikkert være stolte av det lille vi har faat lov til at gjøre for dem.

De penger som da maatte bli tilovers vil overgives til de forskjellige kirkesamfund eftersom hver av disse har ydet til vort fond. Samler til eksempel et samfund fjerdedelen saa faar den tilbake fjerdedelen av det som blir tilovers. Disse samfund kan da paa aarsmøte selv bestemme hvad dette skal brukes til — mission, skoler, osv. Og om krigen skulde være tilende om en meget kort tid saa vil vist ingen av os angre paa det at vi hadde givet lidt mer end der vær adsolut nødvendig. Dette vilde da være et herlikt takoffer for freden, overgivet til vor kirke for at det store fredens budskap kan naa frem til fler og fler.

Maatte naadens og fredens gud give at vi snart kan faa byde vore kjære gutter velkommen tilbake til vore menigheter for der i taknemlighet at hjelpe os som har gjordt lit for dem mens de har været borte fra os dog ikke glemt av os.

Med venlig hilsen
Canadian Lutheran Commission for Soldiers' and Sailors' Welfare.
C. N. Sandager.

TILL JOHN E. LIDHOLM

Värderade red.!

I S. C. T. av den 24 oktober skriver mr John E. Lidholm i en artikel om Vasaorden följande:

"Helt nyligen hava mer eller mindre förtäckt ordade anfall kommit från ett läger, där det högljutt proklamerats samling, samarbete, lyftning, ideal, kultur etc. "Consistency, thou art a jewel!" heter det. Huru samling och samarbete bland landsmännen i Canada kunna befordras genom dylika snapphane-metoder är svårt för den oinvigde, att begripa. Icke kan det väl tillhöra de högre gradernas mysterier i det ordenssamfund, som har tagit "tro, hopp och kärlek" som sitt lösenord. Nej, det är nog ett uttryck av den kungliga svenska avundsjukan, vilken fula åkomma ej ens studiecirklar och gradtempel lyckats bota."

Undertecknad anhåller om att mr Lidholm ger oss "svart på vitt" för att bevisa det "mer eller mindre förtäckt ordade anfall" kommit Vasaorden till del från Goodtemplarorden i Canada.

Axel J. Carlson.

"ORDET FRITT"

Värderade Red.

På förekommen anledning var av godheten och bered plats för en förklaring.

Undertecknad har ett par gånger uttalat sig om avdelningen "Ordet fritt" i Eder eljest utmärkt redigerade tidning. Det första förekom i salig "Framåt" och det andra i "Idog". Båda syftande åt samma håll, ha orsakat de mest lyckade krumsprång på tankens och tankeklädningens arena. I båda dessa uttalanden har jag kritiserat den dåliga urskiljning varmed avdelningen ifråga redigeras, med stöd av de givna reglerna för denna avdelning fördömt de personliga smädelserna, som tid efter annan förekommit, ävenså de osnygga fantasifoster, som gång på gång hittat sin väg till avdelningens spalter. Jag har aldrig yrkat på avdelningens borttagande, aldrig förnekat eller missunnat tidningens läsare det nöje, som "tidningsskrivning medför, utan har motsatsen varit det önskade resultatet. Detta har dock icke red. Brown förstått, och detta emedan han kan icke förstå det, ty han får icke förstå det — han är icke fri, han står under toffeln för en handfull grälsjuka svenskar, vilka hota att upphöra med tidningen om deras alster icke intagas. Jag hade för någon tid sedan ett samtal med red. Brown i detta ämne och vi kommo då överens. Jag erkände avdelningens värde och redaktör Brown erkände då att avdelningen borde hållas fri från här ovan antydda alster, och jag är säker om att han fortfarande gör det.

I S. C. T. för den 26 september skriver dock red. Brown:

"Hr Carlson talar om lösa tyglar. Det förvånar oss knappast, ty vi ha oss bekant, att han icke fullt fattat en av demokratiens mest fundamentala principer: yttrandefriheten."... Därefter talar red. Brown om vad avdelningen är: "en plats där alla svenskar kunna mötas" o. s. v. Men han nämner icke ett ord om det jag kritiserat. Det talar han tyst om. Det är också ett sätt varpå att ventilera saker och ting. Om red. Brown ger personliga smädelser, hätska skriverier och dåraktiga utfall namn av villkor för bevarandet av demokratiens mest fundamentala princip, yttrandefriheten, då är det ju icke mer att säga i denna sak, utan då gäller det väl att samla så mycket som möjligt av sådant stoff. Men så är det nog icke. Red. Brown hyser nog samma uppfattning som flertalet av Canadas tänkande svenskar i detta fall. Jag är icke ensam om min uppfattning om "Ordet fritt". Kan red. Brown skaffa ett hundra svenskar som äro i favör av den osnygga skrivningen skall jag taga på mig att skaffa resten av S. C. T:s prenumeranter emot densamma. Jag är också övertygad om att red. Browns anhängare skulle kvalitativt falla till fota. Det har sagts att "Ordet fritt" är den sida i tidningen som läses först. Detta må vara sannt så långt det räcker. Jag känner många vilka aldrig kasta en blick på den sidan, jag känner ännu flere begåvade och skrivkunniga svenskar som aldrig skrivit en rad i "Ordet fritt", vilka hålla sig för goda att blanda sina tankars enkla dräkt med de alster jag velat fördöma.

Red. Brown känner ännu icke sina läsare. De, som meddela sig genom "Ordet fritt" har han på sina fem fingrar, men de övriga lär han aldrig känna förrän han gått från den enes hus till den andres. Då kanske red. Brown kunde få se sakerna i det rätta ljuset.

I samband härmed anser jag mig böra påpeka en annan sak. Mitt första uttalande i denna sak i "Framåt" föranledde Canada Posten och dess skribenter, att i den bekanta striden mellan dem och red. Brown använda mitt uttalande i felaktig riktning. Som redan är anfört uttalade jag mig mot smädeskrivningen i "Ordet fritt", men sagda parti använde mig som vapen mot red. Brown och hans "kristusfientliga tendenser".

Jag trodde icke att detta kunde ha så stor betydelse och har icke förr ansett det vara nödigt påpeka detta. Men då jag ser att så pass tankfulla män som K. R. Jonson i Buford, Alta. icke kan läsa innantill, börjar jag tro att det gjort skada.

Vad hr Jonson beträffar har jag alltid havt ett stort nöje av att läsa hans korta, men ofta träffande insändare och jag beklagar att han tror i likhet med red. Brown att jag missunnar honom nöjet att skriva. Skötte alla sig så utmärkt som hr Josnson skulle icke min röst höjas mot "Ordet fritt". Men så länge som en handfull oresonliga krutgubbar tillåtas kasta dynga i ansiktet på en den ene och än den andre, så länge kommer jag att icke tiga.

Tillåt mig till sist anföra ett exempel av de många. En gång skrev pastor Edkvist i S. C. T. att svenskarne var ett sjunkande folk. I vilket avseende var visserligen svårt att finna av artikeln, men tror någon att de icke sjunkande svenskarna gjorde sig mödan utreda huruvida påståendet var sanning eller icke? Nej, istället överöstes skribenten med otidigheter av den värsta välta varav icke ett ord antydde någon eftertanke. Bara glåpord och smutskastning och ett enhälligt: Svenskarna är icke ett sjunkande folk! Men kunde någon bevisa motsatsen? Nej, bara skällsord till svar. Kunde en enda stiga fram och säga: "Se detta har vi svenskar gjort"? Nej, ärekränkning var det enda man kunde visa fram. Och allt detta i trots av pastor Edkvist är en av de mest sympatiska människa man gärna kan träffa, och en man för vilken svenskarnes trevnad betyder lika mycket som för någon annan. Och vad blev resultatet? Är Svenska Nationalbiblioteket en man minus så är det på grund av det mottagande som bestods honom.

Alla känna till vilken strid det blev efter den artikeln. Orsaken till striden fanns dock icke i pastor Edkvists artikel, utan i en insändare i "Ordet fritt" "En dröm", så hemsk och så drypande smutsig att en vämjdes. En liknande insändare förorsakade den religiösa diskussionens upphörande o. insändare är det som gjort red. Brown hemgjord "Kristusfientlig". Tag bort detta smutsskrivande och friden och endräkten skall räcka bra mycket längre.

Har jag med dessa rader kunnat klargöra min ställning i denna sak är jag nöjd. Har jag kunnat bidraga att göra S. C. T. ytterligare "en stor tjänst" är jag nöjdare och blir avdelningen "Ordet fritt" en plats "där alla svenskar kunna mötas i tankeutbyte, vare sig de äro lärda eller olärda".... då är jag nöjdast.

Axel J. Carlson.

Vi äro fortfarande tacksamma mot hr Carlson för hans omtanke om Ordet Fritt. Men vi fatta icke, vilken rätt han har att kalla en massa hederliga svenska män och kvinnor, som skriva i tidningen, för "en handfull grälsjuka svenskar". Vi undra, om det icke är att "kasta dynga", för att använda hr Carlsons eget vackra språk. Och vi kunna upplysa hr Carlson, att vi icke stå under toffeln vare sig på denna "handfull grälsjuka svenskar" eller på någon annan "handfull". Det torde ganska tydligt ha framgått av tidningens redigering. Vi ha mer än en gång tagit risken att förlora en prenumerant, då vi trott oss handla rätt. Även torde vi känna våra läsare nära nog lika väl som hr Carlson, ehuru vi kanske icke gått så mycket "från den enes hus till den andres", som hr Carlson gjort. Men vi ha samtalat med massor av dem.

Vi medgiva, att det understundom kan ha inkommit insändare i tidningen, som varit väl skarpa — "det händer i de bästa familjer." Vi ha dock många gånger vägrat plats för insändare, emedan de varit "osnygga", och det är icke sällan, vi måste använda vår censurpenna och överstryka mycket i de insända breven. Vi ha även alltid sökt avvärja s. k. bygräl och avlyst diskussion, som börjat arta sig åt det hållet. Hr Carlson har väl icke varit blind därför? Det kan otvivelaktigt ofta vara på sin plats, att personer, som begå dumheter eller fälla dumma offentliga yttranden, få sig litet skarpt till livs. Hr Carlson själv har varit med om att giva dylikt i S. C. T.

Det var just mr K. R. Jonson i Buford, Alta., som förra året skrev, att prof. Lager och hr Carlson stodo på samma plan, då det kommer till yttrandefriheten, ehuru hr Lager är mera "satanisk". Och någon sanning låg nog däri. Hr Lager anser, att allt bör uteslutas ur en korrespondensavdelning, som icke faller honom på läppen. Hr Carlson går väl icke så långt, men om någon vågar driva en smula med eller skarpt kritisera en person och hans dåraktiga uttalanden, så vill hr Carlson tysta ned honom. Vi minnas även den religiösa diskussionen i S. C. T. Hr Carlson hade säkerligen icke opponerat sig mot den, om den förts helt ensidigt, om endast den ena parten fått yttra sig. Om så skett, hade hr Carlson nog icke yrkat på dess upphörande. Denna diskussion förorsakade oss en massa obehag och besvär. Vi skulle icke vilja ha den tillbaka. Men vi fråga oss ändock mången gång själva: Var det rätt? Var det rätt att på detta sätt nedtysta en massa röster? Var det rätt, då man betänker, att det finnes ett svenskt organ i Canada, där den mest krassa vidskepelse och övertro framföres som eviga sanningar, vilkas betvivlande medför evighetsstraff, och då detta organ absolut stänger sina dörrar för någon som helst opposition? Borde det icke finnas en plats, där dylik kunde framföras? Vi veta icke riktigt, hur vi skola besvara dessa frågor. Vi vilja som sagt, för egen trevnads skull, icke ha tillbaka den religiösa diskussionen, men vi få ändock ibland för oss, att hr K. R. Jonson, mr N. J. L. Bergen m. fl. icke hade så orätt, när de yrkade på dess fortsättande.

Och så i allt. Yttrandefriheten bör vara den största möjliga, åtminstone i en svenska tidning i Canada. Vi skulle svika de mest fundamentala demokratiska principer, om vi icke värnade om yttrandefriheten. Vi ha varit och vi äro eniga med hr Carlson, att "Ordet Fritt" bör hållas fritt från "osnygga" skrivelser. Men kanske hr Carlson och vi icke alltid komma överens om vad som är "osnyggt" eller icke, vad som bör uteslutas eller icke. Anledningen till hr Carsons dåliga humör denna gång är, att vi publicerade en insändare mot ett av hans uttalande i Idog. Vi delade ingalunda insändarens uppfattning i denna sak, men vi ansågo dock, att han hade rätt att tala. Han skämtade även smått med hr Carlson. En del av detta skämt kanske missförstods av oss då och kunde möjligen ha strukits, en eller annan rad. Men vi tro, att hr Carlson själv ibland varit lika elak i S. C. T. mot sina antagonister.... ....

Vi äro tacksamma, att hr Carlson påpekar, att man i Canada Posten felaktigt använt ett uttalande av hr Carlson mot Ordet Fritt. Vi tycka dock, att hr Carlson redan långt före detta bort påpeka detta och vilken person det var, som i Canada Posten i oärligt syfte och för att komma åt oss personligen använde sig av hans uttalande. Men bättre sent än aldrig.

Vi tro icke, att vi förmått övertyga hr Carlson, och han har ju lovat att icke tiga, om Ordet Fritt icke blir i hans smak, och antagligen i fortsättningen sätta åt redaktören. Bättre och manligare vore att på sansat och sakligt sätt söka vederlägga de insändare, i vilka hr Carlson icke kan instämma, och som han icke tycker om. Det vore mera demokratiskt än att helt enkelt neka folk av annan uppfattning att få offentligen framföra sin mening.

Skulle hr Carlson vilja namngiva de "krutgubbar", han önskar förneka rättighet att offentligen uttala sig?

Vi skulle dock vilja hoppas, att vi kunde bli eniga med hr Carlson i denna fråga. Men vi kunna icke frångå demokratiska principer för att bli det. — **Red.**

IMMIGRANTEN

En immigrant är en person, som då han landar i Canada tituleras av de engelsktalande med det välljudande namnet Jan, och vars framtida perspektiv mynnar ut i ett enda stort ?-tecken. Ett fullväxt barn, främmande för allt som möter ögat i natur och folkliv, obekant med språk och arbetsmetoder samt värdeförhållanden.

En sex a sju år senare kunna vi möta samma immigranter som välbesuttne farmare, skickliga hantverkare, förmän på byggnadsföretag och verkstäder, eller med ett ord, komna lika långt fram för näringsförvärvet som de, vilka icke hade dessa hinder att överkomma. De flesta immigranter äro fattiga arbetare, ha pengar endast för överresan och många låna även till det, men vore de ej i besittning av guld, voro de rika på förhoppningar, och manades av en stark okuvlig vilja framåt. Vi böra lägga märke till detta, att de som emigrera från ett land till ett annat, äro just de, som hava förtroende för sig själva och veta, vad de vilja. Detta gäller alla och svenskarna isynnerhet, men huru stort än detta karaktärsdrag är för den enskilde individen, är det dock ett hinder för allmän svensk samling, så många huvuden, så många idéer.

Drivfjädern till all immigration är livsuppehället (matfrågan) och detta viktiga problem, vars lösning hade sin svårighet i gamla landet, är ej så lättlöst för en vanlig arbetare även här i Canada. Landet är rikt nog på allt, som kunde behövas för att tillfredsställa detta behov men det industriella affärssystemet, eller vad vi i dagligt tal kallar big business, med sin tidtals forcerande och avslappnande affärsmetod, har gjort arbetarens ställning osäker om morgondagens utkomst.

Det skrivs i tidningarna om behövligheten av dessa immigranter för svenskhetens bevarande och samlingstanken, men med den ständiga osäkerheten om vistelseort, blir problemet svårlöst. Farmarne åter äro de enda, som ej kunde ursäktas, ifall förbundstanken faller om intet, men även de böra ses i de förhållanden, som råda på landsbygden. Den största delen av de svensk farmarne äro obemedla de arbetare och det tager år av hårt arbete och försakelse, innan de komma sig så i en oberoende ställning, att de kunna släppa näringsbekymren för en stund och begrunda nationell samling för byggandet av högskolor, lasarett, m. m.

Under de senaste fyra åren har dessa immigranter varit föremål för olojala beskyllningar av både egna landsmän och andra politiska svansviftare, som haft några egna intressen i sikte. Men i ett nu äro förhållandena ändrade, det talas om oss, som de mest önskvärda av alla immigranter. Detta är ett bevis på det amerikanska tänkesättets osäkerhet och ombytlighet, och ursäktas även av immigranterna, som först av alla veta, huru det är, att bli rosad eller hutad, allt eftersom affärsförhållandena svänga sig. En svensk immigrant kan aldrig bli en flaggviftande engelsman, men är villig att bli en canadensare, med tanke på sitt adoptivland, som sitt, med lika skyldigheter, men också lika rättigheter. Denna rättvisa princip har även vårt nuvarande government iakttagit, trots den illvilliga propaganda som förts i tidningspressen. Vid bedömandet av de svenska immigranternas politiska idéer äro de mest skeva uppfattningar gjorda, även av dem, som tycks stå dem nära, med sina faderliga råd och varningar för socialismen. Sanningen är den, att de flesta ha ingen som helst partipolitik. Och förklaringen av detta ligger nära tillhands. Den partipolitik, som förts här i Canada mellan de båda partierna, konservativa och liberala, har varit allt annat än tilltalande för dem, utom några, som genom att agitera för endera partien haft ekonomisk vinst. Men resten av dem ha haft den uppfattningen, att de voro kött av samma kött och ben av samma ben och således detsamma vilka som sutto vid styret. Socialdemokratien åter är ju den, som således skulle vara den rätta färgen, om de skulle medföra några idéer från gamla landet, där den kommit så långt, att det blivit det härskande partiet vid statsrodret, men nya förhållanden skapa nya idéer, så är det ock med immigranten. Han kommer till ett land, där det är allmän rösträtt, ingen gammal aristokrati att lyfta hatten för, där det står honom öppet att för tio dollars bliva ägare av 160 acres

(Forts. å sid. 7.)

KVINNOR SOM LIDA

Femol Dr. Cazo's Specific erbjuder eder hälsa och styrka. Efter att ha visat sitt värde i tusentals fall erbjudes nu Femol till lidande kvinnor i Canada. Det är icke ett hemligt läkemedel — dess exakta formel står tryckt på varje låda. Det innehåller endast grönsaksextrakt, som högeligen prisats av läkare för deras höga värde som tonik och läkemedel för kvinnans speciella organ, de huvudsakliga varande:

Squaw-Vine — Star-Grass — Cramp-Bark and Black-Haw

Inga extravaganta påståenden göras om Femol; vi veta av erfarenhet att dess användande skall följas av stora fördelar, och därför inbjuda vi varje

FLICKA, HUSTRU ELLER MODER

som lider av svaghet, sjukdomar egendomliga för deras kön, som lida tålmodigt och ofta tyst förfärliga plågor, som äre så fatala för den kvinliga styrkan, behaget, skönheten och livet, att giva **Femol** ett försök på vår bekostnad.

En generös fri behandling, tillräcklig att bevisa FEMOLS botande kraft erbjudes varje kvinna, som efterskriver det. Med denna behandling sändes Dr. Cazo's illustrerade bok om kvinnosjukdomar. FEMOL säljes på varje apotek. $1.00 per låda, 3 lådor för $2.50 eller sändas portobetald vid mottagandet av denna summa. Adressera

THE CAZO MEDICAL INSTITUTE,
Room No. 1 Place Royale, Montreal.

Dr. Philip A. Eckman

Skandinavisk Tandläkare

Tändernas vård

får icke försummas, om ni önskar behålla eder goda hälsa. Det har bevisats att alla svåra sjukdomar komma av dåliga eller försummade tänder. — Jag står med nöje till eder tjänst och vill giva eder alla råd jag kan och vill undersöka edra tänder gratis.

TÄNDER UTDRAGAS SMÄRTFRITT

ALLT ARBETE GARANTERAS

Dr. PHILIP A. ECKMAN

Manitoba Hall Block,

293 Portage Ave., Winnipeg, Man.

DEN HAR KOMMIT!

IDOG

Organ för Canadas Skandinaviska Storloge av I. O. G. T.

Utkommer en gång i månaden åttasidig, tryckt på fint glättat papper.

Den kostar endast 75 cents per år. Kommer att innehålla de bästa möjliga uppsatser i ideella och sociala frågor.

Redaktionen har satt sig i förbindelse med de allra bästa pennor på dessa områden för att försäkra sig om deras bidrag.

IDOG skall ej bli ett ensidigt ordensorggan endast.
IDOG skall bli väckande och upplyftande.
IDOG bör därför finnas i varje hem i Svensk-Canada.
Vårt folk är ej längre ett sovande folk.
Nej, ty IDOG har kommit.
Insänd eder prenumeration til

IDOGS expedition

72 Boyle Street, Winnipeg, Man., Canada

Alfr. Egnell

SVENSKA MÄN OCH KVINNOR

ÖNSKAS svenska män och kvinnor att lära barberaryrket, då hundratals canadensiska barberare måste lämna sina platser och barberarstugor för att gå in i armén. De ha blivit tvångsutskrivna. Nu är eder bästa chance att lärar ett gott yrke och komma in i en god affär för eder själv. Vi betala eder **god lön, medan ni lär** och skaffa eder första klassens plats, sedan ni fullbordat kursen, från $18 till $25 per vecka. Eller kunna vi starta in eder i egen affär för månatliga avbetalningar. Endast en vecka för att lära sig. Hundratals män och kvinnor ha lärt barberaryhket i våra skolor, och draga stor betalning eller hava sina egna barberarstugor. Spara järnvägsbiljett genom att besöka närmaste Barber College. Efterskriv eller kom in för fri katalog

HEMPHILL'S BARBER COLLEGES, 220 Pacific Ave., Winnipeg.
Avdelningskontor i REGINA, SASKATOON, EDMONTON, CALGARY.
Vi lära även TELEGRAFI, MOVING PICTURE OPERATION i våra yrkesskolor rvid 209 Pacific Ave., Winnipeg

DEN GAMLA, BERÖMDA LÄKAREANSTALTEN,

N. ROSENBERG CO.,

Dr. T. W. DEACHMAN, Med. Sup't.
BEHANDLAR MED STOR FRAMGÅNG

Privata och nervösa sjukdomar,

förorsakade af ungdoms-dårskaper, **onaturliga vanor**, med alla deras förfärliga följder, såsom **förslappning, förlust af lifskraft, opasslighet för affärslifvet, njur- och blås sjukdomar, svag rygg** o. s. v., behandlas snabbt, omsorgsfullt, billigt och i djupaste hemlighet med säkra och pålitliga **mediciner.**

"LIFVETS HEMLIGHETER"

en af oss utgifven bok på 48 sidor, onhandlande **lifvets hemligheter, äktenskapet, många slags sjukdomar, deras följder o. s. v.; den borde läsas af hvarje ung man. Sändes fritt i förseglat omslag till hvar och en som på ett postkort eller i bref insänder sin adress till**

N. ROSENBERG CO., 117 N. Dearborn St., Rooms 209-210, Chicago, Ill.

Svenska Canada Tidningen

Printed and published every Wednesday by the CANADA WEEKLY PRINTING COMPANY, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at the office and place of business, 225 Logan Ave., Winnipeg, Man.

Telephone: Garry 3174.

J. M. DAHL, Manager — NILS P. SON BROWN, Redaktör.

PRENUMERATIONSPRIS:

Helt år, i förskott	$1.50
Halft år, i förskott	1.00
Helt år till Förenta Staterna	1.75
Helt år till Sverige	2.50
Halft år till Sverige	1.50

Prenumerationsmedel kunna sändas såväl i registrerad bref som genom Post eller Express Money Order eller Postal Note. Dessa senare, som ej behöfva registreras, böra göras betalbara till The Canada Weekly Printing Co., Ltd.

Prenumerant, som önskar sin adress ändrad, ombedes att insända både den gamla och den nya adressen.

Insända prenumerationsmedel kvitteras endast å den gula adresslappen.

ANNONSPRIS PÅ BEGÄRAN.

Efterfrågningar, 3 gånger, ... $1.50
Dödsannonser med svart ram och kors $1.50

Förlofningsannonser, önskas, etc., 50c per gång å utrymme icke öfverstigande 1 tum enkel spalt. Betalning för småannonser bör alltid insändas i förskott.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Torsdagen den 14 november, 1918.

MED ÖVERSVALLANDE glädje hälsas naturligen över hela världen budskapet, att det stora världskriget är slut. Ingen sund människa kan annat än av hela sitt hjärta fröjdas över, att det stora och långvariga blodbadet nu är över, att inga människoliv mer skola offras på krigets altare, inga andliga och materiella värden gå förlorade i den yra krigsleken.

Segern är naturligen de allierades. Genom oerhörda ansträngningar och en aldrig sviktande tapperhet hos de allierade soldaterna har det slutliga avgörandet nu kommit — ett avgörande, som måste tillfredsställa alla sanna demokrater. Troligt är dock, att avgörandet icke kommit så fort som det gjorde, om icke hemmafronten kommit i gungning i Tyskland. Den militära tycka fronten blev ju synnerligen illa tilltygad genom de allierades glänsande segrar och genom bundsförvanternas uppgivelse. Men de styrande i Tyskland hade, säkerligen icke kunnat förmås till en fred på så pass hårda villkor, om icke det tyska folket börjat röra på sig, om junkrarna icke fruktat socialistiskt herravälde. Den militära fronten kunde de möjligen ha förkortat och en tid ännu hållit, men hemmafronten företedde sådana upplösningstecken, att de överste krigsherrarna tillgrepo det yttersta av alla medel: att söka en för deras ära förnedrande fred. De senaste dagarnes händelser ha även visat, att deras fruktan var berättigad, och att de i sin dårskap gått så långt, att de trots ivriga ansträngningar och många medgivanden icke förmådde rädda sitt eget skinn. Socialismen och folkväldet är i tydligt antågande i Tyskland. Uppgifterna äro väl ännu en smula kaotiska från Tyskland, men man spår nog icke allt för mycket fel, om man säger, att den socialistiska republiken sett dagens ljus i det preussiska Tyskland, och att denna republik skall kunna genomföras utan röd skräck. Ett så väl disciplinerat folk som det tyska skall förmodligen se till att de stora förändringarna genomdrivas utan laglöshet och kaos. Den preussiska militarismen har med all säkerhet fått dödsstöten.

Detta är naturligen en oerhörd stor vinst av kriget, detta att ett stort folk funnit sig självt, att det tyska folket vunnit en moralisk seger över sig själv och över sin tro på att makt är rätt, för att tala med prins Maximilian i dennes avskedsskrivelse. Denna seger var värd offer i blod. Världen kan draga en lättnadens suck den dag, då det blir fullt klart, att preussisk militarism och imperialism gått ur tiden.

En annan frukt av detta krig torde även bliva, att den internationella världen blir ordnad på ett mera rättfärdigt och för fredens betryggande bättre sätt än före den stora jordbävningen 1914. Om en av världskrigets frukter blir en seger för president Wilsons internationella principer, då ha vi anledning att höja tack och lov.

Men vi skola icke inbilla oss, att vi nu ingå i ett paradis, att det tusenåriga riket kommit. Många äro de faror, som lura både vid fredsbordet och efter fredsslutet. Den ekonomiska frågan, kapitalistsystemets störtande kommer troligen icke att avgöras vid fredskonferensen. Men om denna tillförsäkrar världen internationell fred, finnes det förhoppningar, att folken få sådan ro, att de kunna var och en i sitt land lösa den frågan. Fredens faror äro dock stora, och en rättrådig och tänkande människa bävar inför dem. Vi få kanske anledning att i ett kommande nummer återkomma till dessa faror.

OM ETT SVENSKT sjukhus i Canada kunna naturligen yra kolportörer haspla ur sig en massa svammel och "explodera firecrackers för att visa enfaldigt folk, att de leva". Men när det kommer till verklig diskussion, till verkligt tänkande och praktisk handling, så är det nog män av annan kaliber, som måste taga hand om saken.

Saken har redan för några år sedan ventilerats i S. C. T. Tiden befanns icke vara mogen då. Möjligen är den mera mogen nu. Dock är detta företag förenat med så stora svårigheter och sådana väldiga kostnader, att man ännu måste ställa sig en smula tvekande inför den tanken, att företaget skulle vara realiserbart nu. Ingen betvivlar nyttan av ett svenskt sjukhus i Canada — Winnipeg är säkerligen den mest lämpliga platsen härför. Det skulle naturligen vara till stor nytta för våra landsmän, om vi kunde få tillstånd ett modernt svenskt sjukhus med svenska läkare och svenska sköterskor, och det skulle ju även i viss mån höja det svenska namnet. Det senare kan dock aldrig få bliva den avgörande faktorn för att nu börja arbeta för sjukhusfrågan. Vi måste först se till, att tanken är praktiskt realiserbar.

Vi tro knappast, att den i detta ögonblick är det. Därtill äro omkostnaderna för stora. Vi skulle möjligen kunna inrätta ett mycket obetydligt svenskt sjukhus, icke blott obetydligt till sin storlek utan obetydligt även till sin ekipering. Det kostar ofantliga summor att utrusta ett modernt sjukhus och att hålla det up-to-date. Om sjukhuset skall bli till någon väsentlig nytta, måste det naturligen förses med ett fullt modernt operationsrum med alla dyrbara instrument och apparater, som därtill krävas. Och nya saker uppfinnas ständigt och måste naturligen anskaffas, om sjukhuset skall följa med sin tid. Vi betvivla, att ett svenskt sjukhus i närvarande stund skall kunna åstadkomma exempelvis en sådan utrustning som General hospitals i Winnipeg, att det skall kunna giva patienter en vård som detta sjukhus. Och om icke ett svenskt sjukhus blir i stånd att utrusta sig på dylikt sätt, är det säkerligen bäst att sätta saken på framtiden.

SJUKHUSFRÅGAN bör dock enligt vår mening kunna få en temporär lösning. Det kan tänkas, att svenskarna skulle kunna erhålla en avdelning på exempelvis General Hospital i Winnipeg för sig själva. Denna avdelning skulle då skötas av svensk läkare och svenska sköterskor och den skulle ha tillgång till hospitalets moderna operationssalar och andra förstklassiga utrustningar. Patienterna fingo antagligen betala de vid General Hospital fastsatta priserna, men svenskarna skulle naturligen se till, att frisängar öppnades för medellösa. Vi veta icke, om General Hospital eller något annat sjukhus är villigt att öppna en avdelning för dylikt ändamål, men det skulle icke skada att hörs sig för.

När Svenska Nationalförbundet kommer till stånd, blir det antagligen dess plikt att taga hand om denna sak. Förbundet blir antagligen så organiserat och sammansatt, att det ensamt blir i stånd att omsätta sjukhustanken i verklighet.

Vi ha icke härmed velat säga, att vår idé är den absolut korrekta. Vi skulle gärna vilja höra även från andra. S. C. T:s spalter stå öppna för diskussion i denna fråga.

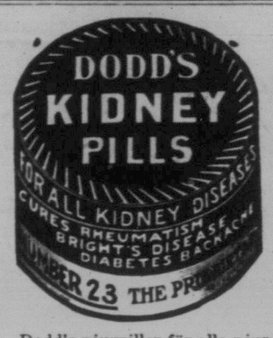

Dodd's njurpiller för alla njursjukdomar. Botar reumatism, sockersjuka, diabetes och ryggverk. De säljas för 50c. pr ask, eller sex askar för $2.50, hos alla handlare eller vilja vi sända dem vid mottagandet av betalningen. Dodd's Medicine Co., Ltd., Toronto, Ont.

DET ÄR även andra frågor, som det svenska nationalförbundet icke får glömma och som det ganska snart måste taga hand om. Vi vilja ännu en gång påminna om folkets-hus-frågan. Denna måste så småningom lösas på ett tillfredsställande sätt, om vi som svensk stam skola tänka på några väsentliga andliga framsteg. Saken har förut berörts i denna tidning både av mr G. H. Silver och av redaktionen. Dock skulle en del praktiska fingervisningar icke skada, och även här inbjuder S. C. T. till diskussion.

I samband med denna fråga och andra liknande har det mera privat höjts röster, att de skulle göras till skandinaviska, att svenskar och norrmän här skulle gå tillsammans. Med all möjlig aktning för vårt norska broderfolk våga vi dock säga, att vi icke tro på den tanken. Vi äro övertygade, att både sämjan och den goda samlevnaden svenskar och norskar emellan mycket mer skulle främjas, om de var för sig löste dessa frågor — med möjlighet att utbyta tankar och råd. En skandinavisering av exempelvis folkets-hus-frågan skulle möjligen endast sluta med tvistigheter svenskar och norrmän emellan. Det skulle även bidraga till att något försvaga och utsudda den genuint svenska färg, som en svensk gärna vill se över ett dylikt företag. Det hindrar emellertid icke, att ett svenskt folkets hus kunde inrätta sig i samma anda som exempelvis Vasaorden. Norrmän och danskar kunna bli medlemmar av denna förening, få samma rättigheter som de svenska medlemmarna, men föreningens färg är ändock svensk. Det svenska språket användes, föreningen är med ett ord svensk. Så borde det vara överallt, ty det kan tänkas, att det finnes settlement, där många svenskar äro bosatta och endast ett fåtal norska. Dessa senare bli icke i stånd att få något eget, och de böra därför få tillträde till de svenska organisationerna. Vi hoppas, att norrmännen under liknande förhållanden skulle vara villiga att göra lika mycket för svenskarna.

FARMAREN och socialismen, Ole Hjelts lilla bok i detta ämne, börja vi i detta nummer publicera i S. C. T. Det är icke vår mening att söka värva några anhängare av något socialistparti. Det är endast vår avsikt att söka väcka våra farmande landsmän till eftertanke och insikt om det orättfärdiga i det system, de nu leva och arbeta under. Om de vakna upp till denna insikt, om de med eftertanke studera denna bok och annan liknande litteratur, skola de ovillkorligen inse det berättigade i socialismens grundprinciper och komma till kanske en annan uppfattning om det närvarande samhällssystemet, än de förut haft. Om denna lilla bok kan åstadkomma detta, om den åtminstone åstadkommer, att någon kommer till klarhet i denna sak, då äro vi nöjda.

Vi kanske icke tycka om ordet socialism, men det är nu ganska tydligt, att vi icke kunna undkomma den, d. v. s. dess grundprinciper. Kriget har kastat ett blixtljus över kapitalismens fördärvlighet, det har väckt även de mest efterblivna till medvetande om detta. T. o. m. en så puritansk och efterbliven kyrka som Canadas metodistkyrka har kommit till klarhet i denna fråga, och såsom förut omtalats i S. C. T., uttalat sig för socialismen, för den ekonomiska frigörelsen och för den sociala revolutionen. Med varje dag ökas skaran av de intelligenta män och kvinnor, som komma till samma uppfattning. Och däri ligger ljusa löften för framtiden. Framför oss ligger ett ovanligt intressant brev från mr Rudolf Einhardt, vilket tidsförhållandena förbjuda oss att publicera. Hr Einhardt skriver emellertid bl. a.: "Jag tror icke, att vi nu kunna undslippa socialismen. Kapitalismen har visat, att den ej förtjänar en rättrådig människas sympati. Den Gud vill straffa den slår han med blindhet." Och det var endast, vad vi väntade av en sund, hederlig och högt bildad svensk man och farmare, som hr Einhardt. Ty det är så, att alla hederliga, vetande och tänkande människor i dessa dagar komma till ungefär samma uppfattning. Hr Einhardt har förut liksom vi understundom rätt så skarpt kritiserat socialismen. Men det har i allmänhet varit dess avigsidor, dess ibland något osympatiska framträdande, kritiken gällt. Dess grundprinciper äro dock så rena, så rättfärdiga och så för mänskligheten hälpande, att de tilltala oss, att de helt överskyla de fel och brister, som en del av dess bärare gjort sig skyldiga till. Det vore en evig skam, om svenska män och kvinnor icke skulle se tidens tecken och rätta sig därefter. Och tidens tecken är: bort med kapitalismen och fram med socialismens grundprinciper. Om vi icke tycka om att bli kallade socialister, så låt oss bli kallade vad vi äro: frisinnade farmare och arbetare. Namnet spelar ingen roll. Saken är det, som skall verka den stora omvälvningen.

VÅRA SOCIALA kvacksalvare och kolportörer kunna ju gärna fortsätta att göra sig löjliga med att svamla om den stora faran i att socialismen och kristendomen skulle vara som eld och vatten, såsom påstätts från visst håll. Vi tro icke på detta påstående. D. v. s. vi äro förvissade, att socialism och den klerikala kristendomen äro som eld och vatten, som sanning och lögn. Men den sanna kristendomen, de kristna grundprinciperna, överensstämma säkerligen med socialismens rättfärdighets- och broderskapsförkunnelse. Men om det också skulle vara så att socialism och kristendom äro som eld och vatten, så betyder detta så oändligt litet. Ty om det visar sig, att socialismens grundprinciper äro de enda, som förmå frälsa världen från ondo, då måste allt annat falla till marken.

EN BISKOPLIG socialist hör antagligen till undantagen, åtminstone en, som har det moraliska modet att bekänna sig skyldig till ett så ryslig brott. Biskopen av Oxford, Right Rev. Charles Gore, medlem av det brittiska överhuset, som nu är på besök i Canada, har emellertid i dagarna förklarat sig villig att bli klassificerad som socialist. Man uppskattar detta så mycket mer, som man vet under vilka oerhörda handicap biskop Gore kommit till denna sunda uppfattning. Han är son till en grevinna och uppfostrad i den största lyx, omgiven av Englands högsta autokrati. Han har varit hovpredikant hos både drottning Victoria och kung Edward. I en intervju har han nyligen yttrat:

"Arbetarrörelsen i England har i närvarande stund stora möjligheter. Det är på samma gång beklagligt och förundransvärt att i arbetarrörelsens historia under en lång period läsa, hurusom goda män och liberala män under den gamla politiska ekonomiens dogm samtyckte till en situation, i vilken massor av män, kvinnor och barn öppet behandlades som verktyg till andras vinst. Men icke blott arbetarrörelsen har blivit mera konsoliderad och därför mera kraftig, utan hela befolkningen har inspirerats av rättfärdighetsidén. Och i synnerhet har kyrkan börjat skämmas över sitt samtycke till orättfärdiga förhållanden. Den börjar bli i favör av ett sannt evangelium om varje människosjäls lika värde. Kyrkan har varit bunden vid de förmögna klassernas intressen och har varit allt för nöjd med s. k. 'barmhärtighet' mot de fattiga. Den har tagit upp de sårade och sökt läka dem, som blivit sårade i den sociala striden, då den bort dundra mot tyranniets fästen. D. v. s. vi hade bort kräva en rättfärdighetens och broderskapets grundval".

DEN DEMOKRATI, som i sådan hast införts i Tyskland, är naturligen endast halv och berör ej ännu själva roten och upphovet till allt ont i världen: kapitalistsystemet. Men med tyskarnes kända grundlighet är det att vänta, att demokratiseringen skall bli lika fullständig som i Ryssland och utan röd skräck, när tiden är mogen. Tyskland är idag vår fiende, men vi tro oss ha rätt att önska, att dess demokratisering skall bli genomgående. Vi ha ju stritt för att "säkerställa världen för demokrati".

•

Vi få nästan dagligen förfrågningar, varför Rudolf Einhardt icke skriver mer. Det finnes bara ett svar på dessa frågor: censuren. Vi ha bett honom skriva om den svenska förbundsfrågan, men han har svarat, att han icke kan det, "därför att det är så svårt att behandla den frågan något så när allsidigt under nuvarande censur." Till julnumret få vi dock antagligen en artikel av hr Einhardts penna. Och när censuren en gång blir upphävd, få vi nog höra från honom ofta. Stackars puritaner! Då komma de väl att få! De ha syndat länge på nåden nu.

•

Författaren Johan Banér har haft artigheten ägna Svenska Canada-Tidningen följande poem:

Till Svenska Canada-Tidningen:—
Du saluteras! Även i reträtt,
Som hundra alltid för den ende stavar!
Du lys still: "Sakta marsch", då rästen — stravar.
Honör! ditt vapenbryne skönjes lätt.
Om det är sannt, att ej du ständigt mätt
Distansen mellan — Hord och dina glavar —
Så är det ock, att du helt sällan snavar,
Om än av sårnader och gnyet mätt. —
Dag randas åter — dagerhärdens strimmor
Allredan skönjas — ja, novembers dimmor,
Med gastarna och trollen snarligt fly.
Sen får du lagrar friska för din fajdan,
Men fienden får — skam för rävslug sajdan —
Ja, allt och alla honom snarligt fly.

Banér.

•

Följande skämtbit har en prenumerant bett oss publicera:

I närheten av F., Sask., bor en skotte, färaherde till yrket. Och som vintrarna här äro mycket kalla och svåra snöstormar förekomma så händer det, att fårena ha mycket svårt för att finna föda. Så hände det även 1918. På våren blev hans granne tillfrågad av sin broder, om han ej skulle starta fårfarm. Svaret blev: "Nää, jag har sett nog av det i vinter, R—ns får äro nu så magra, att de måste sätta sig för att orka bräka."

•

— Jag har för över en timme sedan beställt en halv kyckling, och ännu har jag inte fått den.

— Vi vänta bara på att det skall komma en gäst och beställa den andra halvan. ("Klode-Hans")

N. F. B.

Revolution i Tyskland

(Forts. från sid. 1)

berg och Bajern ha förklarats republiker. Och därmed äro alla tyska kungar utan tron.

Socialisten Friedrich Ebert, som efterträtt prins Maximilian av Baden som rikskanslär, och Filip Scheidemann, den socialdemokratiske ledaren, ha å den nya styrelsens vägnar utsänt en vädjan till folket och ha lovat fred, så snart ske kan, samt uppmanat folket att hålla sig kallt och undvika oroligheter och blodsutgjutelse. De ha lovat sina landsmän en styrelse av folket och för folket.

Officiellt meddelas från Berlin, att berlingarnisonen slutit sig till de revolutionära. En generalstrejk har förklarats i huvudstaden och en proklamation har utfärdats, vari det bl. a. heter: "Länge leve den sociala republiken och soldaternas råd!" Liknande resolutioner rapporteras från hela Tyskland. De revolutionära kontrollera hela landet. Kruppverkstäderna i Essen stå stilla på grund av strejk av 75,000 arbetare.

Både Bajern och Sachsen äro under de revolutionäras kontroll. Arbetar- och soldaträdet i München har förklarat Bajern som republik och har krävt det kungliga husets abdikation. I Sachsen ha insurgenterna tagit Dresden. Andra större tyska städer, som äro under revolutionär kontroll, äro: Hamburg, Bremen, Köln, Stuttgart, Tilsit, Kiel, Schwerin, Braunschweig, Altona, Schleswig, Flensborg, Cuxhafen, Bremerhafen och Wilhelmshafen.

Så gott som hela den tyska flottan, kanske med undantag av den tredje eskadern, har tagits av revolutionärerna.

Från Amsterdam meddelas, att strejkrörelsen utbreder sig över hela landet. Greve Reventlow, en framstående holsteinsk adelsman, har flytt till Danmark. Tre tyska destroyers ha kastat ankar utanför Stockholm. Alla vaktfartyg i Östersjön ha slutit sig till de revolutionära.

Herr Ebert har fått i uppdrag att bilda en ny regering, i vilken alla färger av socialisterna skola bli representerade. Endast dekreter från regeringen, som bära Eberts signatur, äro gällande. Endast order från krigsministern, som bära en assisterande socialdemokrats signatur gälla.

Den röda flaggan på det kejserliga palatset

Dr Karl Liebknecht, den ryktbare socialisten, som nyligen blivit utsläppt ur fängelset, har hållit ett tal, vari han sade:

"Ledningen av polisen och militären är i våra händer. Våra kamrater ha blivit lösgivna. Den röda flaggan svajar över det kejserliga palatset och Brandenburg porten".

På många platser tvingades arméns officerare att från sina uniformer avtaga alla gradbeteckningar.

Soldaträd vid fronten

Ett soldaträd har bildats vid fronten och skall framlägga sina krav för fältmarskalk Hindenburg.

Bilda kabinett

Tyska socialister och independenta socialister ha beslutat bilda en gemensam regering, vilken skall bestå av följande socialister: Philipp Scheidemann, herr Landsburg, herr Getlert, Hugo Haase, Richard Barth och Wilhelm Dittmann.

Kejsar Karl av Österrike abdikerar

Officiellt meddelades i går från Wien, att kejsar Karl av Österrike abdikerat. Han har förklarat sig villig att avstå från att deltaga i offentliga affärer i Österrike. Han lär ha begivit sig till Schweiz.

The Royal Bank of Canada

Auktoriserat kapital $50,000,000. Inbetalt kapital $14,000,000
Reservfond $15,000,000

President - - - - - - - - Sir Herbert S. Holt
Vice President and Managing Director - - - - E. L. Pease
General Manager - - - - - - - - C. E. Neill

Alla slags bankaffärer utföras. Räkningar öppnas för enskilda personer eller korporationer. Penningar försändas till främmande land enligt lägsta möjliga avgifter. Speciellt uppmärksammas sparbanksavdelningen, där man kan öppna räkningar med $1.00. Ränta beräknas två gånger om året.

T. E. THORSTEINSON, Manager.
Hörnet av William Ave. och Sherbrook St. Winnipeg, Man.

Klipp ut detta

o. sänd det till mig med 25 cents i frimärken eller silver och jag vill sända er QVINNAN OCH HEMMET med 2 bilagor Mönstertidning och Vårt Bibliotek portofritt i 6 månader, om ni ej nu är prenumerant. Det är halva priset. Qvinnan och Hemmet är den enda illustrerade kvinnotidskrift på vårt språk i Amerika. Tag nytta av detta speciella tillbud nu och insänd strax. Tillskriv

No. 2409. Mrs. Ida Hanson,
Ett av våra 10 cts. Qvinnan och Hemmet, mönster. Cedar Rapids, Iowa.

Om ni lider av dyspepsia, dålig matsmältning eller förstoppning skall fisk i lake hjälpa eder.

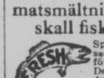

Split Rock sill, nyligen fångad och rensad, huvudet avskuret och ompackad för att giva den denna delikata smak. Den håller sig väl, och ni skall tycka om den, tills vi börja sända frusen fisk. 100 pds. net. $10, 50 pds. net. $6, spann på 20 pds. net. $2.50. Utsökt nedsaltad fet Smelt och Roe Alaska sill, packad på norska. Företrädesfisken hos skandinaverna som förstå sig på god fisk. Kryddad är den delikat och vi skola smiala för eder åtskilliga sätt att krydda den, fin för lunches. 100 pds. net. $10, 50 pds. kaggar net. $6, 20 pds. $2.50. Vi garantera säker leverering av fisken och sänder den frakttritt till eder närmaste station.

SCANDIA FISH CO., Dock 9, Duluth, Minn.
Största fiskproducenter i nordvästern.

FREDA SIMONSON
Concert Pianist
and
Teacher of Pianoforter
Late pupil of Milan Sokoloff.
Studio, 522 Dominion Street,
Phone Sh. 3573.

BROOKS & SUTHERLAND
Barristers, Solicitors, Notaries etc.
SVENSKA TALAS.
Phone Main 6255.
708 STERLING BANK BUILDING,
WINNIPEG.

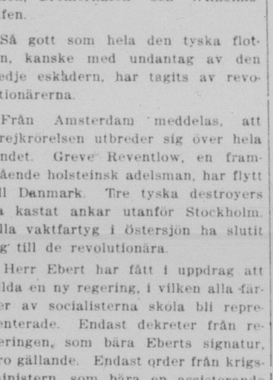

ICKE I MORGON
eller NÄSTA VECKA
UTAN IDAG.

"Vad du kan göra idag, uppskjut icke till imorgon", är en allmän och accepterad maxim i affärsvärlden, och de som icke göra det, lämnas snart efter i kapplöpningen.

Tiden att vårda edra tänder är nu, icke senare. Varje dags försummelse gör det värre. Anfrätning på tänder stannar icke, förrän den stoppas av tandläkare. Och en anfrätt tand sprider sjukan till andra.

BESÖK MIG GENAST.

DR. C. C. JEFFREY
"Den omsorgsfulle tandläkaren"
Hörnet Logan Ave. o. Main Street.

Granny's tal til unga mödrar

Få unga hustrur inse i vilken utsträckning en förkylning sänker systemet och gör det mottagligt för sjukdom. De flesta sjukdomar komma från bakterier, men det är icke allmännare bekant, att ett friskt system tillbakakastar deras anfall.

Mödrar böra icke låta en förkylning gå i 24 timmar utan att uppmärksamma den. Om detta göres till regel, skall det bli mindre med sjukdom för unga mödrar att bekymra sig över. En god pålitlig medicin för hosta, förkylning, croup och bronchitis bör alltid finnas i hemmet. Ni kan säga, att ni icke har något förtroende för hostmediciner, men det är emedan ni aldrig försökt.

"Granny" Chamberlain

Chamberlain's Cough Remedy

Den medicin som är mycket pålitlig och som stått ett århundrades prov. Det är ingenting i den, som är olämpligt.

Yours for Health
Granny Chamberlain

PERPLEXED!

UNDRAR NI VARFÖR? Plötsligt utkastad i änkestånd med alla dess bekymmer, fruktan att hon ej skall bli istånd att hålla tillsammans hemmet. Hon fruktar att bli skild från sina barn, som hon älskar så högt.

Hennes man har varit död mindre än ett år, och den största delen av hans besparingar ha använts för begravningsutgifter och doktorsräkningar. Egendomen som de trodde en dag skulle giva dem en vacker summa, kan icke nu säljas, o. hon fruktar, att hon skall förlora det, som redan blivit betalt på grund att hon icke är istånd att betala avbetalningarna och skatterna, då de förfalla.

Hennes position är mycket svår, och dock är den lik hundratals andras. Hennes man kunde ha givit henne en månadsinkomst för livet för priset av ett par cigarrer om dagen, om han lytt Manufacturers Life. Om eder hustru blev änka idag, skulle även hon vara rådlös? Har ni sett till, att hon icke saknar medel, så länge hon lever. Låt oss omtala för eder vår månatliga inkomstpolis.

THE
MANUFACTURERS LIFE
Insurance Company
HEAD OFFICE :: TORONTO, CANADA

Completion of this coupon places you under no Obligation:

I would like particulars as to a Monthly Income of $.....; payable to my wife
I am.....years of age, and my wife.....years.

Name ..... Address .....

Erhåll New York priser för edra

RAA PÄLSVERK

Vårt huvudkontor i New York har en lista på fabrikanter som furnera pälsverk till alla priser — höga och låga. För att hålla förrådet uppe, ha vi öppnat ett avdelningskontor i Winnipeg, och vi betala New Yorkpriser i Winnipeg.

Vi garantera högsta priser och prompt betalning. Använd detta bolags framgångsrika metoder. Skriv i kväll efter prislista och tags.

H. YEWDALL, MANAGER,
273 Alexander Avenue, Winnipeg.

ALBERT HERSKOWITS & SON, 44—50 W. 28th St., NEW YORK CITY.
Clearinghus för pälsyrket.
Referenser: Alla banker eller merkantila agenturer.
LONDON — PARIS — MOSKWA

CANADA-NYHETER

BRITISH COLUMBIA

Dog under smekmånaden gjorde mr. H. L. Halvorsen, en ung farmare från Battleford distriktet. Efter att hava firat bröllop i Battleford, Sask., företogo de nygifta sin smekmånadsresa till Vancouver, där han insjuknade i influensa och dog på ett hotell.

Skadad vid fronten blev nyligen kapten E. J. Hallonquist, son till mr. och mrs. J. Hallonquist, Mission City, B. C., den 29 oktober. Föräldrarna erhöllo telegram härom den 8 nov. Såsom bekant har kapten H. tjänstgjort vid flygavdelningen i Italien.

ALBERTA

Skördad i unga år. En ung dotter Elizabeth till mr och mrs A. Sundquist i Stavely avled den 30 oktober efter endast några dagars sjukdom i en ålder av endast 19 år. Hon sörjes närmast av föräldrarna, fem bröder och fyra systrar samt släktingar och en stor vänskara. Hon var född den 9 sept. 1899 i Lethbridge, Alta. — S.S.T. beklagar sorgen.

En skjutaffär. Tip Blaine från Drumheller blev i måndags ihjälskjuten av tysken Albert Arnold, då han kom till denne för att sälja Victory bonds. Arnold tog genast till fötterna och har ännu icke påträffats. Det uppgives, att han varit löjtnant i den tyska armén.

Metiskow. — Mildred Hedwig Eleonore, enda dotter till mr. och mrs. Martin Lindbeck i Metiskow, avled stilla och fridfullt vid ett-tiden på morgonen den 31 okt., efter endast ett par dagars sjukdom i den spanska influensan, enligt doktorns utsago. — Mildred var född den 7de mars 1904 i Gulliver, Mich., och var vid sitt frånfälle 14 år 7 månader och 24 dagar gammal. Hon var hemmets älskling och solstråle, skolans gunstling och allas vän, ty genom sitt stilla, vänliga väsen vann hon allas tillgivenhet. Begravningen skedde i Metiskow gravgård den 2 nov. Hela samhället deltager i föräldrarnas och ende broderns stora sorg! Lilla, lyckliga Mildred! Sov i ro! Vi mötas igen!

Anselm Wahlfors.

SASKATCHEWAN

Mr. och mrs. Ole Hanson i Broadview glädja sig åt en dotters födelse den 12 oktober.

Mrs Albert Hermanson, som genomgått en operation i Rochester, Minn., återkom i tisdags f. v. till Buchanan, såsom vi hoppas frisk och återställd.

Bröllop. Ett vackert bröllop firades den 30 oktober i St. Mary's church i Clair, då miss Edith Rose Morgan sammanvigdes med mr. Olof Sundberg. Vigseln förrättades av pastor. T. P. Owen i närvaro av många gäster. Lunch serverades i brudens hem.

Skörden i Forgan blev icke vidare god, men dock bättre än man först trodde, att den skulle bli. Ett tag såg det ut som om den skulle bli totalt förstörd, men den repade sig, och mr Rudolf Einhardt meddelar, att han fått 20 bushels per acre, vilket är hälften mot vad han beräknat. Han betecknar den gångna skördesäsongen som den vedervärdigaste, sedan han kom till Canada. Mr Einhardt har just fullbordat ett stort nytt boningshus, som kostat över $5,000.

Eldsvåda. Lördagen den 12 oktober förlorade familjen Jonas Heggström i Kinistino sitt hem genom eldsvåda. Det blev en stor förlust för denna familj, emedan de voro i små omständigheter, men goda grannar och många vänner ha kommit dem till hjälp med en pänningegåva på $399.50 och annat gott, som överlämnades till familjen Heggström den 1 november. Mr. och mrs. Heggström uttryckte sitt hjärtliga tack för gåvorna, och de små barnen visade också a... de uppskattade det goda som de fått.

C. O. Bostrom.

Överraskad. I anledning av inflyttning till distriktet av mrs. Lundsten från Jasmin höll Jasmin kvinnoförening ett "surprise party" söndagen d. 27 okt. i hennes nya hem, som är beläget 6 mil norr om Kelliher. Sällskapet, som samlades å M. Olsons farm, avtågade kl½2 mot Lundstens med bil och buggy. Efter ankomsten till platsen överlämnade kvinnoföreningens ordförande en present till mrs. Lundsten, varefter några värser upplästes, författade av mrs. Edlund från Jasmin. Därefter togs det nya hemmet i betraktande, och köket togs med storm av basket-bärande fruar. Det tog ej många minuter förrän "hurran" var i svång, och det luktade kaffe. Dörren öppnades, och en röst hördes ropa: "Var så god! Damer först!" Ja, så förargligt att ej vara dam. De ha en fasligt tur både på fäst och kalas, medan vi karlar ha att vänta. Men vi vi fingo under tiden njuta av musikens ljuvliga toner av en stor gramofon. Och så man kan njuta, när man är omringad av en massa fina flickor, som vid tillfället voro klädda i alla regnbågens färger, blå, gula, gröna och grå. Ja, så försvinner en söndag i Kelliher hastigt och är nu ett minne blott, som sent skall glömmas både av ung och gammal. Nedanstående värser upplästes vid tillfället.

Adams Brcr.

I dag vi alla kommit ha
att dig, mrs. Lundsten, hälsa på
i ditt nya hem. Och vi önska,
att du må få leva många år
och lycka, frid och sällhet
må följa dig i dina spår.

Och vi alla tänka att dig
ett litet minne skänka,
och önska vi, att ni länge få leva må
och den utnöta få tillsammans
med dina snälla flickor små
och din kära son.

Och vi alla önska, att ni
måtte länge leva säll
uti ert trevliga tjäll,
ibland vänner, som önska
dig lycka och framgång
här i livet, och se'n dig en
glädje, som är oändligt lång.
Och nu vi alla hurra för
dig och denna dag.

K. E.

MANITOBA

Indragen i en elevatormaskin blev i måndags George Smith, representant för Canada Elevator Company i Baldur. Han blev så gott som ögonblickligen dödad.

Sjukligt har man haft den senaste tiden i Lac du Bonnet. Hos flere av de svenska familjerna ha en eller flere familjemedlemmar måst intaga sängen. Hos Sundquists har hela familjen varit sjuk. Även har det varit sjukt hos Ongmans, Johansons, Westbergs m. fl.

Avled i influensan. Mr och mrs J. O. Hellgren i Tyndall ha erhållit underrättelse, att deras son Johannes Severius Hellgren avlidit i spanska sjukan på sjukhus i England den 28 oktober. Han var född i Ramsele, Ångermanland, Sverige, den 23 sept. 1893. Han sörjes närmast av föräldrar, en broder och en syster i Canada, en syster i Sverige samt av en kusin och många vänner. — S.C.T. beklagar sorgen.

Dubbelbegravning i Tyndall. Hårt drabbad av sorg har pastor A. J. Petterson med familj i Tyndall blivit. Två fullvuxna söner, Josef och Nathanael, ha nämligen avlidit i spanska influensan. Sällan ser man bröder, som äro så förtroliga, som dessa voro: trogna i livet och oskiljaktiga i döden. Pastor Petterson och Ruth hade även en lindrigare attack av sjukdomen. På modern föll uppdraget att vårda de sjuka. Ehuru sedan många år tillbaka klen till hälsan vakade hon över dem natt och dag i tolv dygn. Ingen rädsla för smitta där. Båda ynglingarna, som i flera år varit föremål för föräldrars och syskons förböner, fingo på sjukbädden frid med sin Frälsare. Begravningen ägde rum på Tyndall kyrkogård söndagen den 10 nov. Past. J. P. Zettervall från Winnipeg förrättade begravningen. Som bärare tjänade Christ. Johnson, Gust. Nelson, Fridolf Pettrson och Arvid Wiklander. Se flera uppgifter i dödsannonsen. Frid över deras minne! — S.C.T. beklagar sorgen.

Stud. Bernhard Johnsons predikoturer. Epidemien har börjat göra sig mer och mer förnimbar i våra svenska samhällen inom vårt distrikt. Den ena platsen före och den andra efter hava stängts upp, varigenom våra små kämpande församlingar hava måst lämnas åt sig själva. Ända tills på senaste tiden hava vi dock varit i tillfälle att hava regelbundna möten på de flesta platser där de pålysts. Under närvarande förhållanden söka vi dock att, såväl enskilt som, där så ske kan, offentligt, verka det verk, som vår dyre Mästare kallat oss att verka. Under denna prövningstid, när sjukdom och död göra sina härjningar ibland vårt folk, måtte vi mera allmänt vakna över att detta liv endast är en förberedelse till ett liv, där ingen nöd och ingen sorg mera skall råda. En konfirmationsklass har förberetts i **Eriksdale,** och vi hoppas få den förberedd för en konfirmation före jul. Detta blir då i samband med öppnandet av den nya kyrkan, som beräknas bliva så snart färdig, att den kan användas dessförinnan. I samband med öppnandet av kyrkan ämnar församlingen anordna storslagna fästligheter, varom närmare framdeles. Kyrkan kommer att bliva en prydnad för samhället, en heder åt vårt svenska folk på denna plats samt ett centrum för deras gudsdyrkan. Den lilla kämpatruppen har kämpat tappert hitintills, och Gud är den som skall giva den seger. Give Gud att den dagen snart måtte randas, när vårt folk mera allmänt, än vad förr var fallet, börjar fylka sig omkring våra fäders kyrka. — Denna vecka besökes **Lillesve,** där gudstjänst hålles nästa söndag kl. 2 e.m. Tisdagen den 19 november gudstjänst i **Fisherton** kl. 7 e.m. Ungdomsmötet i **Inwood** den 23 nov. aviyses på grund av epidemien. Om möteslokalerna öppnas före den 24 nov., så firas gudstjänst i Westerhams skolhus, Teulon, samma dag kl. 1 e.m. samt i Norris kl. 5 e.m. S.s. i Norris kl. 4 e.m. Varen hjärtligt välkomna!

ONTARIO

Kostnaden för Canadas deltagande i kriget beräknas stiga till $1,100,000,000.

En canadisk handelsmission kommer att upprättas i London. Lloyd Harris har utnämnts till ordförande.

T. A. Stevenson, president för Toronto typografförening, har blivit utnämnd till arbetarrepresentant i department of civil reestablishment.

Nästa söndag har av dominionregeringen bestämts till nationell tacksägelsedag, då alla kyrkor uppmanats hålla särskilda tacksägelsegudstjänster i anledning av freden.

DEN NORSKE AMERIKALINJE

nya båt
STAVANGERFJORD
går nu växelvis med
BERGENSFJORD
mellan Amerika och Skandinavien. Passagerare, som ämna resa till Sverige, Norge eller Danmark, böra anteckna sig snarast möjligt. Angående biljettpriser, passinstruktioner, avseglingsdag etc. skriv till

HOBE & CO., G. N. W. A.
123 S. 3rd Street, Minneapolis, Minn.
eller hos lokalagenter, var närmare upplysningar erhållas.
Beställ plats hos
P. M. Dahl s/s Agency
325 Logan Ave., Winnipeg, Man.
Vi telegrafera biljetter till Sverige, för dem som så önska.

M. JØRGENSEN
Dam- och herrskrädderi
Tillskärning efter prof. Mitchells system, N. Y.
FÖRSTA KLASSENS ARBETE BILLIGA PRISER
FÄRDIGSYDDA KLÄDER FRÅN DE BÄSTA FABRIKER ALLTID PÅ LAGER
OBS.! Winnipegs största skandinaviska skrädderiaffär
M. JØRGENSEN
398 Logan Ave. Winnipeg, Man.

SYSKOLA

Sällsynt tillfälle att lära sig att sy. Kom och besök min syskola, som öppnas i den närmaste framtiden. Medtag eget eller bekantas tyg för syning. På så sätt får ni undervisningen nästan fritt. Priserna bli $5.00 per vecka eller efter överenskommelse för dem, som icke kunna komma var dag.

Mrs. Chas. Erickson
646 Agnes Street

Världskriget är slut

(Forts. från sid. 1)

18 undervattensbåtar, 24 torpedbåtar, 5 destroyers och flere andra örlogsfartyg samt anlägga ett nytt örlogsvarv.

•

Stockholm den 8 nov. — Färjan mellan Trelleborg och Sassnitz har upphört att trafikera, emedan besättningen på de tyska torpedbåtarna i Sassnitz vägra att lyda sin befälhavares order.

•

Den 2 nov. meddelar ett telegram, att de allierade makternas framgångar på västra fronten åstadkommit en förändring i den finska politiken och det uppges, att då lantdagen åter skall sammanträda, kommer den nuvarande regeringen att inlämna sin resignation för att lämna rum åt en koalitionsregering. Trenne kandidater nämnas som möjliga efterträdare till Svinhufvud som riksföreståndare, nämligen senatorn Paasikivi, förre senatorn Lennart Gripenberg och general Mannerheim. Många synas önska att se general Mannerheim som riksföreståndare. Hans järnvilja och framstående administrativa förmåga anses vara av sådan art, att han just skulle vara den man, som Finland nu skulle behöva. Den nuvarande regeringen påstås i telegrammet ej ha varit i stånd att återställa inre ordning i landet eller att kunna på ett tillfredsställande sätt lösa frågan om födoämnenas distribuering för att inte tala om den oförmåga, som den visat, i skapandet av en nationell armé. Man börjar bliva allt mer och mer övertygad om nödvändigheten för Finland att komma på bättre fot med de allierade makterna och att den tyska politiken skall leda till landets ekonomiska ruin.

•

Ett Stockholms-telegram meddelar, att den minister, som Bolsheviki i Ryssland sänt till Sverige, en herre vid namn Bietler, har nedlagt sitt ämbete och återgått till näringarna. Telegrammet slutar med följande passus: "Han har öppnat en skräddareverkstad och annonserar om att han gör gamla kläder att se lika bra ut som nya och att hans pris äro billiga."

Glöm ej att förnya Eder prenumeration på Svenska Canada-Tidningen!

SVERIGES SOCIALISTER RÖRA PÅ SIG

De framställa flere revolutionära krav

Revolutionens vågor ha nått även Sverige, och möjligt är, att Sverige blir nästa land, som avkastar militarismens och kapitalismens ok. I ett telegram från London av igår heter det, att revolutionen i Tyskland gjort stort intryck i Sverige, där socialisttidningarna publicera ett manifest, vari uppmanas till upprättandet av soldat- och arbetarråd överallt för att etablera en socialistisk regering och republik. Allmän avmobilisering och åtta timmars arbetsdag kräves.

Svenska socialister och redaktörer planera en konferens om de problem, som blivit en följd av de olika europeiska revolutionerna, meddelar ett telegram från Stockholm av i går.

Förnya Eder prenumeration i tid

Insistera

Dåliga mediciner — och de äro legio — kunna icke hjälpa patienterna. Goda läkemedel fela aldrig. Här är ett brev som vi just mottagit: "Potter, Nebr., den 21 okt. 1918. — Sänd mig åter Triner's American Elixir of Bitter Wine. Kanske jag icke ens levat idag om jag varit utan det. Det hjälper mig underbart. Eder Barbara Dvorak." Om ni skall få samma resultat, måste ni insistera på Triner's American Elixir och ej acceptera några imitationer. På alla apotek $1.50. Och om ni önskar bli av med eder reumatism, neuralgia, lumbago, sträckningar och svullnader, insistera på Triner's Liniment, som hjälper snabbt och säkert. 70c. Joseph Triner ompany, 1333—1343 S. Ashland Ave., Chicago, Illinois.

TILLBRINGA DENNA VINTER VID
PACIFICKUSTEN
Vackra och livliga städer, sport av alla slag, som ni kan njuta av som åskådare eller deltagare. Goda vägar, båtturer och ett milt klimat — allt väntar här för att giva eder vigör och en en ny förståelse.
Men "HUR ATT GÅ" är lika viktigt som "VART ATT GÅ"
Den Nya Sceniska Vägen
på Canadian Northern är storslagen och ingenstans på resan av 700 mil från början till Klippiga bergen till kusten blir den monoton eller tröttsam.
BÄST I EKIPERING, RESTAURANTVAGNAR, STANDARD SOVVAGNAR OCH NYASTE TURISTVAGNAR OCH DAGVAGNAR, ELEKTRISKT LYSTA OBSERVATIONSVAGNAR.
Reservation och alla upplysningar om låga priser etc. från alla agenter.
CANADIAN NORTHERN RAILWAY
R. CREELMAN, GEN. PASS. AGENT, WINNIPEG

Hudar **Pälsverk** **Ull**
Om ni önskar snabb betalning för och största förtjänsten på edra pälsverk, hudar, ull etc., skeppa dem till
Frank Massin
Efterskrif priser och fraktsedlar.
BRANDON, - - - - MAN.

LAND

Vi hava prärie- och mixfarming land i Manitoba, Saskatchewan och Alberta för kontant eller skördeavbetalningar. Efterskriv vår 64 sidor starka katalog. Den är full av gottköp, som skola fylla edra behov.

THE WALCH LAND CO.
Northern Crown Bank bldg.

LÄKARE

Tandläkare

Dr. G. D. Peters, tandläkare, 504 Boyd Bldg., Winnipeg. Kontorstimmar: 10 f. m. till 5 e. m. Kvällar: måndag, onsdag och fredag 7 e. m. till 9 e. m.

Skandinavisk Tandläkare

Dr. Chas. C. S. Fremming
Tandläkare
Suite 4 — 846 Main Street
Hörnet av Main och Dufferin
Tel.: Kontor St. J. 3077
Bostad: Sh. 5227

DR. B. GERZABEK

415—417 Pritchard Ave., Winnipeg.
Telefon St. John 474.

LÄKARE

som erhållit diplom i Österrike-Ungern, Tyskland, London, England, Canada etc. F. d. assisterande läkare vid de kungliga och kejserliga klinikerna i Wien, Krakau, Prag, Berlin, Paris och London, England.

SPECIALIST

för mag- och lunglidande, sjukdom i inälvorna, könS- och fruntimmerssjukdomar, sår, förlossningar och operationer. Behandling i och utom hemmet, såväl som i mitt privata sjukhus. Besökande läkare å St. Boniface och General Hospital.

MOTTAGNINGSTID:
8—12 f. m., 2—6 e. m., 7—10 på kvällen.

DOKTORS
Boulanger och Boissonneault
Läkare och Kirurger.

Dr. Boulanger, post graduate från sjukhus i Paris och London.
Dr. Boissonneault, post graduate från sjukhus i New York och Chicago.
Det mest modärna X-stråle- och Genito-urin-laboratorium.

10011 Jasper Avenue,
Telefon 1032 och 4340
EDMONTON, ALBERTA.

Kontorstid 3—4 och 7—8
SVENSK LÄKARE
Dr. S. C. Peterson
Physicion and Surgeon
401 McArthur BLDG., Winnipeg
Tel.: Kontor M. 4782. Bostad G. 2735

Dr. McFARLEN
312 Nairn Avenue Tel. St. John 858
(Ovanför Elmwood Drugstore)
Kontorstid 3—4 och 7—8

BJÖRNSON & BRANDSON
LÄKARE
Kontor: 701 Lindsay Building
Kontorstimmar från 2 till 4 endast eftermiddagen.
Bostadstelef: Garry 321 — Garry 763

DR. J. STEFANSSON
Isländsk specialist på ögats, örats, näsans och strupens sjukdomar.
401 BOYD BUILDING,
Hörnet af Portage ave. och Edmonton
Tel. M. 3088 eller Garry 2315.

DR. R. L. HURST
Medlem av Royal College of Surgeons, England. Licentiat av Royal College of Phisicians, London. Specialist: Bröst-, närv- och kvinnosjukdomar.
Kontor: 305 Kennedy Bldg., Portage Ave. mitt emot Eatons. Telefon Main 814.
Kontorstid: 3—5 och 7—9.
Bostadstelefon: Garry 1175

Tel. St. John 1817 — Allt i den elektriska branschen
ELMWOOD ELECTRIC CO.
Elektriska kontraktörer.
A. SADDINGTON - MANAGER
Speciell uppmärksamhet uppsättandet af Ledningar för Ljus och Lamper i färdigbygda hus. Lampor finnas.
888 TALBOT AVE. ELMWOOD
GEVÄRS- OCH VELOCIPED-REPARATÖRER.

VACKRA SILKESRESTER
för "Crazy Patchwork"
Ett mycket fint urval av sidenbitar av god storlek för att göra täcken, soffakuddar, dynor etc. Stort försökspaket endast 25c.; 5 paket för en dollar.
PEOPLES SPECIALTIES CO.
P. O. Box 1836 Winnipeg.

Speciellt erbjudande
För vårt svenska folk 20 % rabatt på alla våra fotografier, under en månad.
ART CRAFT STUDIO
MR. THOR ERICSON, Mngr.
Montgomery Building,
215½ Portage Ave.,
WINNIPEG

Förnya Eder prenumeration i tid

SVERIGE-NYHETER

Senaste Sverigepost

— **Ett kärleksdrama** utspelades d. 2 okt. på aftonen i Nyköping. En smidesarbetare Ture Haglund knivskar då nämligen plåtslagare Bror Lundequist, hvarefter han hoppade i ån och drunknade. Hans lik har anträffats. Haglund hade under tre års tid sällskapat med en fabriksarbeterska Ingeborg Karlsson. Efter omkring en månads tid blevo de emellertid oeniga och Haglund sökte sig till andra flickor. Ingeborg Karlsson skaffade sig i sin tur annat sällskap, nämligen plåtslagare Lundequist. När Haglund märkte detta började han förfölja henne och hota henne till livet.

— **Två arbetare,** Johan Emil Heli och Jonas Adolf Engström, anställda vid Nya aktiebolaget Stathmos i Nynäshamn, förmodas ha omkommit under segling.

— **Ett par unga fiskare,** A. E. Arborén och Johan Arborén, råkade, då de lade ut skötar i öppna havet vid Hornslandet utanför Hudiksvall, ut för ett par störtsjöar som fyllde motorbåten. Båda försökte simmande nå land, vilket lyckades en av dem. Brodern har ännu ej avhörts, varför han sannolikt omkommit.

— **En ny spionaffär** är under uppsegling i Bergen. Polisen har anhållit en svensk ingenjör, Gunnar Wallinder. Han kom första gången på besök i mars månad, skenbarligen i affärsangelägenheter. Sedan kom han tillbaka i mitten av augusti och hans verksamhet har på senaste tiden tilldragit sig polisens uppmärksamhet. Han anklagas för handelsspionage, och det är bevisat att han rapporterat fartygs ankomst och avgång, deras nationalitet och last samt konvojernas avgång och ankoms.

— **I den uppseendeväckande hausseaffären i Malmö** har rådhusrätten i Malmö d. 3 okt. avkunnat utslag. Som tidigare nämnts, hade förste stationsskrivaren Rudolf Lundkvist ställts under åtal för det han åstadkommit en hausse på fondmarknaden genom att ge falska köporder på aktier, huvudsakligen Kväve- och Transatlanticpapper. Det yrkades ansvar på Lundkvist från Skandinaviska kredit aktiebolaget, Skånska handelsbanken och stadsmäklare Helgo Wendt för bedrägligt förfarande. Rådhusrätten ogillade i sitt utslag i en del fall ansvarsyrkandena, då yederbörande målsägare icke kunde precisera förlustbeloppet. Emellertid fann rätten det styrkt att samtliga de tre nämnda målsägarna genom Lundkvist tillskyndats ekonomiska förluster. Lundkvist dömdes att för tre bedrägeribrott hållas till fängelse i tre månader samt att ersätta målsägarna deras förluster.

— **Flottans hydroplan nr 9,** fört av löjtnant Brynolf, har under storm vavit utsatt för ett svårare haveri i Kalmarsund. Löjtnant Brynolf, som med en mekaniker som passagerare var på väg från Stockholm till Karlskrona, hade efter en mellanlindning startat från Oskarshamn. På grund av det knappa bensinförrådet hade från Kalmar begärts ut bensin, som även avsänts härifrån med ångaren Skärgården. I närheten av Dämnans fyr sprang ett av hydroplanets bensinrör och löjtnant Brynolf måste nödlanda på det upprörda vattnet. Efter en stund passerade emellertid malmångaren Porjus och tog flygmaskinen på släp tills man mötte Skärgården, som nu övertog bogseringen. På vägen in till Borgholms hamn kantrade flygbåten i den höga sjön, så att endast flottörerna syntes över vattnet. Föraren räddades ombord på bogserbåten. Under transporten förstördes hydroplanet så grundligt att ingenting av detsamma mer än motorn är användbart.

STOCKHOLM. — Stort transportbolag i Stockholm. I Stockholm har i dagarna bildats ett millionbolag, vilket skall ombesörja speditioner, transporter och omlastninger, varubeläning, formedling av varuförsäkringar, försäljning av järnvägs- och ångbåtsbiljetter samt att driva annan resebyråverksamhet, att köpa och försälja varor i kommission samt att bedriva annan därmed förenlig kommersiell rörelse med befogenhet för bolaget att bedriva sin verksamhet jämväl genom andelar i andra företag. Bolagets styrelse skall hava sitt säte i Stockholm. Aktiekapitalet skall utgöra lägst 2,000,000 kr. och högst 5,000,000 kronor i aktier på 100 kr. Stiftare äro Centralgruppens emissionsaktiebolag, Aktiebolaget Emissionsinstitutet samt herr Arvid Asplund, Nils Nilsson och S. Huldt.

— **En dödsolycka** inträffade på söndagseftermiddagen den 22 sept. på Strandvägen, därvid en 18-årig tjänsteflicka, Karin Strömberg, boende Drottninggatan 3, påkördes av en spårvagn och dödades.

— **En staty av Jenny Lind** är ifrågasatt att resas i Stockholm. Zorn har till densamma skänkt 1,000 kr.

— **För stora brevstölder ha sex brevbärare vid centralpostkontoret** i huvudstaden åkt fast. De ha stulit en mängd lösbrev, korsbandsförsändelser samt åtminstone en värdeförsändelse å 1,000 kr. Tjuvarna ha hållit på några månader och tydligen gjort rätt goda kap, då de visat sig ha synnerligen gott om pänningar trots synnerligen låga löner. De ha varit ytterst fräcka under senaste tiden. Så har det upprepade gånger hänt att man funnit uppbrutna och förstörda brevförsändelser i postkontorets egna lokaler, nedstoppade i papperskorgar eller undangömda på toalettn.

— **Betydelsen och den direkta nyttan av ett nordiskt samarbete** inom olika områden har på sista tiden blivit alltmer klar och ett bevis härpå är det stora antalet skandinaviska kongresser och möten på såväl det vetenskapliga som det praktiska området. I slutet av augusti ägde skandinaviskt geofysikermöte rum i Göteborg. Under september var ett nordiskt juristmöte anordnat i Köpenhamn, till vilket ett stora antal professorer och studerande vid de nordiska universiteten infunnit sig. För närvarande är ett nordiskt telegrafmöte samlat i Stockholm med delegerade från de tre rikenas utrikesdepartement och telegrafstyrelser, och för kort tid sedan sammanträdde i Köpenhamn en stor nordisk arbetarekongress för dryftande av fackfrågor. Även i fråga om livsmedelslagstiftningen, en fråga, som vållat ej så ringa huvudbry åtminstone i Sverige, planeras nu skandinaviskt samarbete. Och lat but not least sammanträffa inom kort även de tre ländernas monarker.

— **Mystiskt dödsfall i Fenixpalatset.** På söndagskvällen den 22 inträffade i Fenixpalatset ett dödsfall, om vilket man ännu icke vet huruvida det är att hänföra till självmordets kategori. Vid ½8-tiden anträffades nämligen på en toalett inom restaurangen en man i döende tillstånd av några bland betjäningen. Man hade observerat honom gå in där omkring en timme tidigare, och då han ej kom ut igen, beslöt man sig för att undersöka saken. När han anträffades, var han så gott som medvetslös, och ambulansvagnen tillkallades därför, varpå mannen omedelbart transporterades till Serafimerlasarettet. Under vägen dit avled han emellertid och liket fördes, sedan dödsfallet konstaterats, till lärhuset. Huruvida självmord föreligger eller om döden inträtt till följd av något slaganfall har man ännu icke med bestämdhet kunnat konstatera. Det föreföll emellertid som om mannen skulle ha tagit in opium, och det är därför icke uteslutet att det kan vara en för stark dosis av detta gift som orsakat dödsfallet. Med anledning av en del papper som anträffades i hans fickor har man kunnat identifiera den döde som en 43-årig köpman Knut Hugo Åkerlind, senast boende i Tegnérgatan 25. Åkerlind, som sedan en längre tid varit mycket sjuklig och enligt sina papper var rekommenderad för intagning på Maria upptagningsanstalt, intog på sin tid en ledande ställning i ett av huvudstadens större trävarubolag.

— **Metodist episkopalkyrkan** i Sverige hemställer hos k. m:t att få blf representerad i komitén för utarbetande av förslag till ändrad lagstiftning angående utträde ur statskyrkan.

— **Statens fattigvårdsinspektör.** Enligt officiellt meddelande har k. m:t i konselj förordnat redaktören m. m. Richert Bernhard Halfred v. Koch att från och med den 1 jan. 1919 vara statens fattigvårdsinspektör. Samtidigt har k. m:t förordnat von Koch attt fr. o. m. den 1 okt. 1918 inom civildepartementet biträda med beredning av ärenden som föreligga i anledning av den nya fattigvårdslagen m. m.

— **Ny landshövding i Gävle.** Till landshövding i Gävleborgs län har utnämnts t. f. landshövdingen i Västerbottens län A. R. Hagen. Att t. v. uppehålla landshövdingetjänsten i Västerbottens län har samtidigt förordnats, skogsinspektören N. G. Ringstrand. Ringstrands namn är ovöntat i detta sammanhang. Han tillhör emellertid civilministerns närmaste krets och är en auktoritet i fråga om skogsvård och träindustri.

— **Det stulna kassaskrinet från A. S.E.A.** Den bekanta kassaskrinshistorien vid A. S. E. A. i mitten av sistlidne juli har nu blivit uppklarad av polisen. Historien var, som man torde minnas, följande: En springpojke vid Allmänna Svenska hade varje fredag i uppdrag att bära ett bleckskrin med avlöningar åt montörer från bolagets kontor vid Malmtorgsgatan till bolagets förråd. Då han en dag befann sig på väg från kontoret med bleckskrinet under armen, kom en barhuvad man springande efter honom, hejdade honom och hälsade honom från kassören på grund av felaktigt uträknad lön. Gossen trodde honom och lämnade ifrån sig skrinet. Det stulna skrinet innehöll 6,267 kronor. Nu har polisen häktat för stölden en järnarbetare Nils Sahlström, förut straffad för stöld, samt en 20-årig kontorist vid Allmänna Svenska, Karl Hjalmar Hage. Den senare hade förmått järnarbetaren att begå brottet och uppfunnit detaljerna. Han hade också tagit hand om och förstört större delen av pängarna. Sahlström hade endast fått några hundra kronor.

— **Grosshandlare I. Bergman från Sverige** har köpt Köpenhamnsgrosshandlaren L. E. Bruuns svenska myntsamling för 70 tusen kronor.

— **Generalkonsulatet i London.** K. m:t har till generalkonsul i London utnämnt och förordnat t. f. generalkonsuln därstädes Emil Gustaf Sahlin.

— **Kronan är nu värd 28 öre.** Den allmänna prisstegringen, som under juni och juli var jämförelsevis obetydlig, har enligt en uppgjord statistik under augusti varit rätt avsevärd, och under september månad torde den ytterligare komma att fortfara. Den allmänna indexsiffran har stigit från 333 i juli till 355 i augusti. Särskilt märkes det höga potatispriset. Priset har höjts över lag, både kött, sill och ägg. Stenkolspriset ha stigit, likaså priset på byggnadsmaterial. De flesta andra varor sammaledes. Kronan beräknas vid detta lag äga en köpkraft, som motsvarar 43 öre jämfört med tiden före kriget för löntagare. I affärslivet, exempelvis för företag som vilja utvidga sig, har kronan enligt samma beräkning endast 28 öres värde i fredstidens mynt.

ARBOGA. Sveriges första redaktris, f. d. redaktören för Arboga Tidning, fru Louise Flodin i Stockholm, fyllde den 17 sept. 90 år.

AVESTA. I telegram till landstinget i Falun meddelar generalkonsul Axel Johnson att om landstinget beslutar att nu bygga lasarett i Avesta och vill utbyta lasarettstomten jämte där befintliga byggnader mot tomtområde, är han villig att jämte kostnaderna för anläggningarna av vissa vägar och avlopp samt återbetalning till vissa kommuner kontant som dyrtidstillägg bidraga till lasarettsbyggnad med 200,000 kronor.

FALKÖPING. För några dagar sedan påträffades en åkare J. Sand i Falköping ligga död i stallet. Vid polisförhör ha ruskiga familjeförhållanden blottats. Mannen har på ett 10-taal år icke fått ligga i bostaden om nätterna utan måst bebo en liten selkammare i stallet, som saknat annan uppvärmning än den, som kom ifrån hästarna och där han själv sökt laga sin mat vid ett fotogenkök. Flera vittnen ha intygat, att hustrun samt dottern varit ytterst hänsynslösa mot maken-fadern, som t. o. m. lär ha berövats sitt ransoneringskort, varför han ofta fått vara utan föda. Förra vintern, då ingen fotogén fanns att få, hade han aldrig eld i sitt fotogenkök. Dottern hade flera gånger kastat vedträn och vatten mot fadern och låst dörren, då han någon gång sökt komma in i bostaden. För ett par år sedan drabbades han av ett lindrigare slaganfall, men fick även då reda sig själv, bäst han kunde. Häromdagen fanns han liggande död i selkammaren.

FALKENBERG. Blixten antänder. Under åskväder slog blixten ned hos hemmansägaren J. Andersson, Skällentorp i Eftra socken. En syster till ställets ägare blev bedövad av åskslaget, men kom sig efter en stund, Blixten antände manbyggnaden, vilken nedbrann till grunden med allt lösöre. Uthuslängorna räddades. Det brunna var lågt försäkrat.

GÖTEBORG. Donation. Grosshandlare Axel Ågren har utökat sina donationer till Ågrenska konvalascenthemmet på Amundön med 9,000 kr., vilka skola användas för inledande av elektrisk belysning i hemmet.

— **Ångaren Stockholms senaste hitresa.** När ångaren Stockholm den 19 september skulle lämna Göteborg under befäl av förste styrmannen, kapt. Anderberg, meddelades rederiet, att något pass icke kunde utställas för kaptenen, varför han fick gå i land. Befälet övertogs av kapten J. M. Renström, senast befälhavare på Ostindiska kompaniets ångare "New Sweden". Dessutom fingo ett flertal passagerare gå i land samt förste stewarten och gnisttelegrafisten.

— **Ny styrelse för G. A. B.** Vid stämma med Göteborgs Aftonblads aktiebolag ha hittillsvarande styrelseledamöter avsagt sig sina uppdrag från och med den 1 oktober, och i deras ställe inträder nämnda dag dir. V. Forshell, dr Arne Forsell och ombudsmannen E. Sandblad. Styrelsesuppleanterna kvarstå.

HELSINGBORG. Helsingborg har efter avlidne kapten A. P. Sundén i Råå fått en donation å 28,116 kronor.

— **Kammarskrivare anhållen för falsarier.** Sedan någon tid tillbaka har det man och man emellan talts om, att en kammarskrivare vid Helsingborgs tullkammare skulle ha begått en del oegentligheter och vara avstängd från tjänstgöring. Någon anmälan i och för åtgärders vidtagande var emellertid icke gjord, och så har saken vilat under några veckor. Härom söndagen blev emellertid kammarskrivaren i fråga, Sten Carlsson Geete, anhållen av detektiva polisen. Enligt vad H. D. tror sig veta, rör sig affären om vissa falsarier, som Geete i sin egenskap av tulltjänsteman haft tillfälle göra sig skyldig till. Han har genom att utskriva falska provianteringslistor lyckats åtkomma en del varor, företrädesvis provianteringsartiklar av olika slag, såsom kaffe och andra viktualier, med vilka han sedan i sin tur inlåtit sig på jobberier. Tillvägagångssättet torde ha varit, att han attesterat provianteringslistor förfartyg, som visserligen existera, men som för tillfället varit obefintliga i Helsingborgs hamn varpå han själv erhållit dessa varor och sedan kunnat göra med dem vad han behagade. Naturligtvis har detta icke kunnat ske utan att han ägt medhjälpare hos vederbörande skeppshandlare, som tjänat som välbehövlig mellanhand, vilket även torde vara ådagalagt. Vilken omfattning falsarierna tagit, är naturligtvis på sakens nuvarande ståndpunkt icke utrett. Av någon större omfattning torde de emellertid icke vara. Geete är 42 år gammal och blev kammarskrivare i Helsingborg 1911.

JÖNKÖPING. Nytt bolag bildat för Smålands Folkblad. Tryckeriföreningen Småland, som utger Smålands Folkblad, har haft extra sammanträde i Jönköping, varvid konfirmerades årsmötets beslut om föreningens trädande i likvidation. Omedelbart därefter hölls stämma med aktieägarna i ett nytt bolag, som skall övertaga tryckerifirmans tillgångar. Aktiernas minimikapital, 20,000 kr., är fullteknat, och av detta kapital var vid stämman representerat ungefär halva beloppet. Stämman beslöt definitivt bolagets bildande. Bolaget skall heta Tryckeriaktiebolaget Småland. Bolagsordning och arbetsordning antogos och val av styrelse företogs.

KARLSHAMN. En systematiskt utplundrad handelsbutik. Landsfiskalen i Hällaryds distrikt har för stöld häktat hustrun Marta Jonasson från Trensum, stenhuggaren H. Martinson och ynglingen J. Anderssen. De tilltalade ha sedan i vintras systematiskt utplundrat en handelsbutik tillhörig handlanden G. Persson. Det stulnas värde beräknas uppgå till 2,000 kr. Ytterligare två personer, som ha deltagit i stölderna, komma att tagas i förhör.

— **Två blekingefiskare,** A. Månsson och M. Svensson, omkommo under fiske genom stormen natten till den 21 september.

KARLSKRONA. Karlskrona springpojkars fackförening med ett 100-tal medlemmar har bildats. Skall söka anslutning till transportarbetareförbundet.

KRISTINEHAMN. Brucegården vid Persberg nedbrunnen. Den s. k. Brucegården vid Persberg nedbrann till grunden den 20 sept. på morgonen. Även tvänne flygelbyggnader blevo lågornas rov. Familjernas lösöre bärgades. Elden tros ha uppkommit genom kortslutning.

LANDSKRONA. Ett betydande skadestånd. I skadestånd för utebliven leverans av potatis till livsmedelsnämnden i Landskrona har handlanden A. Zederin i Härlösa fått utbetala 20,000 kr.

— **Öresundsvarvets invigning.** Öresundsvarvets i Landskrona första nybygge gick den 21 sept. av stapeln, och denna högtidlighet övervars av ett stort antal inbjudna, bland vilka märktes medlemmar av stadsfullmäktige och drätselkammaren, representanter för sjöfartsnämnder å olika orter m.fl.

LULEÅ. Ett norrbottniskt Skansen i Luleå. I samråd med Norrbottens läns museiförening planerar slöjdkomitén anordnandet av ett friluftsmuseum i omedelbar närhet av Luleå. Kostnaderna beräknas till en början icke komma att understiga 150,000 kr. Härav räknar man med at inom länet kunna erhålla 25,000 kr., medan de återstående skulle erhållas genom ett litteri Luleå stad kommer sannolikt att upplåta tillräckligt markutrymme. Hos länets landsting har slöjdkomitén framfört frågan genom att som bidrag till planens utförande anhålla om det 1914 beviljade räntefria lånet på 5,000 kronor.

MALMÖ. Det första svenska betongfartyget snart färdigt. Det första svenska betongfartyget nalkas nu sin fullbordan på slipen i aktiebolaget Betongvarvs nya anläggningar vid Malmö industrihamn. De byggnadsmetoder som tillämpas vid detta Sveriges första betongvarv äro till alla delar fullständigt nya. Sålunda försiggår sjösättningen under hand genom nedsänkning av fartygsbädden allteftersom gjutningen av fartyget fortskrider, varigenom göres en tidsvinst av 2 månader. Fartyget bygges för rederiaktiebolaget Betongetts räkning och har ett deplacement av 1,000 ton. Det framdrives av tre råoljemotorer om tilsammans cirka 200 hästkrafter.

— **Nordens största skogrossist i häkte.** Det väckte fullständig sensation då polisen den 21 sept. anhöll innehavaren av Skandinaviens största skoimagasin, grosshandlare Hector, misstänkt för kkedjehandel, prisocker och överträdelse av utförselförbudet. Det är nu omkring tio år sedan grosshandlare Hector öppnade affärsverksamhet inom skobranschen i Köpenhamn. Genom energi och affärsduglighet samt framför allt genom sitt sinne för reklamens betydelse lyckades han på några år arbeta upp sin affär till den största i sitt slag inom Skandinavien. I fjol övertog han det tidigare Varuhuset i Fredriksbergsgatan og fyllde den väldiga byggnaden med skodon från taket ned till källaren. Han har filialer i Malmö och flera andra svenska städer och har på få år tjänat hop en vaäker förmögenhet. Sedan någon tid har polisen haft sin uppmärksamhet riktad på den stora affären. Man talade om att han sände stora partier skodon till Sverige och att han drev kedjehandel genom att uppköpa varor hos andra skohandlare och sedan åter sälja dem till betydligt högre pris. Flera av hans kolleger ha klagat över hans tillvägagångssätt. Hur pass kraftiga bevis som föreligga mot grosshandlare Hector känner man inte till, men man vet att assessor Thorup inte företar ett så uppseendeväckande anhållande utan att han sitter inne med starkt bevismateriel.

MARIESTAD. Omkommen vid ett grusras. Levande begraven blev d. 19 september vid Slätte anhaltstation en 30-årig arbetare E. Andersson från Lindås, Elgarås. Han var tillsammans med andra arbetare sysselsatt i en grusgrop, då ett ras inträffade och helt och hållet begrov honom. Han framdrogs 10 minuter efter, men var då redan död. A. var gift och efterlämnar två minderåriga barn.

NORRKÖPING. Inbrottstjuv som skjuter skarpt. Vid Svärtinge i Norrköpingstrakten förövades en natt inbrott av en okänd man, vilken, då han förföljdes, med en dubbelbössa avlossade ett skott och därefter lyckades undkomma in i skogen. Dagen därpå infann sig mannen i lägenheten Svarvartorp i närheten och begärde att få mat. Då detta vägrades, drog han en kniv och tillfogade med denna hustrun på stället tvänne hugg i halsen samt försvann därpå. Någon fara för den skadades liv föreligger icke. Polisen har igångsatt energiska efterspaningar, men ännu sent på aftonen samma dag hade dessa icke lett till något resultat.

— **Död för egen hand.** Kyrkovaktmästaren och handlanden C. A. Bolin i östra Stenby sköt sig häromdagen i ett anfall av sinnesförvirring ett skott genom huvudet. Han fördes i medtaget tillstånd till Söderköpings lasarett, där han senare avlidit.

Brokinds fideikommiss i Östergötland har för två till tre millioner kr. köpts av afärsmannen Josef Berghoff i huvudstaden. Det gamla godset hör till östergötlands större och naturskönaste. Det har stort bibliotek med många rariteter. Godset har senast tillhört Falkenbergska släkten.

NORRTELGE. Ett dyrbart fornfynd i Gullunge. Ett dyrbart fornfynd har i dagarna anträffats på hemmansägare Karl Janssons gård i Gullunge, Skeideid. Man var sysselsatt med planering av körbanan för tröskverksvandringen, vid mellan några stenar ett stycke under jorden anträffades en skål av silver, vars lock lyvärr under arbetet blev genomborrat av ett järnspett. I skålen fanns en halskedja med vidhängande kors samt på detta jungfru Marias bild, allt av silver. Dessutom funnos mellan 50 och 60 pärlor, som tydligen tillhört ett radband. Kringvandrande uppköpare av antikviteter, som händelsevis passerat, ha erbjudit upphittaren 1,500 kr. för fyndet.

SOLLEFTEÅ. 50,000 kr. till homöopaternas landsförening. Till de svenska homöopaternas landsförening ha två homöopaternas vänner och gynnare skänkt 50,000 kr. att användas till grundande av ett homöoptiskt sjukhus. Samma givare ha även lämnat pekuniärt understöd till föreningens tidskrift, som utgives i Sollefteå.

STRÖMSTAD. Tvisten om en stor donation. Stadsfullmäktige i Strömstad ha nu preciserat sina villkor (!) för mottagande av grosshandlare Cavalli-Holmgrens rådhus. Grosshandlare Cavalli-Holmgren bör lämna full garanti för husets framtida underhåll samt överlämna detsamma i fullt färdigt skick senast den 1 januari 1919. Skulle rådhuset då ej vara färdigt, vilja fullmäktige likväl mottaga detsamma, men fordra som kompensation, att grossh. Cavalli-Holmgren till staden överlämnar ett belopp av 50,000 kr. för byggnadens fullbordande samt 3,000 kr., som fullmäktige förskotterat till ritningar m. m. Besynnerligt nog ha stadsfullmäktige underlåtit att som villkor uppställa, att donatorn bör för all framtid garantera underhållet åt magistraten, sedan den inflyttat i det nya rådhuset.

SUNDSVALL. En av landets äldsta död. Natten till den 15 september avled Medelpads äldsta invånare, änkan Lena Katarina Stark i Östavall, i den höga åldern av 103 år och 22 dagar. Den gamla var född den 26 aug. 1816 i Malmbäcks socken, Kronobergs län. Sedan flera år tillbaka har änkefru S. vårdats hos sin dottr och måg grosshandlaren I. Byström och hans fru i Östvall, i vilkas hem hon nu slutat sina dagar.

— **Stort ras vid Mohögs mekaniska verkstad.** Vid Mohögs mek. verkstads stora slipanläggning vid Vindskärsviken har inträffat en olycka, i det hela södra sidan av slipens dambyggnad rasat och fullständigt spollerats, skrives den 9 sept. Orsaken synes vara ett förskjutning skett i sjöbottnen till följd av där spårade källådror. Skadorna torde vara ganska betydliga. Hela anläggningen går lös på en kostnad av 150,000 a 200,000 kr. Arbetet måste även till följd av raset läggas på helt annan bog än förut planerats. Under den svåraadecemberstormen förra året rasade även dammbyggnaden, varigenom slipanläggningen försenats ett helt år. Man hoppas dock att få densamma färdig i höst

(Forts. å sid. 7.)

Visa
Edert Medborgarskap

Då ni köper Victory Bonds, gör ni icke blott en säker insättning, på vilken ni erhåller god ränta, utan ni hjälper Canada i dess kamp att bevara demokrati och frihet i världen.

Canada betalar god ränta på Victory Bonds var sjätte månad och återbetalar edra pengar på fem eller femton år.

Varje man och kvinna i Canada är skyldig landet att köpa Victory Bonds. Genom att göra det, visar ni eder värdig den frihet och de privilegier, ni åtnjuter, ni hjälper att skydda dem och ni visar, att ni uppskattar de tillfällen, som detta stora land giver en och var, som söker sitt hem här.

Köp Victory Bonds

och bevisa Edert canadensiska medborgareskap.

Issued by Canada's Victory Loan Committee
in co-operation with the Minister of Finance
of the Dominion of Canada

SPARA PÄNGAR
genom att köpa endast den föda, från vilken ni erhåller den mesta näringen.
VID ALL BAKNING ANVÄND
PURITY FLOUR
GOVERNMENT STANDARD
Mjöllicense No. 15, 16, 17, 18.

JANINAS HJÄRTA

Av Marika Stjernstedt.

(Forts. fr. föreg. nr.)

Martha vände sig nu också till horörde sig om förhållandena i landet, också om en del människor. Kommer jag någonsin hem från kriget, sade den främmande, och han skildrade vad han då ville göra, åtminstone närmast för folket i sin hemtrakt. Hans röst var djup och lugn, hans ögon allvarliga och genomträngande. Han använde endast få gester. Martha och studenten gjorde honom en massa frågor. Han hade alltså träffat den — och den? och han måste berätta. Endast om sig själv sade han ingenting. Emellertid smälog han och hans ansikte fick då ett säreget uttryck av godhet. Han hade också utomordentligt vackra tänder.

Om en stund reste sig Stefan och lämnade sällskapet.

Tanken på gårdagen släppte honom inte. Med ens hade Janina varit borta, förgäves hade han sökt henne — en av pojkarna sade sig ha sett henne i trädgården, det var allt. Han hade kommit ner på terassen och börjat vandra av och an där, oroligt spejande efter den ljusa gestalten..... Vad var nu detta? hon är glad, hon dansar och roar sig, hon visar ingenting ovanligt, och med ens blir hon nervös, springer upp från bordet, vankar i rummen — flera personer hade ju talat med henne — och så är hon borta! Hon går i trädgården upplyser Vincent — vad kan hon väl vilja i trädgården nu, man ser ju knappt ett par steg framför sig där i skuggan! För resten är hon ju litet mörkrädd, ja! Stefan minns tydligt hur hon sagt att det bestämt spökade i den gamla parken och att hon var rädd för den....

Han hade kastat bort en halvrökt cigarrett, tände en ny, det fläktade litet, han spollerar en massa tändstickor..... Han hade fortsatt att promenera där fram och åter.

När hon nu kom ämnade han gå emot henne, alldeles lugn, fullkomligt sansad, hon skulle inte märka att han varit orolig. Du har dina infall, skulle han säga, han gjorde upp det för sig — nej, kanske inte infall ändå, det låter kanhända som om han menade nycker, upptåg, som om han följaktligen ogillade det hela. Naturligtvis har hon rättighet att springa i trädgården hela natten, det är ju inte det. Det är inte det. Där finns något annat..... något — eller varför var hon nervös, hennes läppar voro torra och det hade ryckt litet i hennes ansikte, han hade haft henne i full belysning och han märkte det fullkomligt. A herre gud, vad var det då?..... Kunde hon inte tala till honom, hade hon väl en bättre vän än han? varför kom hon ej? Stefan, käraste, jag är bedrövad, var alldeles stilla, jag lutar mitt huvud mot din skuldra och berättar dig det. Det gör dig ont, men jag ber, visa det inte! vem skulle jag då tala till?... Naturligtvis kan hon tala till honom, säga vad det vara må — ja, vad det vara må..... Så tänkte han.

Kanske hade alltså en person yttrat något sårande, kanske rent av sagt något dåligt om honom Stefan, något riktigt vedervärdigt, en otrolig hostoria — men det var ju också omöjligt, en kände honom här och Janina var i alla händelser för klok att genast tro på en löst utkastad elakhet....

Men ett brev, möjligen ett brev. Posten kom ju klockan ett, och hela dagen hade hon sedan varit glad och vid middagen nästan upprymd. Javisst, det hade skrattats mycket vid deras bordsända, Martha hade till och med frågat vad det var med dem. Således icke heller något brev..... Och på aftonen var hon ju ute hos honom på verandan mellan danserna, flera gånger, ja fyra eller fem, hon var lugn, vänlig, de hade talat tillsammans. Ett ögonblick hade ju några griller farit genom hennes huvud, något om att hon stod i obligation till honom för hans större kärleks skull — hur en liten kvinna ändå kan hitta på! men det var ju också strax bra igen. Hon hade knutit sina händer bakom hans nacke, han kände rundningen av hennes barm mot sitt bröst..... det var just innan de tre främmande herrarna kommo åkande, man hörde klockorna i allén.....

Alltså.

Det var alltså efter denna stund som hon förändrat sig. Ja, efter den stund då de tre främmande kommit till Bjala..... Stefan hade följt med dem in, det var en liten infanteriofficer som endast förstod ryska, densamme som han träffat på järnvägsstationen för ett par veckor sedan. De hade känt igen varandra och varit förtjusta, ehuru de ej kunde talas vid. Den andre var en kapten med sjukligt utseende, som kom från Yalta. Båda hade sedan hela kvällen pratat med ryttmästaren, de hade till och med gått in i hans rum och sett på kartor och fått likörer efter sig dit. Janina hade inte växlat ett ord med någon av dem.

Men den tredje? Densamme som slagit sig ner bredvid Stefan vid aftonbordet, sedan Janina avlägsnat sig. Honom kände Janina förut, hon hade ju sagt: jag råkade hans syster, har jag då inte talat om dem? Men hennes ögon flackade förbi Stefan i detsamma och deras färg var blekare liksom då man nyss grätit..... Emellertid upprepade främlingen alldeles samma ord: min syster och fröken Zabiélow äro bekanta, en smula bekanta. Sedan sade han: jag hör att ni ska gifta er med fröken Zabiélow, min herre, det kommer att intressera min syster, kanske vet hon det inte ännu. — Stefan svarade: vi ska gifta oss om några få veckor. Och den andre: tillåt mig lyckönska. De hade stumt bugat sig för varandra vid bordet.

Så hade Stefan yttrat: jag vet inte vart min tålamod gått, hon var nyss här, ni kanske gläder er åt att få språka med henne. Varpå den andre svarade: det vore mycket angenämt.

Ingenting vidare, och dessa ord voro ju fullt på sin plats, artiga så som man borde vänta. Men i detsamma reste han sig upp, ehuru han alldeles nyss tagit platsen, bockade sig igen och gick ut, helt enkelt rätt ut.

Jag leder mig fram punkt för punkt, tänkte Stefan, jag går igenom hela dagen och jag förstår till slut detta: att Janina och denne man känna varandra förut. Det är ingenting, de förneka det ej, tvärtom, och de tala liknöjt om det och dra fram den där system — som kanske inte ens existerar! Vem vet?..... De förneka det alltså inte, Janina har ju träffat många människor i sitt liv, och han för sin del går så långt att han gratulerar mig till att få äga henne, jag har verkligen ingenting att säga, jag bockar kar mig: tackar — — och dock, jag kan inte bedra mig, där är någonting annat..... Jag vet det.

Han hade kastat cigarretten igen, ett rop kvävde honom, en kväljande förnimmelse av smärta och ångest. Han hade gått flera steg i hastigare taktå hans händer voro knutna, ansiktet sammandraget.....

Just då var det han fick se att Janina kom emot honom nerifrån trädgården. Han hade sprungit fram till henne och gripit ursinnigt om hennes axlar: Men var har du varit? du gör mig tokig av oro — vad betyder allt det här? — Orden hade darrat fram.

Hon gjorde sig kallt lös, såg på honom och svarade:

— Jag förstår dig inte.

— Jag förstår dig inte, haha, är det ett svar!

Och nu hade följt ett utbyte av korta meningar utan en sekunds uppehåll. De två stodo som fiender emot varandra, armarna nedhängande, ansiktena förbittrade.

— Jag vet att du förstår mig.

— Det behagar mig i alla händelser, att inte göra det.

— Jag fordrar en förklaring av dig.

— Och jag ger den ej.

— Jag litar på dig, Janina.

— Tror du man bör lita på någon människa?

— Eltar, då inte du på mig?

— Jo det ärgsant. Men det är därför att du behöver mig.

— Ja, jag har varit nog dåraktig att låta dig märka det.

En kort paus. Stefan:

— Den mannen som kom hit i dag, är det honom du..... du varit kär i?

— Den mannen jag var kär i finns inte mer för mig.

— Det där är fraser, Janina.

— Fråga inte då!

Och de bli tysta stående att se på varandra. Janina säger slutligen lägre:

— Så många hårda ord, Stefan! Låt oss inte mer tala i afton, vi gör varandra så illa. Godnatt.

Och hon går hastigt bort. Han vill ila efter henne, nu, nu vill han pröva henne, nu vill han tala, säga allt, hålla sin hela stormande ömhet över henne — Janina, bliv min — nu, nu, om du håller av mig, om du det minsta håller av mig..... Men han står kvar på terassen, oviss, ett enda ögonblick för länge, och hon är borta. Han lyssnar till ett främmande stönande ljud ur sin egen strupe, så går han långsamt en annan väg in i huset.

Och nu: vad skulle följa på detta?

Janina hade ännu inte kommit ner från sitt rum. Martha hade på hans fråga svarat att hon sovit illa och velat vila ut. Hon hade förhört sig om vilka gäster som redan lämnat Bjala och vilka som voro kvar — ja sant att säga, Stefan, avslutade Martha plötsligt, så var Janinas bädd orörd, hon har gått uppe på golvet hela natten, jag hörde det men dörren var låst, jag kom inte in förrän på morgonen; jag säger det lika gärna. Var nu förnuftig när du träffar henne.

— Förnuftig, Martha?

Väl kan den starke vara förnuftig, men vanmakten driver endast till de förbittrade ord som aldrig sedan kunna göras osagda, Stefan vet det för väl. Ord äro farliga, de bygga den stora immateriella verklighet i vilken vi leva våra liv..... Stefan hade kommit långt ner mot än, han betraktade dess bruna glidande ström, på vilken timmerflottorna buros framåt, han stod en stund, för trött att tänka mer, så vände han och gick tillbaka. Nu måste Janina vara nere, hon sitter kanske på verandan bland de andra.... Ett gammalt minne blänker fram: han är en liten parvel, han ligger på knä i sin långa nattskjorta, en black skymning färgar fönstrets gap smutsigt gråblått, han fryser, drar in fötterna under skjortan — var är han? Han har varit olydig, hans mor har jagt honom på knä i det mörka rummet och gått. Hon har glömt bort honom och han ligger där, länge. Han gråter ej, endast känslan av oändlig ensamhet fyller honom.....

När han kom upp på gården såg han redan på långt håll att Janina verkligen var nere. Hon satt på en låg stol alldeles bakom en av kaktusarna, vars stora blad skar hennes kropp i flera stycken. Martha satt bredvid henne, de talade. När han kom fram, hälsade de på varandra men utan att kyssas. Janinas ansikte var klart, bestämt, hon såg inte heller alltför utvakad ut. I detsamma kom en vagn förspänd med två grå hästar körande från vänster, där stallet var beläget. Ryssen var inte längre på verandan.

Men då Janina nu gick in igen, mötte hon honom i dörren, han var reskläddd. Stefan iakttog dem spänt, men de möttes utan att växla ett ord och Janina gick vidare.

Nu strömmade många människor till, herr och fru Sienkowski, de båda tanterna, ännu några. Det föll yttranden.

— Så härligt väder!

— Ni kan alltså inte stanna längre?

— Nej, svarade Paul, jag tackar er.

— Kör inte alltför hårt, sade herr Adam till kusken, en storskäggig gubbe, hästarna gick också i går. Du får stanna där borta över natten.

Någon sade:

— Det ska vara oroligt i Niemkowicze, jag hörde det av flera personer. Och i dag är det till på köpet lördag.

— Nåja, i Guds namn.

Paul hade tagit avsked av alla på verandan, han stiger upp i vagnen, blickar än en gång uppåt trappan som om han kanske ändå skulle glömt någon; alla se på honom, pojkarna äro närmast, Vincent har viskat: jag skulle vilja träffa er igen — och betraktar honom med blänkande ögon..... I detsamma vika leden av människor litet undan, Janina kommer nt på trappan. Hon har nu hatt på huvudet, från hatten faller en kort vit slöja ner över hennes hår, den fladdrar lätt i draget. Hon går rätt ner till vagnen, ställer en fot på dess steg och säger:

— Jag åker med till Nienkowicze.

Alldeles lugnt yttrar hon det, som om det gällde den alldagligaste sak: Men det är naturligtvis en orimighet, alla ropa genast på en gång: vad menar du, vad tänker du på? vad vill du där? och var skulle du bo över natten? och var är greve Zabiélow?.... Till och med Paul sträcker avvärjande upp handen.

— Tänk er för, säger han sakta.

— Det passar sig inte! skriker tant Ludmila.

Ensam Stefan har ingenting sagt. Hans ansikte är påfallande färglöst, det ser ut som om ögonen sjunkit in.

När sorlet lagt sig svarar Janina dem alla.

— Jag har flera ärenden i butikerna och ni vet alla mycket väl att jag får bo hos prästen över natten, det är ju det vanliga. Det går bud till Nienmkowicze och jag passar på och följer med, det är alltihop. Ni är bra underliga! Oroligheter? det hör man ju jämt. Vem skulle vilja mig något?

Hon ser sig rådvill omkring då alla nu kommit ett par steg närmare, man hör ett förslag om att någon mer skulle följa henne, hon griper om Marthas arm, till henne viskar hon: Hjälp mig, jag vill det..... Och hennes blick är så klar att Martha genast tar hennes parti — vad är det egentligen att diskutera om, låter hon förstå, Janina kan ju ha rätt!..... Janina kan ha rätt tänker hon även, vem vet, vad betyder allt detta? Hon vet det inte och något ovillkorligt kommer henne dock att böja sig..... Hästarna rycka i vagnen men kusken sitter bredbent, orörlig och passiv, endast väntande på order att köra.

Den gula rätthunden fjäskar och viftar med svansen, ingen uppmärksammar honom.

Då säger Stefan:

— Janina, hör mig, jag vill inte att du åker till Niemkowicze i dag. Hör mig, jag tillåter det inte.

Hela scenen har endast varat några få minuter. Vid Stefans ord vänder Janina sig tvärt om och ser på honom. Hon ser på honom med en blick kall och fix som ett kattdjurs:

— Du tillåter det inte, upprepar hon långsamt, och deras blickar mötas med den första glimten av hatfull fejd mellan man och kvinna, så tar hon det sista steget in i vagnen. Ännu gör Paul antydan av en gest som för att hindra henne..... Kör, ropar hon, och som om hästarna själva uppfattat ordet, sätta de sig genast i rörelse, de piska litet med svansarna och draga villigt det lätta åkdonet i god fart ut på allén. En svag rök av damm virvlar upp över hjulspåren och lägger sig igen.

*

Nu äro de ensamma de två, Paul och Janina.

Från det ögonblick vagnen satte sig i gång hade Paul ej mer sagt ett ord eller gjort en rörelse. Också den unga kvinnan satt länge tyst. Åkdonet rullade ned på den breda landsvägen och hästarnas fart blev litet långsammare. Kusken vände sig om och frågade: Befaller fröken den här vägen? — Är den kortare? — Det är lika långt. — Nåja, kör här då, Sewerin! Far vi inte genom byn då? — Nej, nådig fröken! — Det är bra.

Och hon tänkte på att det också var det bästa.

Vagnen rullade jämnt, björkarnas vita rader löpte undan.

(Forts.)

GILLETT'S LYE
EATS DIRT
MADE IN CANADA
GILLETT'S LYE
CLEANS—DISINFECTS—USED FOR SOFTENING WATER—FOR MAKING HARD AND SOFT SOAP —— FULL DIRECTIONS WITH EACH CAN.

Ordet Fritt

(Forts. fr. sid. 3.)

land, ser hur för detta fattiga bekanta åker i egen automobil och pigan Lotta i stass, som en adelsdam. Huru kan en sådan person bibehålla ett uns av socialistiska idéer? Han är ju i Amerika, jämlikhetens och de stora möjligheternas land. Religionsfrågan är ju förbjuden i Canada-Tidningen; men hur skall man kunna tala om immigranten fullständigt, om man ej skärskådar hans innandömes innersta, eller det, som skall vara den moraliska drivkraften för hans handlingar. Huru många som nu äro inskrivna som kyrkomedlemmar i Canadas svenska kyrkor vet jag ej, men om vi ta i betraktande den massa svenskar som finnes, är det ett försvinnande fåtal, som där äro förenade. Det tycks, om man ytligt betraktar detta fenomen, som våra svenska herdar skulle hava ett visst berättigande i sitt mången gång över oss utropade anathema. För sexton år sedan, när jag första gången såg staden Winnipeg, beräknades folkmängden till omking 60,000 invånare, men i förhållande till storleken hade den mera kyrkor då än nu och för en immigrant var ju detta ett bevis för, att här kunde man vara trygg, där så många offrade både tid och pengar på rättfärdighetens altare, men snart får man en annan erfarenhet, och den är, att amerikanskt kyrkoliv är en affärsintressenas ceremoni, och få äro de kyrkor, som ej direkt eller indirekt domineras av "big business". Ingen förundrar sig numera, då de lejda talarna giva arbetarna allt som oftast av snärten; men de förre förundra sig storligen över att de senare våga lysa mer och mer med sin frånvaro. Mästaren måste gå i båt för det påträngande folket, och den avskedade pastor W. Ivens får överfyllt hus, och våra svenska kyrkor stå frågande. Ja så går det, när man vill vara ensam i sin egen patenterade himmel.

Huru böra vi ställa oss till immigrationsfrågan? Varken för eller emot densamma, detta är en fråga, som löses bäst av immigranterna själva. Och jag tror fullt ut, att de som nu bygga och bo i Canada, endast haft sina egna armar och sin egen goda vilja att tacka, ifall de lyckats. Och skjutit skulden på någon annan. Det har det misslyckats, ha de även då ej ta är huvudpunkten i all immigration och har det goda med sig, att det skapar viljestarka karaktärer.

Ingen kan bliva en medborgare i ordets fulla mening, innan han genom träget arbete lärt sig landets språk. För att underlätta detta, tänker jag att våra loger och ungdomsföreningar borde omlägga sitt arbetssätt, med omväxlande engelska och svenska diskussionsmöten. Svenskhetens bevarande skulle ej lida därav, istället befrämjas, ty genom allt för mycken ensidighet kunna vi ej nå den ungdom, som slappheten beskärt med endast engelskan, kanhända vi på så sätt kunde väcka till livs en trängtan för samling för fädrens och hjältarnas språk.

Jan E. Janson.

The Vessot "Champion"
Rensar och mal alla slag av säd

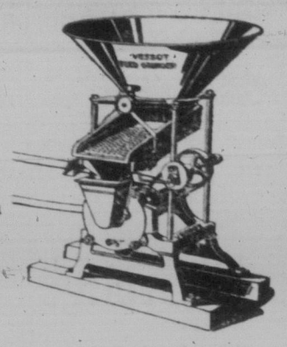

Vessot "Champion" rensar säden och mal den. Rännan, som för säden till malaren är gjord med två såll, ett grovt upptill och ett fint nedtill. Det grova sållet tager spikar, stickor och stenar, men låter säden falla genom. Det fina sållet håller säden, men tager ut all sand och smuts. Säden passerar till malplåtarna så ren som säd kan bli.

Vilken säd än males, lin, korn, majs, havre, vete, råg, ärter, buckwheat, screenings eller vilket foder som helst, är den noga rensad och malen, fin eller grov, såsom önskas.

Vessot malplåtar göra sådant gott arbete, så att vi funnit bäst skydda våra kunder genom att placera vårt V. S. fabriksmärke på alla våra plåtar. Se efter dem, då ni köper.

En "Champion" malare gör det bästa arbetet, då den föres av stadig kraft, sådan som gives av Mogul Kerosene Engine. Ett kort eller brev till närmaste avdelningskontor härnedan skall föra fullständiga underrättelser om dessa båda goda maskiner.

International Harvester Company of Canada, Limited,
BRANCH HOUSES
WEST—Brandon, Man., Calgary, Alta., Edmonton, Alta., Estevan, Sask., Lethbridge, Alta., N. Battleford, Sask., Regina, Sask., Saskatoon, Sask., Winnipeg, Man., Yorkton, Sask.
EAST—Hamilton, Ont., London, Ont., Montreal, Que., Ottawa, Ont., Quebec, Que., St. John, N. B.

Gas i Magen är farlig

Rekommenderar dagligt bruk av Magnesia att bota sjukdom, förorsakad av jäsande föda och acid indigestion.

Gas och luft i magen, åtföljd av en full känsla efter måltid äro nästan säkra bevis på närvaro av övermätt av hydrochloric acid i magen, förorsakande s. k. "acid indigestion".

Acidmagar äro farliga, emedan för mycket acid irriterar magens delikata väggar, ofta ledande till gastritis, åtföljd av allvarliga magsår. Födan jäser och surnar, skapande obehaglig gas, som uttänjer magen och hindrar de vitala inre organens normala funktioner, ofta affekterande hjärtat.

Det är mycket dumt att negligera ett sådant allvarligt tillstånd eller behandla det med vanlig matcmältningshjälp, som ej har någon neutraliserande effekt på magaciden. Skaffa i stället från apoteket några uns Bisurated Magnesia och tag en tesked i ett kvarts glas vatten efter måltid. Detta skall driva gasen och luften ut ur magen, söta magen, neutralisera den överflödiga aciden och förebygga dess bildande, och det finnes ingen surhet eller smärta. Bisurated Magnesia (i pulver eller tablettform — aldrig vätska eller mjölk) är harmlös för magen, billig att taga och den bästa form av magnesia för magändamål. Det användes av tusentals människor, som njuta sina måltider utan fruktan för indigestion.

Ryggvärk. "I femton år led jag av plågor i ryggen," skriver fru Sara Bostrom i Sandridge, Man., "till dess jag fann hjälp genom användandet av Dr. Peters Kuriko. Jag kan ej nog beskriva huru glad jag är att jag fann detta botemedel. Detta välkända och enkla örtmedel verkar på varje organ i människokroppen; det är naturens hjälpreda i återställandet av normala funktioner och förhållanden i hela systemet. Det kan ej erhållas å apoteken, utan allmänheten förses därmed direkt från tillverkarna, Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill.

Levereras tullfritt till Canada.

Utnämning. S. A. Swanson har utnämnts till överinspektör över allt träarbete vid järnvägarne i Montana och North Dakota samt bansträckor i Idaho, norr om staden Moscow. Hans kontor blir i Spokane, Wash., i samband med superintendentens för Great Northern kontor därstädes. Swansons uppgift är att på uppdrag av regeringen införa reformer vid järnvägarne, som av järnvägsadministrationen befunnits nödvändiga.

SVERIGE-NYHETER

(Forts. fr. sid. 6.)

TRELLEBORG. Adjunkten Ulander död på väg till skolan. Då adjunkten A. Ulander den 16 sept. var på väg till skolan, föll han plötsligt omkull på gatan. Tillstädeskommande personer funno honom död. Av tillkallad läkare konstaterades att dödsorsaken var hjärtslag. Ulander var 58 år gammal.

UPSALA. Från läsårets början ha vid Upsala universitet inskrivits 152 studerande, därav 15 kvinnliga. Motsvarande antal var vid samma tid förra året resp. 135 och 32.

VÄXIÖ. 100 år fyllde den 27 sept. Lena Katrina Holmberg i Skrufs by, Kronobergs län. Hon har varit gift två gånger och är nu änka. Hon stickar ännu strumpor, är kry och rask och har sina tidigaste minnen från den tid, då Napoleon dog på St. Helena.

ÖRNSKÖLDSVIK. Pressen. Till redaktör och ansvarig utgivare för Örnsköldsviks-Posten har antagits redaktör O. Haraldsson, Sollefteå.

ÖSTERSUND. Bankkamrer Hertzsprungs falsarier. Ett och annat börjar nu sippra ut beträffande den avvikne bankkamrern Hertzsprungs i Strömsund manipulationer. Beträffande förfalskningarna hade det bl. a. tillgått så, att H. tömt en del kapitalräkningar. Han hade särskilt valt ut en del förmögna personer som han visste je ofta gjorde bankaffärer. Även växlar har han förfalskat. Styrelsen har han förstått att hålla alldeles utanför. Det berättas sålunda att han t. o. lös ett par lån som ett par av bankkontorets styrelsemedlemmar hade i banken och utfått hypoteken som han realiserat. Upptäckten skulle ha skett på så sätt att en av dessa personer häromdagen skulle ..... efter sitt lån men fann varken några anteckningar i böckerna eller hypoteket. En spännande stund torde det ha varit i somras, då bankinspektionen och revisorerna från huvudkontoret voro uppe. Om papperen sorgfälligt blivit genomgångna hade givetvis de många förfalskningarna upptäckts.

— **Björnar och vargar husera i Jämtland.** I östra och västra Vålådalen samt Vallbo i Oviksfjället revs natten till den 7 sept. av en björn ej mindre än 21 får. I västra Välå-dalen rev han fåren alldeles invid stugknuten. A orten ha två björnar uppmärksammats, en gammal och en ung. Vargar börja nu också visa sig i oroväckande antal.

Glöm icke edra föräldrar, vänner och bekanta med den vanliga julgåvan. Nu är rätta tiden att sända den. Under nuvarande förhållanden tar det ganska lång tid för försändeser att komma fram

Även i Krigstid

Garantera vi alla pänningförsändelser till SVERIGE, NORGE och DANMARK

En garanti, som ni absolut kan lita på. Alla orders givas prompt uppmärksamhet. Högsta kurser givas. Penningförsändelser besörjas antingen per

ANVISNING eller TELEGRAF

Omkostnaderna vid anvisningar äro som följer:

För belopp upp till $ 10.00 — $0.25 För belopp upp till $ 50.00 — $1.00
För belopp upp till $ 25.00 — $0.50 För belopp upp till $ 75.00 — $1.25
För belopp upp till $ 35.00 — $0.60 För belopp upp till $100.00 — $1.50

Om ni önskar pengarna sända per telegram, lägg till $5.00 för belopp upp till hundra dollars och $6.50 för belopp över $100.00.

Skriv namn och adress tydligt på den, som skall mottaga pengarna.

Tusentals dollars ha sänts och blivit mottagna av personer i de skandinaviska länderna sedan krigets början.

Sänd Money Order eller Bankdraft betalbar till oss och vi skola ombesörja resten.

Om närmare upplysningar önskas skriv till

P. M. Dahl Steamship Agency
Foreign Exchange Dept. 325 Logan Ave.
Referens Dominion Bank N. E. B. och Royal Bank W. A. B.
Winnipeg, Manitoba

GRAMMOFONALBUM

Album med plats för tolv 10-tum skivor $1.50
Album med plats för tolv 12-tum skivor $2.00
Postporto 25c

Sänd in eder order för nya grammofonskivor genast ty nya nummer inkomma dagligen, däribland, av Lager & Olson populära dragspelsstycken. Skriv genast till

THE SWEDISH CANADIAN SALES, LIMITED
208 Logan Avenue Phone Garry 117. Winnipeg, Man.
Reparationer av fonografer ombestyre s. Skriv efter upplysningar.

Res till Sverige

med direkta
SVENSKA AMERIKA LINJEN
NORDENS STÖRSTA ÅNGARE
"STOCKHOLM"
22070 Displ. Ton 565 Fot lång
är nu i reguljär passageraretrafik mellan
New York och Göteborg

Vidare upplysningar, avgångstider m. m. erhållas på begäran.

Bestäm er för resan och inbetala handpenningar på er biljett TILL NÄRMASTE LOKALAGENT eller insänd dem till

Swedish American Line,
396 Logan Ave., Winnipeg, Canada.
24 State Street, New York.

De, som ämna eftersända anhöriga från Sverige böra nu köpa biljetterna med direkta
SVENSKA AMERIKA LINJEN
P. M. Dahl Steamship Agency
325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

SJUKHJÄLPSFÖRENINGEN NORDEN (Inc.)

Stiftad 1900

Möter 3dje onsdagen i hvarje månad å Scott Memorial Hall kl. 8 e. m.
Sekreterare: John A. Gustafson, 208 Logan Ave., Phone Garry 117.
Finanssekr.: Alexis Christenson, 166 Inkster Ave.
Sjuk-kom.-ordf.: C. H. Nilson, 208 Logan ave., Tel. Garry 117.
Bliv medlem av skandinavernas solidaste förening i Canada!—Inträdesavkift $3.00, årsavgift $6.00.

VASA ORDEN
LOGEN No. 259
STRINDBERG

Möten 1:a och 3:e fredagen i varje månad å Scott Memorial hall, kl. 8.15 aftonen.

Sekr. K. Flemming, Custom House, Main Street.
Fin.-sekr., Alf. Lundgren, McLaren Hotel.
Sjuk-kom. ordf., Alf. Egnell, 73 Doyle St., Telefon: Main 4072.
Vasa Orden har nu 45,000 medlemmar.
LOGEN "STRINDBERG" ÄR WINNIPEGS STÖRSTA SV. FÖRENING.

C. H. NILSON

Dam- och herrskräddare.
Största skandinaviska skrädderiaffär.
208 Logan Ave,
Andra dörren från Main St.
Winnipeg, - - Man.
Telefon Garry 117.

O. K. THOMASSEN

COMMISSIONER IN B. R.
and issuer of
MARRIAGE LICENSES
I och för provinsen Manitoba.

Utfärdar alla dokument, som användas inför domstol eller vartill edlig bekräftelse behöves.

kontor
808 STERLING BANK

Privat bostad: 483 Craig street.
Tel. Sh. 2216.

Urmakare och Juvelerare

Lämna ej eder klocka till lagning, förrän Ni får tag i fackmanna-urmakare. Vi reparera alla slags klockor och juvelerarsaker och garantera vårt arbete två år, och vi taga den lägsta betalningen i staden. Jag är säker, att ni blir vår kund, om ni endast en gång försöker oss. Vi sälja klockor och juvelerarsaker till de lägsta priser. Ni kan ej fa klockor så billigt som hos oss. Om ni bor på landet och ni har svårt att få eder klocka lagad, sänd den till oss med post, och vi skola reparera klockan och sända den tillbaka per post. Och vi skola taga det lägsta möjliga pris. — Försök oss!

EDER EXPERT URMAKARE
H. GLOWATZ
234 Logan Ave., Winnipeg, Man.
(Hörnet Logan och King.)

Skomakareverkstad

HENRIK HENRIKSON
har öppnat skomakareverkstad på
363 Logan Avenue
Alla slags reparationer utföras till billigaste priser.
Gott arbete garanteras

KRÄFTA

och tumörer framgångsfullt behandlade (borttagna) utan knif eller smärta. Allt arbete garanteras. Kom eller efterskrif fri sanatoriebok.

DR. WILLIAMS SANATORIUM,
3023 University ave.,
Minneapolis. Minn.

WINNIPEG

Bland frivilliga sjuksköterskor under influensaepidemien märkes miss Jenny Johnson, 575 Flora ave.

I spanska influensan har Carl V. Johnson, 397 Riverton ave., avlidit.

Till $20 böter dömdes häromdagen Karl Larson, emedan han överfallit Sam Gelfand.

Spanska influensan härjar fortfarande i Winnipeg. 6,139 fall ha sedan den 3 oktober intraffat.

Får militärmedalj. Pte C. Albert Hallonquist har blivit tilldelad tapperhetsmedalj. Han tog värvning i Weyburn, Sask., i 52dra bataljonen. Hans föräldrar, mr och mrs B. Hallonquist, äro bosatta i Lake Worth, Florida.

Avliden norrman. Harold Klovstad, 259 Lansdowne ave., bagageman vid C.T.P., avled förra veckan i spanska influensan. Han efterlämnar hustru och sex barn. Mr. Klovstad hade många svenska vänner. — S.C.T. beklagar sorgen.

Insjuknad i spanska influensan. Mr. Victor Axelson, som förra veckan inkom till Winnipeg från Strassburg, Sask., insjuknade i fredags i spanska influensan. Han låg till i tisdags kväll på Alberta hotel, men blev man då tvungen att föra honom till sjukhus. Hans tillstånd är ganska dåligt.

Hastigt hädankallad blev mr. Aron Nordquist, 978 Alexander ave., Winnipeg. Han var på arbete i British Columbia, då han insjuknade i influensan, och inom tre dagar var han död. Liket kommer att föras till Winnipeg. Begravningen skall äga rum om torsdag från Bardals. Pastor Zettervall kommer att officiera. Mera i nästa n:r.

Den bekanta pianofirman J. J. H. McLean & Co. grundades för nära trettio år sedan i Winnipeg. Redan från början visade denna firma, att den stod för höga affärsprinciper. Idag står den för detsamma och har betydligt utvecklat sig. Den handlar med allt inom musikvärlden. Alla slags instrument, pianon, orglar, violiner, finnas i denna affär. Den har butik vid 389 Portage ave. Speciellt säljas Heintzman-pianon men även finnas sådana märken som Weber, Craig och Kelmonros. Under flere år har firman haft en avdelning i Brandon. Firmans mål har alltid varit att kultivera musiksmaken. Goda noter säljas även.

Budskap kom i torsdags genom United Press, att kriget var slut, och att de tyska delegaterna undertecknat villkoren till vapenstillestånd. Free Press kom ut med extraupplagor, alla större affärer stängdes och flaggklädda människor samlades på gatorna, där man förde ett förfärligt liv. Det visade sig emellertid, att man varit ute och fästat för tidigt, och att vapenstilleståndet ännu icke undertecknats. Amiral Wilson, den amerikanske befälhavaren i franskt vatten, var den, som var ansvarig för att detta falska rykte spreds över hela världen och över allt mottogs med det största jubel. Tidigt i måndags morse kom emellertid det verkliga fredsbudet, och folk var genast på fötterna och firade på ett larmande sätt fredens ankomst hela måndagen.

Besökande. Mr. Nils Person från Inwood, Man., avlade häromdagen besök å denna tidnings kontor. Mr. Person hade varit ute på arbete på "vattenlinan" och var nu på väg till Inwood.

— Mr. J. O. Hellgren från Tyndall, Man., var förra veckan på genomresa i Winnipeg och avlade då besök å denna tidnings kontor. Mr. Hellgren hade i dagarna fått underrättelse, att hans son avlidit i spanska sjukan i England, varom närmare meddelas på annat ställe i dagens nummer.

— Mr. Nelson från Teulon, Man., avlade i tisdags besök å denna tidnings kontor.

En landsmans tragiska levnad slutad. Johan Olson, 409 Newton Ave., som under en följd av år genomlevat ett av sjukdom och motgångar växlande liv, befanns den 4 dennes liggande död i sitt redan förut genom spanska sjukan skövlade hem. Han hade nämligen kort förut sett sin hustru av samma sjukdom död bortföras till graven och sina barn, även sjuka, tagas till ett lazarett. Begravaningen ägde rum i torsdags, då den hädangångnes stofthydda jordfästades i Brookside kyrkogård av pastor V. J. Tengwald. Han sörjes närmast av sin broder, mr. Neil Olson och dennes familj samt av övriga släktingar. Vänner syntes ej till. Endast brodern med familj bevisade den hädangångne den sista tjänsten. De båda barnen hava senare tillfrisknat och vistas tills vidare hos anförvanterna N. Olson och A. Olin i Elmwood.

Dödsfall. Mr. Oscar Johnson, 155 Jefferson ave., West Kildonan, avled i sitt hem efter en veckas lidande i spanska influensan onsdagen den 6 nov. Mr. Johnson var född i Kumla, Örebro län, den 16 okt. 1881 och var således något över 37 år. Begravningen ägde rum från Bardals begravningsbyrå fredags eftermiddagen West Kildonan kyrkogård blev sista vilorummet. Past. J. P. Zettervall förrättade begravningen. Mr. Johnson var medlem av Vasa Orden och goodtemplarlogen Framtidens Hopp. Närmast sörjande äro: efterlämnade hustrun, döttrarna Astrid och Mildred, en åldrig moder i Sverige, samt mostern, mrs. Charles Johnson i Teulon, svåger och svägerska, mr. och mrs. Jakob Jakobson, West Kildonan, samt svåger och svägerska, mr. och mrs. C. Johnson, St. Vital. — S. C. T. beklagar sorgen.

KYRKOSAMFUND.

Sv. luth. kyrkan, hörnet av Logan Ave. och Fountain St., V. J. Tengwald, pastor; bostad: 372 Logan Ave., tel Garry 324. — Ett icke ringa antal av församlingens medlemmar hava i dagarna mer eller mindre besvärats av "flu"-epidemien. Intet dödsfall har dock ännu såsom en följd därav förekommit inom församlingen. De flesta sjukdomsfallen ha varit av ytterst lindrig beskaffenhet, endast två eller tre av allvarligare art. Dessa hava dock redan genomgått krisen. Församlingens pastor, som under den gångna veckan var stadd i utövning av inre missionsarbete, nödgas, efter en lindrig förkylning, hålla sig stilla i sitt hem några dagar för att ej utsätta sig för ett "flu"-anfall. Församlingsborna uppmanas till husandakt och barnens kristliga undervisning. Så snart gudstjänster och andra offentliga sammankomster kunna hållas, skall underrättelse lämnas genom denna tidning. — En gammal diakon plägade ofta vid slutet av offentliga bönesammankomster till de församlade framställa denna fråga: "Äro vi redo?" Denna fråga ställes till oss på ett gripande sätt i predikotexten (Matt. 24: 35—44) för nästa söndag, 24 efter Trefaldighet. Läs den texten under bön och meditation! De i förra numret påbörjade reflexionerna ur Rom. sista kap. fortsättas och avslutas härmed.

Ljuva hågkomster och kärleksfulla hälsningar.

O, att varje kristen rätt fattade sin uppgift, och huru välsignat det är att tjäna Herren var och en med sin gåva.

Det är en god ordning ibland oss, att då någon avflyttar från en församling till en annan, giva avgångsbetyg och även bifoga en rekommendation, då någon troget tjänat församlingen. Dock tycka vi icke mycket om att skriva ut betyg till sådana som Febe, ty vi behöva dem såsom medhjälpare i våra församlingar. Herren till pris kunna vi emellertid ibland om församlingsmedlemmar skriva ord lika sanna som Pauli anförande om Febe. Vad som vid en sådan medlems avflyttning har blivit en förlust för den ena församlingen, har blivit en vinst för den andra. Vad betyg gives oss väl inför Herren? Varom vittnar ditt hjärta? Och i avseende på våra villiga hjärtan att tjäna Herren: vad betyg och rekommendation skulle samvetsgrant kunna givas en och var bland oss? O, att Jesu Kristi kärlek finge så uppfylla oss, att vi överallt bleve levande vittnesbörd om Guds nåd med oss!

"Hälsen Priskilla och Akvilas, mina medarbetare i Kristus Jesus." Det må hava varit blott en artighet att skriva hustruns namn först, eller kanske ännu riktigare: då Paulus tänkte på dessa makar och sände dem sin apostoliska hälsning, förekom det honom, som om Priskilla hade mera varit hans "medarbetare i Kristus Jesus" än Akvilas. Ja, så förhåller det sig understundom, att oaktat mannen är huvud och borde vara den andlige ledaren inom sitt hus, det ofta blir motsatsen. Om så är i ditt hus, vad är orsaken?

Det förekommer vid omnämnandet av dessa makar ett märkvärdigt uttryck: "Hälsen ock den församling, som är i deras hus." Paulus hade ofta vistats hos denna familj (jämf. Apg. 18 kap.). Han synes hava råkat dem först i Korint. Vid den tid, då kejsar Claudius utgav ett edikt, att alla judar skulle utdrivas från Rom, hade de gått i landsflykt, emedan de voro judar. I Korint arbetade de såsom tältmakare, under det att Paulus även arbetade och predikade. Senare följde de aposteln till Efesus. När Paulus hade farit till Galatien och Frygien, kom till Efesus en, som hette Apollos, "en vältalig man, mäktig i skriften". Han var en jude född i Alexandria, men syntes i evangelium endast hava kommit så långt som till "Johannes' döpelse". När Akvilas och Priskilla hade hört honom och insågo, vari svårigheten låg, togo de honom hem och "framställde för honom ännu grundligare Guds väg". Näst höra vi om denne man i Akaja, och se, vilken underbar förändring som skett med honom: "Ty kraftigt vederlade han judarna offentligen, bevisande genom skriften, att Jesus var Kristus."

Se här en väldig ordets förkunnare som hade lärt evangelium i det lilla teologiska seminarium, som Priskilla och Akvilas hade i sitt eget hus i Efesus! Det var väl icke så underligt, att Paulus, när de återvänt till Rom och där fortforo med "församlingen i deras eget hus", sände dem denna kärleksfulla hälsning, synnerligast som det senare uttrycket ju giver till känna, att deras hus var ett särskilt kristligt hem, där de kristna väl trivdes, ja, möjligen hade sina gudstjänster. Låt mig nu fråga: huru är det med den församling, som är i ditt hem? Är din make en medlem? Är hustrun medlem? Äro barnen med? Var finnas de små teologiska seminarierna ibland oss? Finnes det husandakt, bibelläsning och bibelstudium? Är allt ordnat i ditt hus efter kristna grundsatser? Är hela husets anda avgörande kristlig? Förefinnes alltid i edert sociala hemliv en sådan anda, att Paulus skulle hava älskat att vistas där? Har det någon likhet med hemmet i Betania, där Jesus var glad att taga in och där han fann en vilostad? Är din kunskap i Bibeln sådan, så sann, djup och levande, att du kunde taga en Apollos till ditt hem och föra honom till ljus i återlösningens stora hemlighet samt sända honom, så rustad, att visa, att Jesus är Kristus? Se, det var just vad Akvilas och Priskilla gjorde. Och visserligen borde våra hem i den tid vi leva, då vi hava så rikliga tillfällen att samlas omkring Guds ord och undervisas om salighetens väg ända från vår barndom — då vi hava så riklig tillgång på biblar och uppbyggelseböcker — visst borde våra hem vara "en församling i vårt eget hus". Vi borde kunna bliva ett medel i Guds hand att leda dem, som vandra i mörker, till sanningens ljus och frihet likaväl som den fattiga tältmakarefamiljen, som bodde, arbetade och undervisade i staden Efesus i Pauli dagar. Här hava vi således en uppgift allesammans, både unga och gamla. "Låten Kristi ord rikligen bo ibland eder, lären och förmanen varandra i all visdom med psalmer och lovsånger och andliga visor och sjungen i nåden till Herrens ära i edra hjärtan. Och allt vad I gören i ord eller gärning, det gören allt i Herren Jesu namn, och tacken Gud Fader genom honom."

Så kunna vi nu gå från den ene till den andre av alla dem Paulus nämner i detta kapitel och finna, att det alltid är något i varje fall, vilket gjorde personen dyrbar för aposteln. Sådana hederstitlar som dessa finna vi här och där i kapitlet: "Min älskade i Herren", "vår medarbetare i Kristus", "den i Kristus beprövade", "vilka arbeta i Herren", "hälsen Rufus, den i Herren utkorade, och hans och min moder" etc. Så tänker Herrens tjänare på denna skara av dyra vänner, som kämpade den goda kampen och tjänade Herren efter den nåd, som var dem given. Var finnas nu sådana vänner ibland oss? Om vi icke få några andra titlar före eller efter vårt namn, så låtom oss söka efter den stora äran att i ödmjukhet och trohet få tjäna Herren. Det var icke alltid Paulus kunde skriva i denna glada sinnesstämning. Till Timoteus säger han: "Demas har övergivit mig och fattat kärlek till denna världen." 2 Tim. 4: 10. "Alexander, smeden, har tillfogat mig mycket ondt. Herren skall vedergälla honom efter hans gärningar", v. 14. Må vi hörsamma apostelns förmaning: "Men jag vill, att I skolen vara visa till det goda och enfaldiga till det onda."

WINNIPEG CASH PRICES.

November 12th, 1918.

	Spot prices.	Prev. prices.
Wheat—		
No. 1 northern	$2.24½	$2.24½
No. 2 northern	2.21½	2.21½
No. 3 northern	2.17	2.17½
No. 4	2.11½	2.11½
No. 5	1.99½	1.99½
No. 6	1.90½	1.90½
Feed	1.82	....
Track	2.24½	2.24½
Screenings, per ton	14.50	14.50
Oats—		
No. 2 C. W.	.82	.81½
No. 3 C. W.	.79	79
No. 1 feed	.78	.77½
No. 2 feed	.74	.73½
Track	.80½	.80
Barley—		
No. 3 C. W.	1.05	1.05
No. 4 C. W.	1.00	1.00
Rejected	.92	.92
Feed	.91	.91
Track	1.05	1.05
Rye—		
No. 2 C. W.	1.66	1.66
Flax—		
No. 1 N. W. C.	3.71¼	3.65¼
No. 2 C. W.	3.68	3.62

PLATS ÖNSKAS.

Examinerad svensk Sjökapten, 38 år gammal, söker passande sysselsättning under vintermånaderna. God matematiker. Aritmetik, Algebra, Geometri, Trigonometri (Plan och Sferisk), Navigation och Astronomi Kan undervisa på svenska. Någon sorts sysselsättning att fördriva tiden med, helst ute i det fria. Villig att resa var som helst. Svar till A. K.—m. Denna tidnings annonskontor.

Det är med tungt hjärta jag nödgas meddela om vår älskade sons död som inträffade i dag kl. 2.30 e. m.. Hans namn var

JOSEF TEGNER

Han föddes i Dover, N. J., den 31 juli 1895. Han var således vid sin bortgång 23 år 3 månader och 7 dagar. Dödsorsaken var spanska influensan.

"Herren gav och Herren tog, välsignat vare Herrens namn".

AXEL NATHANAEL

som föddes i Warren, Pa., den 15 maj 1893 och var således vid sin död som inträffade den 9 nov. 1918 25 år 5 månader och 21 dagar. Hans så hastiga bortgång sörjes djupt av oss föräldrar, 2 bröder och 3 systrar.

A. J. och Mathilda Petterson,
samt bröderna Fridolf, Rudolf och systrarna mrs. Alex. Holmström, Ruth och Edith.
Tyndall, Man.

"Han kommer icke till oss men vi gå till honom".

Härmed har jag den smärtsamma plikten tillkännagiva, att min broder

ARON SIGFRID NORDQUIST

avled den 6 nov. 1918 i Rider, B. C. Han var född den 11 mars 1890 i Kramsjö, Sverige, och kom till Canada 1906. Han sörjes närmast av: hustru och tre barn i Winnipeg, fader och moder och tre bröder i Canada, en broder i Förenta Staterna och två systrar i Sverige. Dödsfallet tillkännagives endast på detta sätt.

Manne Nordquist

Begravningen äger rum idag, torsdag den 14 november till Brookside Cemetery.

Härmed hava vi den smärtsamma plikten tillkännagiva, att vår älskade son

JOHANNES SEVERIUS HELLGREN

avled i spanska influensan måndagen den 28 oktober på ett sjukhus i England. Han var född i Ramsele, Ångermanland, Sverige, den 23 september 1893. Han sörjes och begråtes av oss föräldrar, en broder och syster här i landet, en syster i Sverige samt kusin och många vänner.

Mr. och Mrs. J. O. Hellgren,
Tyndall, Man.

Att Gud i sitt allvisa råd hädankallat vår innerligt älskade dotter

ELIZABETH,

född i Lethbridge den 9 september 1899, avled efter få dagars sjukdom i Stavely onsdagen den 30 oktober 1918 kl. 8 e. m.. Djupt sörjd och saknad av oss föräldrar, fem bröder och fyra systrar samt övriga släktingar och många vänner, ha vi den smärtsamma plikten tillkännagiva.

Ett hjärtligt tack till de många vänner som skänkte oss sin sympati i vår stora sorg samt för den rika blomstergård som ägnades vår dotters minne.

Ax. och Margreta Sundquist

Älskad var du här i livet. Saknaden är nu därför stor, men när du vår Herre givit dig en plats där själv han bor, må då våra tårar stanna och våra suckar kvävda bli, ty du vilar, Dyra Lisa, nu från sorg och tårar fri.

HALLÅ, FLICKOR!

En 38 års ungkarl önskar stifta bekantskap med en svensk flicka, för att, om tycke därav uppstår, ingå äktenskap. Svar med fotografi.

Allt skämt undanbedes.

N. Pearson,
Box 134, Lacombe, Alta.

TILL VÅRA LANDSMANINNOR!

Finnes det en Svensk Flicka, som har ett friskt litet Barn, och av ekonomiska omständigheter ej ser sig utväg att giva det en god uppfostran? Om ni önskar giva det till ett gott hem på landet, för livet, tillskriv oss.

Mrs. R. Anderson,
Acadia Valley, Alta.

VÄRLDENS BÄSTA PIANO

och den största pianovaluta ni kan köpa är
Heintzman and Co.

De genuina kvaliteterna i ton och konstruktion påträffas endast i pianon, gjorda av "Ye Olde Firm" Heinzman & Co., och dessa världsberömda instrument kunna endast köpas i Manitoba från huset McLean. Låt icke vilseleda eder av pianon med liknande namn eller som uppgivas vara lika goda. Om ni önskar det bästa piano, som kan köpas, tillskriv oss för Heintzman & Co., katalog och upplysningar om priser och villkor. Vi ha andra förstklassiga pianon från $350 och mer.

J. J. H. McLean & Co. Limited
VÄSTERNS STÖRSTA MUSIKHUS
HEMMET FÖR HEINTZMAN & CO., Piano och Victrola.
(Dept. A.)
329 PORTAGE AVENUE, WINNIPEG, MAN.

PETE NELSONS

Groceriaffär
409 DUFFERIN AVE. TELEFON ST. JOHN 319

rekommenderar sig till benägen hågkomst när följande varor behövas:

Lutfisk, färdiglutad pris pr lb.	17½ cents
Torrfisk färdig att lutas pr lb.	47½ cents
Torrfisk i balar på 110 lb. pr lb.	42½ cents
Prima Norsk fetsill extra fin i Pails på 20 lb.	$4.35
Fiskbullar finfina pr burk	45 cents
Medvurst pr lb.	60 cents
Sötmjölksost i bitar på 5 lb. pr lb.	50 cents
Bruna bönor god kvalitet pr lb.	25 cents

Orders från landsorten åtföljda av "Cash" ägnas speciell uppmärksamhet, och expedieras pr omgående. Sänd in eder order genast, den som först kommer blir först betjänad. Belåtenhet garanteras.

KÖP VICTORY BONDS

ALBERTA
Screened Lump
COAL
$10.50 Per Ton

Newcastle Screened Nut
$10.25
Per Ton

J. C. McNABB & SONS 406 Sterling Bank Bldg Phone Main 5117

KÖP VICTORY BONDS

HEM TILL JULEN

Ett besök hemma är en stor händelse i ens liv alltid, men vid julen — familjetiden på året — äro edra anhöriga glada att se er. De tänka på edert besök hela året, och som tiden kommer närmare, gives en hel del nöje både eder och dem, som äro hemma bara genom att föreställa sig det.

TAG SEMESTER OCH NJUT

Men eder resa skall icke vara fulländad, om det ej står på biljetten
CANADIAN NORTHERN RAILWAY

Lake Shore routen har de härligaste attraktioner för turisten

Liberala avbrott 1:a klass biljetter Val av väg | Utmärkt betjäning Standard elektriskt upplysta tåg. Observationsvagnar | Winnipeg till Toronto. Bästa standard sovvagnar

Fullständiga upplysningar om låga avgifter etc. från agenter eller tillskriv
R. CREELMAN, GEN. PASS. AGENT. WINNIPEG.

DR. HENRI DUSARTS HEMBEHANDLING

Denna världsberömda franska vetenskapsmans behandling användes av de bästa läkare i Europa och Förenta Staterna för mäns allmänna svaghet, nervösa sjukdomar, kraftlöshet, för tidig förlust av livskraft eller liknande svagheter, förorsakade av olika orsaker.

Varje man eller ungdom behöver icke lida mer av dessa symptomer. Sänd $2.75 för 3 månaders behandling eller en dollar för en månads behandling portofritt.

Dr Dusarts speciella behandling för svaga, blodfattiga, överansträngda kvinnor ger överraskande resultat på en mycket kort tid. $1.00 per månad. Sänd ovanstående belopp eller 5 cents i frimärken för pamflett och råd till

WHIPP CHEMICAL CO. (not inc.)
Room 412—B, 35 S. Dearborn Street, Chicago, Ill.

FRITT! 20 vackert utförda imponerande postkort med svenska prospekt, Jul- och Nyårskort, etc. och 6 nummer av SVENSK FAMILJ-JOURNAL, tidigare årgång, omkring 400 vanl. boksidor god familjeläsning med många illustrationer (värda 30c), samt en bokmärkeskalender för 1919 och våra vackra höst- och julnummer av Svensk Familj Journal, sändes FRITT till envar som sänder efter lista på våra julböcker och vår förteckning över flera tusen olika slags svenska böcker, som realiseras till halft pris eller mindre. 30c i Money Order eller silver måste medfölja för att bestrida postarvodet, packning, osv. Skriv trax till

C. RASUMSSEN CO., 720—22 S. 4th. St., Minneapolis Minn.

ECZEMA SPECIFIC

botar fullständigt eksem, salt Rehum, barbers itch, revorm, gamla sår, brand och kylsår, frost bits, black heads, förgiftningar från ogräs eller färger och många andra hudsjukdomar. Min skabbsarva botar skabb, klåda, fnask, seven years eller prairie itch på några dagar. Har botat tusentals personer på de senaste 25 åren. Sänd per post för $1.75, 2 askar för $3.00.

S. ALMKLOV, skandinavisk apotekare
Box S. Cooperstown, - N. Dakota.

JOHNSON

BAGGAGE TRANSFER
Phone Garry 244.
FLYTTNING UTFÖRES.
294 Park Street.
WINNIPEG. MAN.

KONSTGJORDA LEMMAR

införas tullfritt. SOLDATER och andra, som behöva dylika, böra skaffa sig de bästa som kunna erhållas. De varken skava, överhetta eller suga änden av den avtagna lemmen

Förnya Eder prenumeration i tid

LUTFISK

Färdiglutad per lb.	15c
Torr per lb.	40c
Norsk Herring per 10 lb. pail	$2.25
Norsk Herring per 20 lb. pail	$4.25
Gaffelbitar per 10 lb. pail	$2.50
Medwurst per lb	50c
Brown Beans per lb.	20c
Mesost per lb.	25c
Fiskbullar per can	40c

SMÖR COH ÄGG KÖPES TILL HÖGSTA PRIS

THE SWEDISH IMPORTING & GROCERY CO., LTD.
406 Logan Avenue, Winnipeg, Manitoba.
Telefon Garry 3250.
License No. 8—6900